

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΔΑΝΕΙΩΝ ΣΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΛΙΣΑΒΕΤ Α.Μ: 064/08

ΜΑΡΤΙΝΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Α.Μ: 043/08

ΜΗΛΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α.Μ: 007/08

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
ΚΥΡΜΙΖΟΓΛΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

ΜΑΪΟΣ 2013

Περιεχόμενα

1. Συμβάσεις και δάνεια

1.1	Ποια Η Έννοια Του Δανείου	7
1.2	Ευθύνη Των Συμβαλλόμενων Της Σύμβασης.....	8
1.3	Αντάλλαγμα Του Δανείου.....	9
1.4	Είδη συμβάσεων.....	10
1.5	Κριτήρια Κατάταξης Χρηματοδοτήσεων	15
1.6	Τα είδη των δανείων και ειδικότερα το ενυπόθηκο δάνειο	16
1.7	Ρυθμοί δανείων σε καθυστέρηση στην Ελλάδα σήμερα.....	18

2. Εγγυητική επιστολή- εγγύηση

2.1	Εγγυητική Επιστολή –Ορισμός	22
2.2	Εγγύηση- Ορισμός	23
2.3	Σχέση εγγυητή με δανειστή.....	23
2.4	Σχέση εγγυητή με πρωτοφειλέτη	24

3. Εμπράγματος ασφάλειες

3.1	Ενέχυρο.....	25
3.2	Σύσταση ενέχυρου	27
3.3	Αδιαίρετο ενέχυρου	27
3.4	Διακρίσεις ενέχυρου	28
3.5	Προσημείωση Υποθήκης Και Υποθήκη	29
3.6	Εγγραφή μετά την κατάσχεση και αποτελέσματα εγγραφής.....	31
3.7	Αδιαίρετο υποθήκης.....	31
3.8	Προσημείωση υποθήκης.....	32
3.9	Διαδικασία εγγραφής Προσημείωσης Υποθήκης	33
3.10	Απόσβεση και Αναγγελία Προσημείωσης.....	34
3.11	Τροπή προσημείωσης σε υποθήκη	34

4. Κατάταξη απαιτήσεων με κριτήριο το βαθμό κάλυψης και τη κατάσταση τους

4.1	Πότε Μια Απαίτηση Θεωρείται Καθυστερημένη.....	36
4.2	Διάφοροι λόγοι που οδηγούν τα δάνεια σε καθυστέρηση	36
4.3	Διαχωρισμός Των Απαιτήσεων.....	37
4.4	Απαιτήσεις που χρήζουν ιδιαίτερης παρακολούθησης.....	38
4.5	Απαιτήσεις σε προσωρινή καθυστέρηση.....	38
4.6	Παρακολούθηση δανείων σε προσωρινή καθυστέρηση.....	40
4.7	Απαιτήσεις σε οριστική καθυστέρηση	41

4.8	Ενέργειες καταστημάτων μετά την μεταφορά των λογαριασμών σε οριστική καθυστέρηση.....	41
4.9	Πρώτες ενέργειες μετά τη μεταφορά των απαιτήσεων σε οριστική καθυστέρηση....	42
4.10	Λοιπές ενέργειες.....	43
4.11	Επισημασμένες απαιτήσεις	44
4.12	Μέθοδοι διαχείρισης προβληματικών δανείων	45
4.13	Παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τα επιτόκια.....	47
4.14	Ποια δάνεια επηρεάζουν οι αυξήσεις επιτοκίων.....	48
4.15	Γενική αναφορά στον ΤΕΙΡΕΣΙΑ	49
4.16	Σκοπός και δραστηριότητες της Τειρεσίας ΑΕ	49
5. Πώς παρακολουθείται ένα δάνειο σε καθυστέρηση		
5.1	Ενέργειες της Τράπεζας για την παρακολούθηση όλων των απαιτήσεων	53
5.2	Ενημέρωση Δανειοδοτούμενου Οφειλέτη.....	56
5.3	Ενημέρωση Εγγυητή.....	57
5.4	Στάδια τα οποία περνάει μια απαίτηση ώσπου να εκκαθαριστεί.....	58
6. Κλείσιμο λογαριασμού		
6.1	Γενικά.....	60
6.2	Απαιτούμενα Δικαιολογητικά Για Την Επιδίκαση Απαίτησης Από Σύμβαση Δανείου	62
6.3	Προετοιμασία Για Τη Μεταφορά Της Απαίτησης Δανείου	64
7. Αγωγή- Διαταγή πληρωμής		
7.1	Αγωγή Γενικά.....	65
7.2	Τρόποι Άσκησης Αγωγής	66
7.3	Συνέπειες Άσκησης Της Αγωγής.....	67
7.4	Παραίτηση Από Του Δικαιώματος Και Του Δικογράφου Της Αγωγής.....	69
7.5	Παραίτηση από το δικαίωμα που ασκήθηκε με την αγωγή	71
7.6	Τρόπος παραίτησης από το δικόγραφο ή το δικαίωμα.....	72
7.7	Έννοια και είδη των δικαστικών αποφάσεων.....	72
7.8	Διαταγή Πληρωμής Γενικά *	74
7.9	Ποιος σκοπός επιδιώκεται με τη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής.....	75
7.10	Πλεονεκτήματα Διαταγής πληρωμής:.....	76
7.11	Μειονεκτήματα Διαταγής πληρωμής:.....	77
7.12	Προϋποθέσεις Έκδοσης Της Διαταγής Πληρωμής	78
7.13	Διαδικασία Έκδοσης Της Διαταγής Πληρωμής	79
7.14	Περιεχόμενο και απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στην διαταγή πληρωμής.....	80
7.15	Κοινοποιήσεις της διαταγής πληρωμής.....	81

7.16	Αποτελέσματα Τελεσιδικίας Της Διαταγής Πληρωμής *	82
7.17	Διακοπή ή αναστολή της παραγραφής.....	83
8. Αναγκαστική εκτέλεση		
8.1	Αναγκαστική Εκτέλεση Γενικά	86
8.2	Αναγκαστική Εκτέλεση κατά του Δημοσίου.....	90
8.3	Τίτλος Εκτελεστός.....	92
8.4	Προϋποθέσεις της αναγκαστικής εκτέλεσης	93
8.5	Έναρξη της αναγκαστικής εκτέλεση-επίδοση της επιταγής.....	94
8.6	Συνέπειες επίδοσης της επιταγής	96
8.7	Μέσα Της Αναγκαστικής Εκτέλεσης.....	97
8.8	Είδη Κατάσχεσης	99
8.9	Αναγκαστική διαχείριση γενικά**	100
8.10	Παύση αναγκαστικής διαχείρισης.....	103
8.11	Φανερωτικός Όρκος	104
8.12	Ανατροπή κατάσχεσης	104
8.13	Καθήκοντα και ενέργειες του διαχειριστή	106
9. Κατάσχεση- Πλειστηριασμός		
9.1	Γενικά για την κατάσχεση και πώς επιβάλλεται	111
9.2	Γενικά για τον πλειστηριασμό.....	114
9.3	Αναστολή Του Πλειστηριασμού	118
9.4	Όροι του πλειστηριασμού	120
10. Έρευνα σχετικά με τις καθυστερήσεις		

Συμπεράσματα

Παράρτημα

Βιβλιογραφία

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ως τράπεζα ορίζεται ένας οργανισμός χρηματικών συναλλαγών που ως απώτερο σκοπό έχει φυσικά το κέρδος. Το κέρδος αυτό επιτυγχάνεται όταν καταφέρει η τράπεζα να μειώσει τους κινδύνους που κρύβονται πίσω από αυτές τις χρηματικές συναλλαγές. Ένας από αυτούς τους κινδύνους και ίσως ο πιο σημαντικός είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, η αδυναμία δηλαδή των δανειζόμενων-δανειοληπτών να εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους και να φανούν συνεπής απέναντι στην τράπεζα και το δάνειο τους.

Η τράπεζα έτσι, με σκοπό να ρευστοποιήσει αυτές τις απαιτήσεις της, απαιτήσεις δηλαδή που προκύπτουν από προβληματικά δάνεια ακολουθεί μια σειρά ενεργειών.

Αρχικά από την τράπεζα επιδιώκεται εξωδικαστική ρύθμιση, ρύθμιση δηλαδή σε επαφή απευθείας με τον πελάτη. Εάν η προσπάθεια της αυτή αποτύχει τότε ακολουθεί όλες τις απαραίτητες δικαστικές ενέργειες σύμφωνα με τους κανόνες του δικαίου με σκοπό την άμεση είσπραξη της οφειλής.

Στην εργασία αυτή αρχικά γίνεται μια γενική αναφορά στα δάνεια έτσι ώστε να γίνει κατανοητή η λειτουργία τους. Στην συνέχεια αναλύεται η έννοια της καθυστέρησης των δανείων που είναι και το κυρίως θέμα, ενώ αργότερα αναλύονται ορισμένοι παράγοντες που μπορούν και επηρεάζουν τα επιτόκια των δανείων καθώς και την λειτουργία του ΤΕΙΡΕΣΙΑ.

Επίσης αναφέρονται και αναλύονται οι πρώτες ενέργειες στις οποίες προβαίνει μια τράπεζα όταν μεταφέρονται οι απαιτήσεις τους σε οριστική καθυστέρηση, οι διάφοροι συμβιβασμοί που μπορούν να γίνουν ανάμεσα σε τράπεζα και οφειλέτη προκειμένου να βρεθεί

λύση εξωδίκως, καθώς επίσης και οι προϋποθέσεις και οι διαδικασίες έκδοσης της διαταγής πληρωμής, η οποία έχει ως σκοπό να αναγκάσει τον πιστούχο σε άμεση εξόφληση της οφειλής του.

Αναφορά γίνεται επίσης και στα επιπλέον μέτρα που μπορεί να λάβει μια τράπεζα για την διασφάλιση των απαιτήσεων της, όπως η υποθήκη, το ενέχυρο καθώς επίσης και αναγγελίες προσημείωσης.

Γενικές αναφορές γίνονται και σε ακραίες λύσεις-ενέργειες, που ακολουθεί μια τράπεζα όπως οι πλειστηριασμοί και κατασχέσεις.

Εν κατακλείδι η εν λόγω εργασία ασχολείται με τις επισφαλείς απαιτήσεις και τους κινδύνους που αντιμετωπίζει μια τράπεζα όσον αφορά τις χρηματικές τις συναλλαγές καθώς και με τις ενέργειες που μπορεί να πραγματοποιήσει για να μειώσει αυτούς τους κινδύνους.

1. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΑ

1.1 Ποια Η Έννοια Του Δανείου

Με την ονομασία δάνειο φέρεται η ειδική διμερής και ενοχική σύμβαση, (από εκεί προέρχεται και ο ταυτόσημος όρος δανειακή σύμβαση), κατά τη συνομολόγηση της οποίας ο ένας συμβαλλόμενος, (που καλείται δανειστής), μεταβιβάζει για ορισμένο χρονικό διάστημα κατά κυριότητα στον άλλο συμβαλλόμενο, (που καλείται οφειλέτης), χρήματα ή άλλα αντικαταστατά πράγματα και ο οφειλέτης αναλαμβάνει την υποχρέωση να επιστρέψει στο δανειστή άλλα πράγματα της ίδιας ποσότητας και ποιότητας.

Η σύμβαση δανείου αποτελεί την κυριότερη και συνηθέστερη στις συναλλαγές πιστωτική σύμβαση. Η συνομολόγηση της δανειακής σύμβασης προκειμένου να είναι έγκυρη θα πρέπει τα συμβαλλόμενα μέρη καθώς και το αντικείμενό της να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις σύναψης δικαιοπραξίας.

Το δάνειο, καθώς και όλα τα υπόλοιπα χρεόγραφα, συνεπάγεται παροχή κεφαλαίου από μία πηγή (είτε αυτή είναι φυσικό είτε νομικό πρόσωπο) σε κάποιον ενδιαφερόμενο, ο οποίος και είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει το ποσό μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα το οποίο έχει προκαθορισθεί και με ένα συγκεκριμένο τόκο. Συνεπάγεται δηλαδή την ανακατανομή των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού κατά την πάροδο του χρόνου, μεταξύ του δανειστή και του οφειλέτη.

Ο δανειολήπτης ή αλλιώς ο οφειλέτης, δανείζεται αρχικά ένα χρηματικό ποσό και υποχρεούται να το επιστρέψει στο δανειστή του μέσα σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα το οποίο έχει

συμφωνηθεί μεταξύ τους στη δανειακή σύμβαση που έχουν υπογράψει.* Συνήθως, τα χρήματα επιστρέφονται σε τακτικές δόσεις, ή μερικές πληρωμές, όπου κάθε δόση είναι το ίδιο ποσό.

Προκειμένου όμως να δώσει ο δανειστής το δάνειο θα πρέπει να έχει και κάποιο κίνητρο ή όφελος, το οποίο ουσιαστικά είναι ο τόκος. Σύμφωνα με τη Wikipedia “**Τόκος:** είναι η αποζημίωση σε χρήμα που είναι υποχρεωμένος να δώσει ο οφειλέτης στο δανειστή για ορισμένη ποσότητα χρηματικού δανείου που πήρε για συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Οι οικονομολόγοι συχνά αναφέρονται στον τόκο ως αμοιβή για τη χρησιμοποίηση χρηματικού κεφαλαίου, ή ως τιμή με την οποία χρεώνεται η χρήση κεφαλαίου. Ο λόγος του τόκου προς το κεφάλαιο λέγεται επιτόκιο.”

(*Στο παράρτημα υπάρχει υπόδειγμα σύμβασης δανείου (ιδιωτικό συμφωνητικό))

1.2 Ευθύνη Των Συμβαλλόμενων Της Σύμβασης

Ο Αγγελάκης (1996) υποστηρίζει ότι με βάση τον παραπάνω ορισμό, η σύμβαση του δανείου δημιουργεί υποχρεώσεις μόνο από την πλευρά του οφειλέτη και του εγγυητή για απόδοση αυτών που δανείστηκε. Όμως κατά κάποιο τρόπο ευθύνεται και ο δανειστής για τυχόν ελαττώματα αυτών που δάνεισε, είτε αυτά είναι πραγματικά είτε νομικά.

1.3 Αντάλλαγμα Του Δανείου

Ένα δάνειο μπορεί να καταρτιστεί είτε με αντάλλαγμα είτε χωρίς αντάλλαγμα, καθώς επίσης και με τόκο ή χωρίς τόκο. Παλαιότερα το έντοκο δάνειο αποτελούσε την πιο διαδεδομένη και σημαντική μορφή πίστωσης, όπου στις μέρες μας έχει περάσει σε δεύτερη μοίρα λόγω των αναγκών που έχουν δημιουργηθεί στις τραπεζικές συναλλαγές.

Σήμερα οι πιο συνηθισμένες παραλλαγές έντοκου δανείου είναι: **

1. Το τοκοχρεωλυτικό δάνειο
2. Το ομολογιακό δάνειο
3. Το ναυτικό δάνειο
4. Το ενυπόθηκο (για το οποίο θα μιλήσουμε αναλυτικότερα παρακάτω)
5. Το δάνειο με ενέγγυο πίστωση
6. Το δάνειο με ανοιχτό αλληλόχρεο λογαριασμό, καθώς και άλλα είδη δανείων, τα οποία όμως ρυθμίζονται με ειδικές διατάξεις όπως π.χ, τα γεωργικά δάνεια με γεωργικό ενέχυρο.

**Αγγελάκης 1996.

1.4 Είδη συμβάσεων

Για να χορηγήσει η Τράπεζα μια χρηματοδότηση, βασίζεται πάνω σε συμβάσεις στις οποίες αναφέρονται αναλυτικά οι όροι κάθε συγκεκριμένης πιστοδότησης.

Σύμφωνα με τον Αγγελάκη (1996) οι κύριες μορφές συμβάσεων που χρησιμοποιεί συνήθως μια Τράπεζα είναι οι παρακάτω :

A) Σύμβαση πίστωσης Ανοιχτού Τρεχούμενου Λογαριασμού (Α.Τ.Λ.)

Με αυτή ανοίγεται υπέρ του δανειολήπτη πίστωση ορισμένου ποσού. Οι συμβαλλόμενοι συμφωνούν ότι οι αμοιβαίες πιστώσεις και οφειλές που θα προκύψουν από τις συναλλαγές τους δεν θα ρυθμίζονται χωριστά, αλλά θα μπαίνουν σε ενιαίο λογαριασμό όπου θα χάνουν την ατομικότητά τους και θα απεικονίζονται με κονδύλια πιστώσεων ή χρεώσεων, για να καταλήξουν κατά το κλείσιμο του λογαριασμού σε ένα και μόνο απαιτητό κατάλοιπο.

Η συγκεκριμένη σύμβαση είναι αόριστης διάρκειας.

Η αύξηση του ποσού της σύμβασης καθώς και τροποποιήσεις ή προσθήκη όρων στη σύμβαση, γίνονται με αυξητικές πρόσθετες πράξεις, στις οποίες απαραίτητα υπογράφουν όλοι οι συμβαλλόμενοι στην αρχική σύμβαση και όσοι προτείνονται επιπλέον. Με τη χρήση σύμβασης Α.Τ.Λ. μπορεί να γίνει χορήγηση χρεολυτικών δανείων, ενώ δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη χορήγηση τοκοχρεολυτικών δανείων.

Για τη χορήγηση δανείου υπογράφεται στην αρχική σύμβαση μόνο από τον πιστούχο σχετική πρόσθετη πράξη, με την οποία

εξειδικεύεται ο τρόπος εξόφλησης του συγκεκριμένου δανείου.

Όσον αφορά στις προσημειώσεις που γράφονται για ασφάλεια της σύμβασης Α.Τ.Λ., μπορεί να είναι και :

α)μεγαλύτερες του ποσού αυτής, για να καλύπτουν-εφόσον χρειασθεί-τυχόν αυξητικές πράξεις και

β)μέχρι ορισμένου ποσού, που πρέπει όμως να αναγράφεται οπωσδήποτε σε σχετικό όρο της αρχικής σύμβασης.

Ο Ανοιχτός Αλληλόχρεος Λογαριασμός αποβλέπει στη διευκόλυνση της ικανοποίησης των απαιτήσεων μεταξύ των συμβαλλομένων.

Μορφές χρηματοδοτήσεων μέσω του Ανοιχτού Αλληλόχρεου Λογαριασμού είναι :

1) Χρηματοδοτήσεις για κεφάλαιο κίνησης

Η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων για την κάλυψη των αναγκών τους σε κεφάλαια κίνησης γίνεται κατά την κρίση των τραπεζών, τόσο ως προς το ύψος όσο και ως προς τη διάρκεια.

2) Εφ' άπαξ χρηματοδοτήσεις

Οι εφ' άπαξ χρηματοδοτήσεις έχουν σκοπό να ικανοποιήσουν έκτακτες, ειδικές ή μονιμότερες ανάγκες των επιχειρήσεων σε κεφάλαια κίνησης. Η διάρκεια των δανείων είναι ανάλογη με τις ανάγκες που εξυπηρετούν.

3) Ανοιχτός λογαριασμός

Είναι ο λογαριασμός αυξομειούμενου υπολοίπου. Καθορίζεται το όριο του λογαριασμού που εξυπηρετεί τις ανάγκες της

επιχείρησης, για τον προσδιορισμό του οποίου πρέπει να ληφθούν υπόψη το σύνολο των πιστώσεων του οφειλέτη και η δραστηριότητα του.

4) Καθαρή προεξόφληση

Προεξόφληση είναι η καταβολή από την τράπεζα στον κομιστή της αξίας τίτλων πριν από τη λήξη τους. Το ποσό που καταβάλλεται στον εκχωρητή είναι ίσο με την ονομαστική αξία των τίτλων, αφού αφαιρεθούν ο τόκος που αναλογεί μέχρι την λήξη τους, η προμήθεια, τα εισπρακτικά και άλλα έξοδα.

5) Χρηματοδότηση εγγυημένη με αξιόγραφα

Σε μεταχρονολογημένες επιταγές. Η σύγχρονη επιχειρηματική ζωή επέβαλε στο κράτος να αναγνωρίσει ουσιαστικά ως όργανο πίστης τη μεταχρονολογημένη επιταγή. Έτσι, με το άρθρο 11 του Ν.1957/91 επέτρεψε στις τράπεζες να δέχονται μεταχρονολογημένες επιταγές για ενέχυρο χρηματοδοτήσεων.

Η μεταχρονολογημένη επιταγή χρησιμοποιείται ευρέως στις συναλλαγές των εμπόρων, επαγγελματιών, βιοτεχνών και γενικά όλων όσων έχουν τη δυνατότητα να τηρούν λογαριασμό όψεως σε μία τράπεζα και να έχουν στη διάθεσή τους στελέχους επιταγών.

Σε μεγάλο μέρος, όπως και αλλού αναφέρθηκε, η επιταγή έχει αντικαταστήσει τη συναλλαγματική γιατί έχει το πλεονέκτημα ότι δε χαρτοσημαίνεται κατά την έκδοσή της κι έτσι ο εκδότης ή οι οπισθόγραφοι αυτής, δεν επιβαρύνονται με χαρτόσημα.

Το σοβαρότερο είναι, ότι σε περίπτωση μη πληρωμής από έλλειψη πρόβλεψης, σφραγίζεται από την τράπεζα.

Οι τράπεζες δέχονται μεταχρονολογημένες επιταγές για κάλυψη των κάθε μορφής χρηματοδοτήσεών της, αφού οπισθογραφηθούν σε διαταγή της με τη ρήτρα «Αξία σε ενέχυρο».

B) Σύμβαση Δανείου Τακτής Λήξης (ή αλλιώς τοκοχρεωλυτικά)

Με αυτήν η δανείστρια τράπεζα μεταβιβάζει κατά κυριότητα στο δανειζόμενο χρήματα ή άλλα αντικαταστατά πράγματα. Αυτός είναι υποχρεωμένος να αποδώσει άλλα πράγματα της ίδιας ποσότητας και ποιότητας.

Η κύρια **διαφορά του δανείου από την πίστωση**, είναι ότι η τελευταία αναφέρεται μόνο σε χρηματική ενίσχυση του αντισυμβαλλόμενου και όχι σε άλλα αντικαταστατά και μπορεί να είναι άμεση ή έμμεση (π.χ. χορήγηση εγγυητικής επιστολής). Στην τράπεζα οι συμβάσεις Δανείου Τακτής Λήξης αναφέρονται μόνο σε χρηματικές ενισχύσεις των αντισυμβαλλομένων δανειοληπτών. Χρησιμοποιούνται επίσης για τη χορήγηση στους δανειοδοτούμενους τοκοχρεολυτικών δανείων οποιασδήποτε κατηγορίας.

Το τοκοχρεωλυτικό δάνειο είναι μορφή του μακροπρόθεσμου δανεισμού και η εκταμίευσή του γίνεται σταδιακά και με την πρόοδο της επένδυσης. Η εξυπηρέτηση γίνεται με τοκοχρεολυτικές δόσεις, δηλαδή με καταβολή των τόκων και μέρους του κεφαλαίου του δανείου. Οι δόσεις των τοκοχρεολυσίων είναι σταθερές. Οι τόκοι μειώνονται με την πάροδο του χρόνου, ενώ αντίθετα το **χρεολύσιο**, (δηλαδή το ποσό που αντιστοιχεί στην επιστροφή του κεφαλαίου), αυξάνεται.

Τοκοχρεολύσιο: είναι η δόση που καταβάλλει ο δανειολήπτης για την εξόφληση του δανείου, η οποία (δόση) περιλαμβάνει τον τόκο και το εξοφλούμενο κεφάλαιο.

Χρεολύσιο: είναι το μέρος της δόσης που καταβάλλει ο δανειολήπτης για την εξόφληση του δανείου, το οποίο (χρεολύσιο)

αφορά το εξοφλούμενο κεφάλαιο μόνο.

Και στη σύμβαση δανείου η τροποποίηση οποιονδήποτε όρων γίνεται με πρόσθετη πράξη και με κάθε σύμβαση χορηγείται και συγκεκριμένο δάνειο.

Γ) Σύμβαση έκδοσης Εγγυητικής Επιστολής(Ε/Ε)

Για την καλύτερη εξασφάλιση των συμφερόντων της τράπεζας αλλά και για απλούστευση της όλης διαδικασίας, εφόσον ο δανειζόμενος είναι και χρηματοδοτούμενος, για την έκδοση των Ε.Ε. γίνεται χρήση συμβάσεων Α.Τ.Λ. .

Για όλα τα είδη συμβάσεων ισχύει ότι η συμπλήρωσή τους πρέπει να γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή και να καταχωρούνται σε αυτές τα πλήρη στοιχεία των οφειλετών ή εγγυητών (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, αριθμός Δελτίου Ταυτότητας με ημερομηνία έκδοσης και αρχή που το εξέδωσε). Στις συμβάσεις δεν επιτρέπονται σε καμία περίπτωση ξέσματα ή διορθώσεις, γιατί μπορεί να δημιουργηθούν ανεπιθύμητες καταστάσεις για την τράπεζα σε περίπτωση που απαιτηθεί δικαστική επιδίωξη των απαιτήσεων της.

1.5 Κριτήρια Κατάταξης Χρηματοδοτήσεων

Τα κριτήρια κατάταξης των χρηματοδοτήσεων είναι δύο ειδών, και χωρίζονται σε γενικά και ειδικά.

Ένα κύριο και γενικό κριτήριο κατάταξης χρηματοδοτήσεων είναι ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιείται η εκάστοτε επιχείρηση.

Ενώ ειδικά κριτήρια είναι :

A. Η ρευστοποίηση της χορήγησης: δηλαδή ο χρόνος μέσα στον οποίο συμφωνείται να γίνει η εξόφληση. Έτσι, σύμφωνα με αυτό το κριτήριο οι χρηματοδοτήσεις διακρίνονται σε:

- 1) Βραχυπρόθεσμες (μέχρι 24 μήνες)
- 2) Μεσοπρόθεσμες (από 2 μέχρι 4 χρόνια) και
- 3) Μακροπρόθεσμες (από 5 χρόνια και πάνω).

B. Ο σκοπός για τον οποίο ζητείται η χρηματοδότηση: δηλαδή αν πρόκειται για:

- 1) Κεφάλαιο κίνησης
- 2) Δάνειο πάγιων εγκαταστάσεων
- 3) Προσωπικό
- 4) Στεγαστικό
- 5) Επαγγελματικής στέγης.

Γ. Οι εξασφαλίσεις που τυχόν ζητηθούν για την κάλυψη της χρηματοδότησης.

Από την άποψη αυτή οι χρηματοδοτήσεις διακρίνονται σε :

- 1) Καλυμμένες με ρευστοποιήσιμα στοιχεία (συναλλαγματικές πελατείας, φορτωτικά έγγραφα κ.λπ.)
- 2) Ακάλυπτες από ρευστοποιήσιμα στοιχεία
- 3) Καλυμμένες με ενοχικές εξασφαλίσεις και
- 4) Καλυμμένες με εμπράγματα εξασφαλίσεις.

Και τέλος :

Δ. Το επιτόκιο:

Όπου εδώ γίνεται και η διάκριση των χρηματοδοτήσεων σε υψηλότοκες και χαμηλότοκες.

1.6 Τα είδη των δανείων και ειδικότερα το ενυπόθηκο δάνειο

Όταν ένα δάνειο ασφαλίζεται με υποθήκη, η δανείστρια τράπεζα έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον πιστούχο την κατάρτιση της δανειακής σύμβασης με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Το έγγραφο αυτό περιέχει τους όρους και την παραχώρηση της υποθήκης χωρίς την άμεση καταβολή των χρημάτων. Αφού γίνει η εγγραφή της υποθήκης, τότε η τράπεζα μπορεί να καταβάλλει τα

χρήματα. Υπάρχει φυσικά και η δυνατότητα να γίνει παραχώρηση της υποθήκης και μετά την κατάρτιση της δανειακής σύμβασης και της καταβολής των χρημάτων, αλλά σαφώς και προτιμάται η πρώτη περίπτωση έτσι ώστε να υπάρχει για την δανείστρια τράπεζα μια μορφή εξασφάλισης.

Σε περίπτωση που η απαίτηση της τράπεζας βρεθεί σε οριστική καθυστέρηση και η τράπεζα κρίνει ότι θα πρέπει να γίνει αναγκαστική είσπραξη της απαίτησής της αυτής, τότε η απόκτηση της υποθήκης με συμβολαιογραφικό έγγραφο συνεπάγεται την ύπαρξη τίτλου εκτελεστού με αποτέλεσμα την ταχύτερη πλειστηρίαση του υπεγγύου ακινήτου.

Έτσι η αναγκαστική εκτέλεση στο ενυπόθηκο ακίνητο γίνεται χωρίς τελεσίδικη απόφαση ή απόφαση που να έχει κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή, διότι το συμβόλαιο της υποθήκης θεωρείται εκτελεστός τίτλος και δεν χρειάζεται να επιβληθεί αναγκαστική κατάσχεση αλλά να επιδοθεί επιταγή για πληρωμή η οποία θα περιέχει περίληψη του παραπάνω συμβολαιογραφικού εγγράφου και να γραφεί στο βιβλίο κατασχέσεων του υποθηκοφυλακείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο.

Η εγγραφή της επιταγής στο βιβλίο κατασχέσεων ισχύει ως αναγκαστική κατάσχεση.

1.7 Ρυθμοί δανείων σε καθυστέρηση στην Ελλάδα σήμερα

Σύμφωνα με δημοσιευμένα άρθρα σε εφημερίδες και διαδίκτυο, ένα στα πέντε τραπεζικά δάνεια βρίσκεται σε καθυστέρηση, και σε συνολικό ποσό περίπου στα 48δισ ευρώ. (14/8/2012 iefimerida.gr), ενώ στα τέλη του 2011 οι καθυστερήσεις δανείων ήταν στα 41,6 δισ. ευρώ, αντανακλώντας ποσοστό κόκκινων δανείων 15,9% και σήμερα τα κόκκινα δάνεια εξακολουθούν να υπερβαίνουν το 15%, αλλά και το 16%. (σύμφωνα με άρθρο της κ. Λίλυς Σπυροπούλου στο kerdos.gr στις 1/6/2012).

«Σύμφωνα με στελέχη τραπεζών οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων αγγίζει πλέον το 20% του συνόλου των δανείων και επιταχύνεται ο ρυθμός δημιουργίας νέων μη εξυπηρετούμενων δανείων. Η διόγκωση των επισφαλειών οφείλεται κυρίως στην περαιτέρω επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών, με το ΑΕΠ να βυθίζεται το πρώτο τρίμηνο σε ποσοστό 7% και την ανεργία να ξεπερνάει το 27%.

Η ιδιαίτερα αρνητική αυτή εικόνα των καθυστερούμενων δανείων σχηματίζεται παρά το γεγονός ότι από το τέλος του 2011 μέχρι σήμερα οι τράπεζες έχουν προχωρήσει σε ρυθμίσεις περίπου 700.000 δανείων, συνολικού ύψους 29 δισ ευρώ. Ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων διαμορφώθηκε στο τέλος Μαρτίου στο 14% για την Εθνική, στο 17,2% για τη Eurobank, στο 15,7% για την Alpha Bank και στο 16% για την Πειραιώς.»

Παρακάτω βλέπουμε ένα πίνακα με τα ποσοστά δανείων σε καθυστέρηση, σύμφωνα με δημοσιευμένη ανάλυση της Alpha Bank (fpress.gr στις 16/11/2011) από το έτος 2008 μέχρι και το 2011:

	2011	2010	2009	2008
Καταναλωτικά	22,1%	20,5%	13,4%	8,2%
Στεγαστικά	10,7%	10%	7,4%	5,3%
Επιχειρηματικά	9,8%	8,7%	6,7%	4,3%
ΣΥΝΟΛΟ	11,5%	10,4%	7,7%	5%

Σύμφωνα με δημοσιευμένους ισολογισμούς των τεσσάρων μεγαλύτερων τραπεζών και σύμφωνα με το άρθρο της κ. Λίλυς Σπυροπούλου, το πρώτο τρίμηνο του 2012:

- 1. Στην Εθνική Τράπεζα** το ύψος των δανείων σε καθυστέρηση του ομίλου ως προς το σύνολο των χορηγήσεων διαμορφώθηκε στο 14% του συνολικού χαρτοφυλακίου. Ειδικότερα, στην Ελλάδα το ποσοστό ανήλθε σε 15,5% έναντι 13% στο τέλος του 2011. Ως αποτέλεσμα της συντηρητικής πολιτικής προβλέψεων, το ποσοστό κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση ανέρχεται στα υψηλά επίπεδα του 56% σε επίπεδο ομίλου και 57% στην Ελλάδα, πριν βεβαίως ληφθούν υπόψη οι πάσης φύσεως εμπράγματα εξασφαλίσεις.
- 2. Στη Eurobank** σημειώθηκε αύξηση των νέων δανείων σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών κατά 15%, λόγω κυρίως της συνεχιζόμενης αστάθειας και της οικονομικής στενότητας που αντιμετωπίζουν τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα.

Τα δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών ανήλθαν στο 17,2% και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια διαμορφώθηκαν στο 13,7% των συνολικών χορηγήσεων, γεγονός που οδήγησε

στην αύξηση των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις κατά 5,1% σε 365 εκατ. ευρώ το Α΄ τρίμηνο του 2012.

- 3. Στην Alpha Bank** ο δείκτης καθυστερήσεων αυξήθηκε στο 14,9%, ως αποτέλεσμα της κατακόρυφης πτώσεως της οικονομικής δραστηριότητας, με τη μείωση του ΑΕΠ να καταγράφεται στο 6,2% το Α΄ τρίμηνο του 2012.

Λαμβάνοντας υπόψιν την επίπτωση του PSI στα υπόλοιπα των χορηγήσεων, ο δείκτης καθυστερήσεων διαμορφώνεται σε 15,7%. Στην Ελλάδα, ο δείκτης καθυστερήσεων διαμορφώθηκε σε 15,1% στο τέλος Μαρτίου 2012, παρουσιάζοντας αύξηση 200 πόντους, ενώ στη Νοτιοανατολική Ευρώπη ο δείκτης καθυστερήσεων διαμορφώθηκε σε 14,1%.

Τα επιχειρηματικά δάνεια σε καθυστέρηση αυξήθηκαν στο 16,3% έναντι 13,8% στο τέλος του 2011, ενώ οι καθυστερήσεις από τα στεγαστικά δάνεια ανήλθαν στο 13,1% έναντι 12,2% και ο δείκτης καθυστερήσεων στην καταναλωτική πίστη διαμορφώθηκε σε 12,1% έναντι 9,9% το προηγούμενο τρίμηνο. Σωρευτικά οι προβλέψεις ανήλθαν σε 3,1 δισ. ευρώ, που αντιστοιχεί σε δείκτη κάλυψης των καθυστερήσεων 43%, ο οποίος, συμπεριλαμβανομένων των εξασφαλίσεων διαμορφώνεται σε 122%.

4. Στον όμιλο Πειραιώς ο δείκτης δανείων σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών προς το σύνολο των δανείων του ομίλου διαμορφώθηκε στο 16,0% των συνολικών χορηγήσεων στο τέλος Μαρτίου 2012. Η επιδείνωση του δείκτη από το 13,5% τον Δεκέμβριο 2011 προήλθε πρωτίστως από την Ελλάδα (16,0% από 13,2% τον Δεκ. '11), λόγω εμβάθυνσης της ύφεσης και αύξησης της πολιτικής αβεβαιότητας και δευτερευόντως από τις διεθνείς δραστηριότητες (16,4% από 14,6% αντίστοιχα). Ειδικά για την Ελλάδα ο αντίστοιχος δείκτης για το σύνολο της αγοράς προσέγγισε το 17% στο τέλος Μαρτίου 2012 (εκτίμηση) από 15,9% τον Δεκέμβριο 2011.

Η κάλυψη των δανείων σε καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών από τις συσσωρευμένες προβλέψεις διαμορφώθηκε σε 48%, ενώ λαμβάνοντας υπόψη και τις αξίες των ενσώματων καλυμμάτων μετά από περικοπές αποτίμησης (συντηρητικότερη προσέγγιση) στο τέλος Μαρτίου 2012 ήταν 97%. Ο δείκτης συσσωρευμένων προβλέψεων προς το σύνολο δανείων στο τέλος Μαρτίου 2012 διπλασιάστηκε στο 7,7% από 3,9% ένα έτος νωρίτερα.

2. Εγγυητική Επιστολή – Εγγύηση

2.1 Εγγυητική Επιστολή – Ορισμός

Εγγυητική επιστολή είναι το έγγραφο με το οποίο ο εγγυητής, δηλαδή η Τράπεζα, αναλαμβάνει την ευθύνη απέναντι στον δικαιούχο της εγγυητικής επιστολής, δηλαδή τον πιστούχο, μέχρι του ποσού που αναγράφεται σ' αυτήν, ότι ο πρωτοφειλέτης (ο υπόχρεος- εκείνος υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγυητική επιστολή) θα εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει απέναντι στο δικαιούχο.

Σύμφωνα με τον Αγγελάκη (1996) η εγγυητική επιστολή είναι ετεροβαρής σύμβαση. Προβλέπει μόνο υποχρεώσεις για τον εγγυητή και μόνο δικαιώματα για τον δικαιούχο. Η υποχρέωση όμως που αναλαμβάνει η Τράπεζα ως εγγυήτρια είναι πάντοτε χρηματική, ανεξάρτητα από το είδος της υποχρέωσης που έχει αναλάβει ο υπόχρεος της εγγύησης.

Υπάρχει δηλαδή η εξής τριγωνική ενοχική σχέση:

A) ο εγγυητής = αυτός που δίνει την εγγύηση, δηλαδή ο εγγυητικός επιστολέας

B) ο πρωτοφειλέτης = εκείνος υπέρ του οποίου δίνεται η εγγύηση, δηλαδή ο εντολέας της εγγυητικής επιστολής.

Γ) ο πιστωτής = εκείνος προς τον οποίο απευθύνεται η εγγυητική επιστολή, δηλαδή ο δικαιούχος.

2.2 Εγγύηση- Ορισμός

Εγγύηση είναι η ενοχική σύμβαση με την οποία ορισμένο πρόσωπο, που καλείται εγγυητής, αναλαμβάνει έναντι του δανειστή την ευθύνη ότι θα καταβληθεί προς αυτόν η οφειλόμενη παροχή. Η εγγύηση αποτελεί προσωπική ασφάλεια. Είναι παρεπόμενη σύμβαση και υφίσταται όσο υπάρχει η κύρια σύμβαση, της οποίας την παροχή διασφαλίζει. Η εγγύηση πρέπει να δηλωθεί εγγράφως, διαφορετικά είναι άκυρη.

2.3 Σχέση εγγυητή με δανειστή

Σε περίπτωση που η κύρια οφειλή δεν επαυξάνεται με συμφωνία μεταγενέστερη της εγγύησης, μεταξύ δανειστή και δανειζόμενου, τότε ευθύνεται ο εγγυητής για την έκταση που έχει κάθε φορά η κύρια οφειλή. Έτσι, ο εγγυητής ευθύνεται για τους τόκους και τα έξοδα για δίκη ή καταγγελία του δανειστή προς τον πρωτοφειλέτη.

Αν όμως με μεταγενέστερη συμφωνία, από αυτήν της εγγύησης, συμφωνηθεί να περιοριστεί η κύρια οφειλή, τότε μειώνεται ανάλογα και η ευθύνη του εγγυητή. Μπορεί να συμφωνηθεί π.χ. ότι ο εγγυητής ευθύνεται μόνο για την κύρια οφειλή ή για ένα μέρος μόνο από το χρέος του πρωτοφειλέτη.

2.4 Σχέση εγγυητή με πρωτοφειλέτη

Σύμφωνα με τον Αγγελάκη (1996) αν ο εγγυητής ικανοποιήσει το δανειστή, μπορεί στη συνέχεια να στραφεί εναντίον του πρωτοφειλέτη εφόσον έχει δικαίωμα αναγωγής.

Ο εγγυητής μπορεί να απαιτήσει από τον πρωτοφειλέτη ασφάλεια (εμπράγματα ή προσωπική με ανεγγύητη) και πριν ακόμη η οφειλή γίνει απαιτητή αν : α) χειροτέρευσε η περιουσιακή κατάσταση του πρωτοφειλέτη, β) η δίωξη του πρωτοφειλέτη έγινε σημαντικά δύσκολη λόγω μεταβολής της κατοικίας ή της διανομής του μετά τη συνομολόγηση της εγγύησης, γ) ο πρωτοφειλέτης έγινε υπερήμερος και δ) ο εγγυητής καταδικάστηκε σε καταβολή της οφειλής.

3. Εμπράγματες ασφάλειες

3.1 Ενέχυρο

Το ενέχυρο είναι εμπράγματο δικαίωμα επί ξένου κινητού πράγματος και συνίσταται για την εξασφάλιση κάποιας απαίτησης του δανειστή με προνομιακή ικανοποίηση του από την εκποίηση του πράγματος μετά από αναγκαστικό πλειστηριασμό. Το ενέχυρο δηλαδή είναι εμπράγματη ασφάλεια και διακρίνεται σε:

α) ενέχυρο επί πράγματος (π.χ. επί εμπορευμάτων, συναλλαγματικών, φορτωτικών κ.λπ.) και

β) ενέχυρο επί δικαιώματος, δηλαδή επί ασώματων αντικειμένων (π.χ. ενεχυρίαση απαίτησης), (Το δικαίωμα που θα ενεχυριαστεί πρέπει να είναι δεκτικό μεταβίβασης και αποτιμητό σε χρήμα).

Από τον παραπάνω ορισμό συνεπάγεται ότι το ενέχυρο:

α) συνίσταται επί ξένου κινητού πράγματος,

β) είναι δικαίωμα παρεπόμενο, υπάρχει δηλαδή όσο υπάρχει και η απαίτηση του δανειστή την οποία εξασφαλίζει, και προϋποθέτει την ύπαρξη έγκυρης απαίτησης που την ασφαλίζει σ' όλη την έκτασή της, δηλαδή κατά κεφάλαιο, τόκους, έξοδα.

γ) μπορεί να συσταθεί από οποιονδήποτε κύριο του πράγματος και όχι μόνον από τον οφειλέτη και

δ) παρέχει δικαίωμα εκποίησης του πράγματος με αναγκαστικό πλειστηριασμό.

Σύμφωνα με τον Αγγελάκη (1996):

- ☞ Η απαίτηση : α) πρέπει να είναι έγκυρη γιατί διαφορετικά δεν υπάρχει ενέχυρο, β) δυνατό να είναι κατά τρίτου και γ) μπορεί να είναι μελλοντική ή υπό αίρεση.
- ☞ Στο ίδιοπράγμα μπορεί να συσταθεί ενέχυρο για εξασφάλιση περισσότερων απαιτήσεων του δανειστή.
- ☞ Το ενέχυρο αποβλέπει στην εκποίηση του πράγματος για να ικανοποιηθεί προνομιακά ο ενεχυρούχος δανειστής.
- ☞ Το ενέχυρο συνίσταται είτε με σύμβαση είτε από το νόμο.
- ☞ Για να συσταθεί το ενέχυρο με σύμβαση πρέπει να υπάρχει:
 - α) κυριότητα του πράγματος σε εκείνον που ενεχυριάζει, ή συναίνεση ή έγκριση του κυρίου,
 - β) συμφωνία για τη σύσταση του ενέχυρου και
 - γ) παράδοση της νομής του πράγματος.
- ☞ Το ενέχυρο αποσβένεται:
 - α) με την απόσβεση της απαίτησης του δανειστή,
 - β) με την απόδοση του πράγματος από το δανειστή σ'αυτόν που το ενεχυρίασε,
 - γ) με μονομερή δήλωση του δανειστή προς αυτό που το ενεχυρίασε ή τον κύριο ότι παραιτείται από το ενέχυρο,
 - δ) με συνένωση στο ίδιο πρόσωπο δικαιώματος κυριότητας και ενέχυρου.

3.2 Σύσταση ενέχυρου

Για να συσταθεί ένα ενέχυρο θα πρέπει:

- ❖ ο ενεχυριαστής να είναι ο δικαιούχος του πράγματος,
- ❖ η συμφωνία να γίνει με συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο το οποίο θα περιέχει την χρονολογία και θα προσδιορίζει την απαίτηση και θα περιγράφει με λεπτομέρεια το ενεχυριαζόμενο πράγμα.
- ❖ Και τέλος θα πρέπει να γίνει παράδοση του πράγματος είτε στην κατοχή του δανειστή είτε στην κατοχή τρίτου (αρχή της δημοσιότητας).

3.3 Αδιαίρετο ενέχυρο

Αδιαίρετο ενέχυρο σημαίνει ότι η ενεχυρική ευθύνη δεν μπορεί να διαιρεθεί στα περισσότερα πράγματα πάνω στα οποία συστήθηκε το ενέχυρο και το καθένα από αυτά είναι υπέγγυο για την ολοσχερή εξόφληση της ασφαλιζόμενης απαίτησης και δεν μπορεί να ελευθερωθεί σε μερική εξόφληση. Ουσιαστικά το ενέχυρο ευθύνεται στο ακέραιο για κάθε υπόλοιπο της οφειλής και ασφαλίζει εκτός από το κεφάλαιο και τους τόκους, και τα διάφορα έξοδα.

3.4 Διακρίσεις ενέχυρου

Οι διακρίσεις του ενέχυρου όπως αναφέραμε και παραπάνω, είναι: ενέχυρο σε πράγμα και ενέχυρο σε δικαίωμα.

α) Το ενέχυρο σε πράγμα αναφέρεται εμπορεύματα (π.χ. στα «χέρια» της τράπεζας, τρίτου με αποδείξεις φυγείων κ.τ.λ.) σε συναλλαγματικές, μετοχές, ομολογίες, τραπεζικά ομόλογα, έντοκα γραμμάτια Δημοσίου, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, καταθέσεις κ.τ.λ.

β) Το ενέχυρο σε δικαίωμα, δηλαδή σε ασώματο αντικείμενο. «Το δικαίωμα που θα ενεχυριαστεί πρέπει να είναι δεκτικό μεταβίβασης και αποτιμητό σε χρήμα (π.χ. ενεχυρίαση απαίτησης). Η σύμβαση για τη σύσταση του ενέχυρου απαιτείται να γίνει με έγγραφο συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό, που πρέπει να έχει βέβαια χρονολογία. Στο έγγραφο αυτό πρέπει να προσδιορίζεται και η ασφαλιζόμενη και η ενεχυριαζόμενη απαίτηση.» (Μιχάλης Ε. Αγγελάκης, 1996).

3.5 Προσημείωση Υποθήκης Και Υποθήκη

Υποθήκη είναι το περιορισμένο εμπράγματο δικαίωμα επί ξένου ακίνητου πράγματος (ή στην επικαρπία ακινήτου), για την εξασφάλιση μιας χρηματικής (ή αποτιμητής σε χρήμα) απαίτησης του δανειστή, με την προνομιακή ικανοποίησή του από την εκποίηση του πράγματος μετά από αναγκαστικό πλειστηριασμό. . Το δικαίωμα της υποθήκης είναι δικαίωμα παρεπόμενο επειδή υπάρχει υπέρ ορισμένης έγκυρης απαίτησης και δικαίωμα αδιαίρετο.

Από τον παραπάνω ορισμό προκύπτει ότι για την υποθήκη ισχύουν όσα και για το ενέχυρο, με μόνη διαφορά ότι η υποθήκη συνίσταται επί ακινήτου και όχι επί κινητού πράγματος όπως το ενέχυρο. (Εξαίρεση αποτελεί το πλοίο, το οποίο υποθηκεύεται παρόλο που είναι κινητό πράγμα.)

Η εγγραφή της υποθήκης – σε αντίθεση με την προσημείωση – δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από την απαίτηση, γι' αυτό το ποσό της υποθήκης είναι ίσο με το ποσό της απαίτησης.

Μεγάλη πρακτική σπουδαιότητα έχει και η προσημείωση υποθήκης (Α.Κ.1274), η οποία είτε διατάσσεται ως ασφαλιστικό μέτρο με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, είτε στηρίζεται σε διαταγή πληρωμής χρηματικών απαιτήσεων.

Η προσημείωση, από την εγγραφή της στα βιβλία υποθηκών αποτελεί υποθήκη υπό διπλή αναβλητική αίρεση :

α) την αίρεση της τελεσιδικίας της απόφασης που επιδικάζει την ασφαλιζόμενη απαίτηση και

β) την αίρεση της τροπής της προσημείωσης σε υποθήκη μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 90 ημερών από την τελεσιδικία της παραπάνω απόφασης.

Σύμφωνα με Άρθρα του Εμπράγματος Δικαίου:

- Ύπαρξη απαίτησης: Η υποθήκη αποτελεί παρεπόμενο δικαίωμα. μπορεί να αποκτηθεί και υπέρ απαίτησης μελλοντικής ή υπό αίρεση. (Άρθρο 1258.)
- Δεκτικά υποθήκης: Η υποθήκη αποκτάται μόνο σε ακίνητα που μπορούν να εκποιηθούν καθώς και στην επικαρπία τέτοιων ακινήτων, για όσο χρόνο διαρκεί αυτή.(Άρθρο 1259.)
- Όροι για την απόκτηση υποθήκης: Για την απόκτηση υποθήκης απαιτείται τίτλος που χορηγεί δικαίωμα υποθήκης και εγγραφή στο βιβλίο υποθηκών.(Άρθρο 1260.)
- Τίτλοι: Τίτλοι που χορηγούν δικαίωμα για την απόκτηση υποθήκης είναι ο νόμος, η δικαστική απόφαση και η ιδιωτική βούληση.(Άρθρο 1261.)

3.6 Εγγραφή μετά την κατάσχεση και αποτελέσματα εγγραφής

Όταν γίνεται η εγγραφή της υποθήκης μετά την κατάσχεση δεν αντιτάσσεται κατά εκείνου που επέβαλε την κατάσχεση και των δανειστών που αναγγέλθηκαν. Επομένως πρέπει να ελέγχεται το ακίνητο πριν την εγγραφή υποθήκης ή προσημείωσης ώστε, σε περίπτωση που έχει επιβληθεί κατάσχεση, να επιδιώκεται κατάργηση της.

Ο Αγγελάκης (1996) υποστηρίζει ότι με την εγγραφή διακόπτεται η παραγραφή της απαίτησης, στο ενυπόθηκο ακίνητο περιλαμβάνονται κάθε συστατικό και παράρτημά του όπως π.χ οικοδομές, δέντρα κ.τ.λ. και αν μετά την εγγραφή χωρίσει ή μεταβιβαστεί το ακίνητο, τότε μεταβιβάζεται με το βάρος της υποθήκης.

3.7 Αδιαίρετο υποθήκης

Σύμφωνα με αυτά που υποστηρίζει ο Αγγελάκης (1996) η υποθήκη ευθύνεται στο ακέραιο για κάθε υπόλοιπο της οφειλής που ασφαρίζει. Αν για παράδειγμα γράφηκε υποθήκη σε περισσότερα ακίνητα για την ίδια όμως απαίτηση, καθένα από τα ακίνητα εξακολουθεί να είναι υπέγγυο για ολόκληρη την ασφαλιζόμενη απαίτηση μέχρι την ολοσχερή εξόφληση. Συνεπώς δεν μπορεί να ελευθερωθεί κάποιο από τα ακίνητα αυτά σε περίπτωση μερικής εξόφλησης της απαίτησης. Επίσης αν το ενυπόθηκο ακίνητο διαιρεθεί σε περισσότερα αυτοτελή μέρη, καθένα απ' αυτά είναι υπέγγυο για ολόκληρη την ασφαλιζόμενη

απαίτηση.

Δηλαδή η υποθήκη μετατρέπεται στην ουσία σε τόσες υποθήκες όσα τα ακίνητα που προήλθαν από τη διαίρεση του ενυπόθηκου ακινήτου. Αν η υποθήκη καταργηθεί, τη σειρά (τάξη) αυτής παίρνει η αμέσως επόμενη υποθήκη κατά το χρόνο εγγραφής.

3.8 Προσημείωση υποθήκης

Ως προσημείωση υποθήκης ορίζεται το εμπράγματο δικαίωμα το οποίο εγγράφει το εκάστοτε πιστωτικό ίδρυμα/δανειστής, επί ορισμένου ακινήτου του δανειολήπτη, έτσι ώστε να εξασφαλίσει την απαίτησή του. Επομένως, σε περίπτωση μη πληρωμής της οφειλής, ο δανειστής έχει το δικαίωμα να προβεί στον εκπλειστηριασμό του ακινήτου και να ικανοποιήσει την απαίτησή του από το πλειστηρίασμα.

Η Προσημείωση Υποθήκης είναι στην ουσία προεγγραφή υποθήκης και εγγράφεται δυνάμει δικαστικής αποφάσεως (η οποία εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων).

Η προσημείωση υποθήκης αποτελεί πλέον έναν από τους πιο διαδεδομένους τρόπους εξασφάλισης μιας απαίτησης, και αυτό έγκειται στο γεγονός ότι προσφέρει μεγάλη ευελιξία τόσο σε σχέση με τα δικαιώματα όσο και με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εγγραφή της σε σύγκριση με τις αντίστοιχες έννομες συνέπειες της άμεσης εγγραφής υποθήκης.

Η σημασία της εγγραφής της προσημείωσης υποθήκης είναι μεγάλη, διότι εξασφαλίζει στο δανειστή τη δυνατότητα απόκτησης υποθήκης σε μικρό χρονικό διάστημα.

Σύμφωνα με Άρθρα του Εμπράγματος Δικαίου:

⌘ Εγγραφή προσημείωσης υποθήκης γίνεται μόνο ύστερα από δικαστική απόφαση. (Άρθρο 1274.)

⌘ Η προσημείωση εγγράφεται όπως η υποθήκη, με τη μνεία όμως ότι προσημειώνεται. (Άρθρο 1276.)

3.9 Διαδικασία εγγραφής Προσημείωσης Υποθήκης

Σύμφωνα με τον Κ. Παπαδάκη (2013):

Μετά την υπογραφή της δανειακής σύμβασης ο δανειολήπτης παρίσταται αυτοπροσώπως ή μέσω πληρεξουσίου δικηγόρου στο δικαστήριο, μαζί με έναν δικηγόρο ο οποίος εκπροσωπεί το πιστωτικό ίδρυμα. Ενώπιον του δικαστή συναινεί στην εγγραφή προσημείωσης υποθήκης υπέρ του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, για συγκεκριμένο ποσό και για την εξασφάλιση της συγκεκριμένης απαίτησης.

Δυνάμει της απόφασης αυτής εγγράφεται στη συνέχεια η προσημείωση υποθήκης στο αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο ή Κτηματολογικό Γραφείο από τον δικηγόρο του πιστωτικού ιδρύματος. Όλη η διαδικασία διενεργείται με έξοδα του δανειολήπτη.

Μετά την ολοσχερή αποπληρωμή του δανείου επαναλαμβάνεται αντίστοιχη διαδικασία ενώπιον του δικαστή, προκειμένου να ανακληθεί η αρχική απόφαση βάσει της οποίας είχε

εγγραφεί η προσημείωση. Δυνάμει της εκδιδόμενης απόφασης, η οποία μεταγράφεται στο Υποθηκοφυλακείο, πραγματοποιείται η εξάλειψη της προσημείωσης. Όλη η διαδικασία διενεργείται με έξοδα του δανειολήπτη.

3.10 Απόσβεση και Αναγγελία Προσημείωσης

Σύμφωνα με τον Δ.Σκαρίπα (2013):

Απόσβεση: Η προσημείωση αποσβέννυται αν μέσα σε ενενήντα ημέρες από την τελεσίδικη απόφαση που επιδικάζει την απαίτηση δεν τράπηκε σε υποθήκη. Απόσβεση ή εξάλειψη της προσημείωσης νοείται μόνο εφόσον δεν έχει ήδη, με πλήρωση της αίρεσης της τελεσίδικης επιδίκασης της απαίτησης, τραπεί σε υποθήκη, γιατί διαφορετικά δεν πρόκειται για απόσβεση ή εξάλειψη αυτής, αλλά της υποθήκης (άρθρο 1323 ΑΚ).

Αναγγελία: Η απαίτηση που αναγγέλλεται πρέπει να ταυτίζεται με την απαίτηση που εξοπλίζεται με το προνόμιο της προσημείωσης ή υποθήκης, διαφορετικά ο αναγγέλλων δανειστής έχει χαρακτήρα εγχειρόγραφου και όχι προνομιούχου πιστωτή [ΑΠ 1330/2006, ΝοΒ 55/2007, σελ. 1098].

3.11 Τροπή προσημείωσης σε υποθήκη

Ο Αγγελάκης (1996) αναφέρει ότι η τροπή προσημείωσης σε υποθήκη πρέπει να γίνει μέσα σε ενενήντα ημέρες από την τελεσίδικη επιδίκαση της απαίτησης (αποσβεστική προθεσμία) και η υποθήκη μετά τη μετατροπή παίρνει τη θέση που κατείχε η προσημείωση στη σειρά (τάξη) εγγραφής της. Το κύρος των

προσημειώσεων και υποθηκών υπέρ της τράπεζας δεν θίγεται ακόμα και αν γράφηκαν μέσα στην ύποπτη περίοδο της πτώχευσης.

Σύμφωνα με Άρθρα του Εμπράγματος Δικαίου:

- ☞ Τροπή της προσημείωσης: Η προσημείωση χορηγεί μόνο δικαίωμα προτίμησης για την απόκτηση υποθήκης. Όταν η απαίτηση επιδικαστεί τελεσίδικα, η προσημείωση τρέπεται σε υποθήκη, η οποία λογίζεται ότι έχει εγγραφεί από την ημέρα της προσημείωσης.(Άρθρο 1277.)
- ☞ Η τροπή της προσημείωσης σε υποθήκη δεν εμποδίζεται από το ότι το ακίνητο περιήλθε στην κυριότητα άλλου.(Άρθρο 1278.)
- ☞ Αν πριν από την τροπή της προσημείωσης σε υποθήκη χωρήσει αναγκαστική εκτέλεση στο ακίνητο, η απαίτηση υπέρ της οποίας έχει εγγραφεί η προσημείωση, κατατάσσεται τυχαία και το ακίνητο περιέχεται στον αγοραστή ελεύθερο.(Άρθρο 1279.)

4. Κατάταξη των απαιτήσεων με κριτήριο το βαθμό κάλυψης και την κατάσταση τους

4.1 Πότε Μια Απαίτηση Θεωρείται Καθυστερημένη

Η κάθε απαίτηση της τράπεζας, της οποίας έχει λήξει η συμφωνημένη προθεσμία, θεωρείται καθυστερημένη. Το ίδιο συμβαίνει και για κάθε άλλη απαίτηση, χωρίς συμφωνημένη λήξη, εφόσον όμως ο οφειλέτης (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) έγινε υπερήμερος μετά από ειδοποίηση της τράπεζας.

4.2 Διάφοροι λόγοι που οδηγούν τα δάνεια σε καθυστέρηση

Μία χορήγηση οδηγείται σε καθυστέρηση όταν ο δανειοδοτούμενος κάνει λανθασμένους υπολογισμούς (μαθηματικούς, οικονομικούς, λογιστικούς ή όχι) ή όταν εξωτερικοί παράγοντες επηρεάζουν την δανειοδότηση (πόλεμος, οικονομικό κραχ, απαγόρευση ενός προϊόντος, αστάθμητοι παράγοντες, καιρικά φαινόμενα κτλ) ή για λόγους και σχέσεις που έχουν να κάνουν με το ίδιο το προϊόν που παράγει η υποψήφια για δανειοδότηση επιχείρηση.

4.3 Διαχωρισμός Των Απαιτήσεων

Ανάλογα με το βαθμό κάλυψης οι απαιτήσεις κατατάσσονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- 1) Πλήρως καλυμμένες,
- 2) μερικώς καλυμμένες,
- 3) ακάλυπτες .

α) **Πλήρως καλυμμένες** θεωρούνται οι απαιτήσεις όταν είναι εξασφαλισμένες με εμπράγματα ασφάλειες, όπως υποθήκες, προσημειώσεις, ενέχυρα σε καταθέσεις, ενέχυρα σε έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου, σε μετοχές κ.τ.λ.. Αυτό σημαίνει ότι σε περίπτωση πλειστηρίασης / εκποίησης των υπέγγυων στην τράπεζα πραγμάτων, οι απαιτήσεις της ικανοποιούνται πλήρως από το προϊόν του πλειστηριάσματος ή της εκποίησης.

β) **Μερικώς καλυμμένες** θεωρούνται οι απαιτήσεις που δεν είναι πλήρως εξασφαλισμένες με εμπράγματα ασφάλειες, όπως υποθήκες, προσημειώσεις, ενέχυρα, μερική εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου κ.τ.λ..

γ) **Ακάλυπτες** θεωρούνται οι απαιτήσεις που δεν είναι έστω και μερικώς εξασφαλισμένες. Αυτό συμβαίνει όταν δεν υπάρχει η παραμικρή εξασφάλιση και κατά συνέπεια οι απαιτήσεις αυτές είναι εξολοκλήρου επισφαλείς.

Ανάλογα της κατάστασης στην οποία βρίσκονται οι απαιτήσεις διακρίνονται σε :

- απαιτήσεις που χρήζουν ιδιαίτερης παρακολούθησης,
- απαιτήσεις σε προσωρινή καθυστέρηση,
- απαιτήσεις σε οριστική καθυστέρηση,
- επισφαλείς απαιτήσεις.

4.4 Απαιτήσεις που χρήζουν ιδιαίτερης παρακολούθησης

Οι απαιτήσεις αυτές προέρχονται συνήθως από πιστοδοτήσεις δανείων και πιστώσεων προς μία επιχείρηση η οποία, ενώ είναι συνεπής προς τις συμβατικές υποχρεώσεις της προς την τράπεζα, εμφανίζει αδυναμίες που ενδέχεται να επιδεινωθούν στο μέλλον. Όσον αφορά στις αδυναμίες των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων μπορούμε να αναφέρουμε ενδεικτικά : λειτουργικές ζημίες, πτώση πωλήσεων, αύξηση αποθεμάτων, μείωση κερδών, προβλήματα διοίκησης, εξασθένηση κεφαλαίου κίνησης ή υλικές ζημίες που προξενήθηκαν σε περιουσιακά τους στοιχεία λόγω απρόβλεπτων γεγονότων (π.χ. πυρκαγιά, πλημμύρα, σεισμό κτλ.)

4.5 Απαιτήσεις σε προσωρινή καθυστέρηση

Σύμφωνα με τον Μιχάλη Ε. Αγγελάκη, προσωρινή καθυστέρηση θεωρείται το πρώτο στάδιο καθυστέρησης των οφειλών του δανειολήπτη. Για κάθε είδος δανείου το διάστημα της προσωρινή καθυστέρησης μεταβάλλεται. Συγκεκριμένα στα

στεγαστικά δάνεια το διάστημα αυτό στην προσωρινή καθυστέρηση είναι δεκαοχτώ μηνών (18), στα προσωπικά δάνεια είναι διάρκειας τριών μηνών (3) όπως και στα καταναλωτικά και στα ανοιχτά επιχειρηματικά δάνεια.

Είναι δυνατόν πιστώσεις με ανοικτό αλληλόχρεο λογαριασμό και δάνεια που έχουν χορηγηθεί να μην εισπράττονται στις συμφωνημένες προθεσμίες, αλλά να παρουσιάζουν ολιγόμηνη καθυστέρηση από την αρχική λήξη της υποχρέωσης του χρηματοδοτούμενου πελάτη.

Αν η καθυστέρηση αυτή, μετά από σχετική έρευνα, οφείλεται σε πρόσκαιρη ταμιακή δυσχέρεια του χρηματοδοτούμενου πελάτη και προβλέπεται ότι η εκκρεμότητα αυτή θα τακτοποιηθεί σύντομα, τότε οι λογαριασμοί των πιστώσεων ή δανείων δεν κλείνουν οριστικά, αλλά εξακολουθούν να βρίσκονται σε ενήμερη μορφή και να παρακολουθούνται από τις υπηρεσίες χορηγήσεων.

Προσωρινή είναι η καθυστέρηση που οφείλεται σε παροδική δυσχέρεια του οφειλέτη και η οποία αναμένεται να τακτοποιηθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Σε περίπτωση όμως δυσμενών μεταβολών και πληροφοριών για την οικονομική κατάσταση των χρηματοδοτούμενων πελατών οι ενέργειες των Υπηρεσιών της τράπεζας πρέπει να είναι ενήμερες, αφού ληφθούν υπόψη ειδικές περιπτώσεις πρόσκαιρης αδυναμίας του κλάδου ή της γεωγραφικής περιοχής των χρηματοδοτούμενων πελατών.

Ένα από τα σημαντικότερα θέματα που δημιουργούνται στις τράπεζες είναι η εμφάνιση προσωρινών καθυστερήσεων κατά την εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων από μέρους των

πιστούχων ή δανειοληπτών (π.χ. πληρωμή δόσεων) και κατ' επέκταση, η διαχείριση των απαιτήσεων αυτών πριν μετεξελιχθούν σε επισφαλείς, οπότε και επιδρούν αρνητικά στην αναπτυξιακή πορεία της τράπεζας.

4.6 Παρακολούθηση δανείων σε προσωρινή καθυστέρηση

Όταν ο οφειλέτης καθυστερήσει να πληρώσει την οφειλή του στην τράπεζα τότε αυτή ακολουθεί τα εξής βήματα:

1) Αρχικά ξεκινάει προς τον πιστούχο και αν αυτός δεν ανταποκριθεί θα υπάρξουν και τηλεφωνήματα στους τυχόν εγγυητές του δανείου.

2) Αποστολή επιστολών προειδοποίησης προς στον πιστούχο ή και σε τυχόν εγγυητές.

3) Εάν παρά τα τηλεφωνήματα και τις επιστολές δεν ανταποκριθούν και δεν προβούν στην ομαλή αποπληρωμή του δανείου τους, τότε θα εισηγηθούν στους προϊσταμένους τους ή υπηρεσία της τράπεζας την καταγγελία της σύμβασης του δανείου.

4) Εάν πάλι δεν έχει καμία είσπραξη η τράπεζα θα προχωρήσει σε διαδικασίες για καταγγελία της σύμβασης. Καταγγελία της σύμβασης σημαίνει ότι η τράπεζα με εξώδικο με την βοήθεια και του δικαστικού επιμελητή, γνωστοποιεί στον οφειλέτη και τον καλεί εντός ολίγων ημερών να εξοφλήσει το ποσό του δανείου που οφείλει ακόμα στην τράπεζα και εννοείται ότι όλο το υπόλοιπο του δανείου θα τοκίζεται πλέον και με τους τόκους υπερημερίας σύν τα έξοδα που τον χρεώνει η τράπεζα.

4.7 Απαιτήσεις σε οριστική καθυστέρηση

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις της τράπεζας, όταν η καθυστέρηση στην εξυπηρέτησή τους από τους υπόχρεους αποκτά μόνιμο χαρακτήρα, ενώ παράλληλα δε διαφαίνεται η ομαλή ρευστοποίησή τους.

Επίσης, στην κατηγορία αυτή είναι δυνατόν να ενταχθούν απαιτήσεις, οι οποίες εξυπηρετούνται κανονικά από τους υπόχρεους, πλην όμως υπάρχουν στοιχεία που καθιστούν αναγκαία την είσπραξη τους είτε εξωδίκως είτε με δικαστικά μέτρα (π.χ. παράβαση όρου ή όρων της σύμβασης πίστωσης ή δανείου).

4.8 Ενέργειες καταστημάτων μετά την μεταφορά των λογαριασμών σε οριστική καθυστέρηση

Εφόσον η απαίτηση θεωρείται ασφαλής και δε συντρέχει λόγος άμεσης λήψης εξασφαλιστικών μέτρων, 15 ημέρες μετά από την αποστολή στους υπόχρεους της επιστολής κλεισίματος του λογαριασμού και εφόσον αυτοί δεν προσέλθουν για ρύθμιση της οφειλής τους, στέλνεται σ' αυτούς επιστολή με την οποία καλούνται για τελευταία φορά μέσα σε 20 ημέρες για την εξόφληση ή διακανονισμό της οφειλής τους για την αποφυγή λήψης δικαστικών μέτρων σε βάρος τους.

4.9 Πρώτες ενέργειες μετά τη μεταφορά των απαιτήσεων σε οριστική καθυστέρηση

Οι ενέργειες που γίνονται από την τράπεζα στα πρώτα στάδια παρακολούθησης κάθε απαίτησης, για την αποφυγή απώλειας δικαιωμάτων της είναι οι εξής:

1) κατά την παραλαβή της απαίτησης ελέγχεται αν υπάρχουν στο φάκελο μεταφοράς όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στο δελτίο μεταφοράς.

2) ελέγχεται αν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα το ύψος της απαίτησης

3) καταρτίζεται κατάσταση βαρών και ελέγχεται το ύψος των εξασφαλίσεων και ακόμη αν αυτές είναι ισχυρές ή όχι. Σε περίπτωση που παρουσιάζονται ελλείψεις τα στοιχεία που συνθέτουν τις εξασφαλίσεις, επιδιώκεται η συμπλήρωση τους, όπου είναι εφικτό, ώστε να ισχυροποιηθούν αυτές.

4) ελέγχεται αν τα πυρασφαλιστήρια καλύπτουν την αξία των υπέγγυων πραγμάτων ειδικά τα ενέχυρα εμπορεύματα θα ασφαρίζονται πέραν των κινδύνων πυρός και κατά κινδύνων κλοπής.

4.10 Λοιπές ενέργειες

Εκτός από τα πιο πάνω κατά τη διαδικασία είσπραξης των απαιτήσεων η τράπεζα πρέπει να φροντίζει και κατά περίπτωση για τα εξής:

1. Υπολογισμός τόκων

ο υπολογισμός τόκων θα πρέπει να γίνεται με τα προβλεπόμενα κατά περίπτωση επιτόκια και να ελέγχονται και από δεύτερο υπάλληλο.

2. Λογισμός τόκων

Για το λογισμό (χρέωση) των τόκων η τράπεζα χρεώνει τις απαιτήσεις της, εφόσον υπάρχουν τα απαραίτητα διασφαλιστικά περιθώρια. Με την προϋπόθεση βέβαια ότι οι ανείσπρακτοι λογαριασμοί τόκοι, συνυπολογιζομένων ακόμη και των προ του κλεισίματος, μαζί με τους προς λογισμών, δεν θα αφορούν χρονικό διάστημα εκτοκισμού μεγαλύτερο του δωδεκαμήνου.

3. Επιδίκαση τόκων και εξόδων

Οι απαιτήσεις από τους τόκους και έξοδα που δημιουργούνται μετά την επιδίκαση της κύριας απαίτησης και δεν έχουν επιδικασθεί, θα πρέπει να παρακολουθούνται με ιδιαίτερη προσοχή ώστε να μην επέλθει παραγραφή τους και εφόσον δεν εξοφληθούν και απαιτηθεί η επιδίκαση τους να προχωρήσει η τράπεζα άμεσα σ' αυτήν.

4. Τεχνική Υπηρεσία

Θα πρέπει να επανεκτιμούνται οι εμπράγματατες διασφαλίσεις και εφόσον παρουσιάζεται αύξηση της αξίας των ακινήτων, η τράπεζα να διασφαλίζει έγκαιρα τις απαιτήσεις της.

5. Παρακολούθηση μεταβολών στην περιουσιακή κατάσταση των οφειλετών

Υπάρχει υποχρέωση να παρακολουθούν οι τράπεζες συστηματικά, σε τακτά χρονικά διαστήματα, τις μεταβολές στην περιουσιακή κατάσταση των ενεχομένων στις απαιτήσεις της και να λαμβάνει έγκαιρα τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση των συμφερόντων της (έρευνες ακίνητης περιουσίας, εγγραφών βαρέων). Ο έλεγχος αυτός θα πρέπει να γίνεται κατά τη μεταφορά της απαίτησης στην καθυστέρηση και στη συνέχεια τουλάχιστον μια φορά το χρόνο. Επίσης εφόσον διαπιστώσει την ύπαρξη και άλλων περιουσιακών, πλην των ακινήτων, στοιχείων θα πρέπει να ζητήσει από τους νομικούς της τη λήψη των απαραίτητων κατά περίπτωση μέτρων.

4.11 Επισφαλείς απαιτήσεις

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις της τράπεζας, η ρευστοποίηση των οποίων είναι αδύνατη λόγω οικονομικών δυσκολιών, αφερεγγυότητας των εμπλεκομένων σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια των εξασφαλίσεων και υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι η τράπεζα έχει εξαντλήσει όλα τα εξώδικα ή δικαστικά μέτρα. Έχει, δηλαδή, εκλείψει κάθε πηγή αποπληρωμής και είναι βέβαιο ότι η τράπεζα θα υποστεί ζημία,

χωρίς βέβαια να αποκλείεται κάποια είσπραξη στο μέλλον. Στην περίπτωση αυτή επιβάλλεται η δρομολόγηση της διαδικασίας απόσβεσης / διαγραφής.

4.12 Μέθοδοι διαχείρισης προβληματικών δανείων

Από τη στιγμή που η τράπεζα θα ανακαλύψει ένα προβληματικό δάνειο θα πρέπει να καταστρώσει ένα σχέδιο δράσης. Αν και στην πλειοψηφία των περιπτώσεων ο δανειζόμενος είναι αξιόπιστος ωστόσο πρέπει να τροποποιήσει τους όρους του δανείου για να μπορέσει να αποπληρώσει το χρέος. Αυτό συνήθως συμβαίνει όταν μία επιχείρηση αναπτύσσεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς. Σ' αυτήν την περίπτωση η επιχείρηση μπορεί να έχει τον έλεγχο των υπαρχόντων εμπορευμάτων και λοιπών περιουσιακών της στοιχείων καθώς και της είσπραξης των απαιτήσεων ενώ ταυτόχρονα οι πωλήσεις αυξάνουν σημαντικά.

Το σχέδιο δράσης που θα υιοθετήσει η τράπεζα μπορεί να περιλαμβάνει τον περιορισμό των αγορών από συγκεκριμένους προμηθευτές, πιο αυστηρούς όρους στις πωλήσεις επί πιστώσει και την αναγνώριση των απωλειών από μη εισπραχθέντες λογαριασμούς.

Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις που ο δανειζόμενος είναι αναξιόπιστος και η αξία των υποχρεώσεων του υπερβαίνει την αξία των περιουσιακών του στοιχείων, Σ' αυτές τις περιπτώσεις είναι ίσως ριψοκίνδυνο για την τράπεζα να τροποποιήσει τους όρους του δανείου, δίνοντας παράλληλα χρόνο στο δανειζόμενο να λύσει τα

προβλήματά του. Γι' αυτό και η τράπεζα μπορεί να επιλέξει να ανακαλέσει το δάνειο προκειμένου να περιορίσει τις απώλειές της.

Στην πραγματικότητα οι τράπεζες μπορούν ν' αντιμετωπίσουν τα προβληματικά δάνεια με πολλούς τρόπους. Η μέθοδος που θα ακολουθήσει μια τράπεζα εξαρτάται από το πόσο σύντομα γίνεται γνωστό το πρόβλημα, από το πόσο έχει κεφαλαιοποιηθεί η τράπεζα εν συγκρίσει με το συνολικό προβληματικό χαρτοφυλάκιο των δανείων καθώς και από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε δανείου. Τα προβλήματα που γίνονται από νωρίς γνωστά, μπορούν συχνά να διορθωθούν αναδομώντας τη λειτουργία και το πρόγραμμα αποπληρωμών του δανειζόμενου.

Τυπικά, αυτού του είδους οι τροποποιήσεις περιορίζουν το μέγεθος των πληρωμών του δανειζόμενου μέχρις ότου τα ταμειακά του διαθέσιμα είναι αρκετά για να μπορέσει ν' ανταποκριθεί στην κανονική πληρωμή. Ενίοτε, ο δανειζόμενος μεταφέρει προβληματικό δάνειο σε άλλη τράπεζα η οποία χάριν μιας κακής εκτίμησης της ποιότητας του δανείου δίνει την ευκαιρία στην πρώτη τράπεζα να γλιτώσει έχοντας εξασφαλίσει μια πλήρη και άμεση πληρωμή του δανείου. Εάν μια τράπεζα διαθέτει ισχυρή κεφαλαιακή βάση και ιστορικά υψηλά κέρδη, μπορεί να αναλάβει με περισσότερη ευκολία έναν τέτοιο δανειζόμενο.

Αν όμως η τράπεζα έχει αρκετά προβληματικά δάνεια θέλει να καθαρίσει τα βιβλία της αναλαμβάνοντας μόνο δάνεια με ενδεχόμενες βραχυπρόθεσμες απώλειες. Το τελευταίο συμβαίνει συνήθως όταν η διοίκηση μιας τράπεζας αλλάζει και οι νέοι υπεύθυνοι επιθυμούν να ξεκινήσουν μ' ένα «καθαρό παρελθόν». Παρόμοια είναι η κατάσταση και στην περίπτωση των εγγυήσεων. Αν ένα προβληματικό δάνειο έχει αρκετές εγγυήσεις, η τράπεζα θα

προτιμήσει να επιτρέψει στο δανειζόμενο να λύσει τα προβλήματά του παρά να προβεί σε άμεση ρευστοποίηση της θέσης του. Τέλος, πολλά προβληματικά δάνεια απλά αγνοούνται.

Ο υπεύθυνος για τη χορήγηση δανείων ανανεώνει ένα γραμμάτιο για τη διευκόλυνση του δανειζόμενου με την ελπίδα ότι το πρόβλημα θα λυθεί από μόνο του. Αυτό έχει συμβεί σε περιπτώσεις σύναψης δανείων προς το εξωτερικό από μεγάλα διεθνή τραπεζικά ιδρύματα. Χαρακτηριστικά, οι αρμόδιοι της αμερικανικής κυβέρνησης σε συνεργασία με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και τους υπεύθυνους της Παγκόσμιας Τράπεζας ενθαρρύνουν τις αμερικανικές τράπεζες να παρέχουν συνήθως πρόσθετα κεφάλαια στις δανειζόμενες χώρες του Τρίτου Κόσμου, ώστε αυτές να πληρώνουν τόκο επί του εξωτερικού χρέους. Αυτή η προσέγγιση απλά καθυστερεί την όποια διευθέτηση του προβλήματος μιας και δεν υπάρχει πιθανότητα οι συγκεκριμένοι δανειζόμενοι να μπορέσουν να εξοφλήσουν το χρέος τους από τις υπάρχουσες συνθήκες.

4.13 Παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τα επιτόκια

Η Ελλάδα ως μέλος της ζώνης του ευρώ απολαμβάνει την απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος καθώς και τη νομισματική σταθερότητα τα οποία έχουν οδηγήσει σε σημαντική μείωση των τραπεζικών επιτοκίων σε σχέση με τα επίπεδα των προηγούμενων δεκαετιών. Ωστόσο, τα επιτόκια αυτά εξακολουθούν σε γενικές γραμμές να είναι υψηλότερα από το μέσο όρο στη ζώνη του ευρώ.

Ένας σημαντικός παράγοντας λοιπόν, ο οποίος επηρεάζει τα επιτόκια είναι οι συνθήκες ανταγωνισμού που επικρατούν στη τραπεζική αγορά, καθώς τυχόν αύξηση της ισχύς των τραπεζών θα έχει ως αποτέλεσμα αυξημένα κέρδη για αυτές δίνοντας τους έτσι υψηλότερα περιθώρια επιτοκίου.

Ένας ακόμη πολύ σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει τα επιτόκια θεωρείται ο πιστωτικός κίνδυνος. Ως πιστωτικό κίνδυνο ονομάζουμε την αθέτηση των υποχρεώσεων των δανειοληπτών έναντι των δανειστών τους αφού ως αποζημίωση για την ανάληψη του πιστωτικού κινδύνου οι τράπεζες επιβαρύνονται επιτόκιο δανεισμού με ένα ασφάλιστρο κινδύνου, το μέγεθος του οποίου αυξάνεται όσο υψηλότερος θεωρείται ότι είναι ο κίνδυνος αυτός.

Σοβαρή επίδραση στο ύψος των επιτοκίων μπορεί επίσης να ασκεί και το μακροοικονομικό περιβάλλον λόγω χάρη τον πληθωρισμό. Η ύπαρξη υψηλού πληθωρισμού προκαλεί αβεβαιότητα στην αγορά η οποία μεγαλώνει τις ασυμμετρίες πληροφόρησης που υφίστανται μεταξύ των δανειστών και δανειζόμενων αυξάνοντας έτσι το περιθώριο επιτοκίου.

4.14 Ποια δάνεια επηρεάζουν οι αυξήσεις επιτοκίων

Η αύξηση των επιτοκίων επηρεάζει κυρίως τα δάνεια μεγάλης διάρκειας και κυμαινόμενου επιτοκίου. Όσο αυξάνονται τα επιτόκια τόσο περισσότερο αυξάνεται η δόση των μεγάλης διάρκειας δανείων έναντι αυτών των μικρότερης διάρκειας. Αυτό οφείλεται στο ότι στα πρώτα χρόνια αποπληρωμής ενός δανείου αποπληρώνονται κυρίως οι τόκοι και ελάχιστο μέρος του κεφαλαίου.

4.15 Γενική αναφορά στον ΤΕΙΡΕΣΙΑ

Οι τράπεζες απο το ξεκίνημα τους μέχρι και σήμερα αναζητούν πληροφορίες και στοιχεία για τον προσδιορισμό της φερεγγυότητας και της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών τους τα οποία και αρχειοθετούν για μελλοντική χρήση όσο και για την δημιουργία στατιστικών μοντέλων αξιολόγησης της πελατείας τους καθώς και την ενημέρωση άλλων τραπεζών για την φερεγγυότητα των πελατών τους. Έτσι για το σκοπό αυτό οι τράπεζες δημιούργησαν απο τις αρχές της δεκαετίας του 80' ένα κοινό για όλες αρχείο πληροφοριών οικονομικής συμπεριφοράς φυσικών και νομικών προσώπων, το οποίο από την δεκαετία του '90 διαχειρίζεται η εταιρία "Τραπεζικά συστήματα πληροφοριών ΑΕ" γνωστή και ως "Τειρεσίας".

4.16 Σκοπός και δραστηριότητες της Τειρεσίας ΑΕ

Το σύστημα Τειρεσίας είναι βάση δεδομένων για την πιστοληπτική ικανότητα εμπόρων και καταναλωτών. Σε αυτό καταχωρίζονται φυσικά και νομικά πρόσωπα που κατά το παρελθόν έχουν φανεί αφερέγγυοι ως οφειλέτες. Περιπτώσεις αφερεγγυότητας είναι η έκδοση ακάλυπτης επιταγής, η μη πληρωμή συναλλαγματικής κατά τη λήξη της, η πτώχευση, η μη εξόφληση δανείου κλπ. Η ύπαρξη μητρώου αφερέγγυων οφειλετών εξυπηρετεί την καλή λειτουργία του τραπεζικού συστήματος, διότι μειώνει τον κίνδυνο να εξαπατηθούν οι τράπεζες και να χορηγήσουν πίστωση σε άτομα και επιχειρήσεις που δεν έχουν σκοπό να την αποπληρώσουν. Παράλληλα λειτουργεί ως κίνητρο στους οφειλέτες να

αποπληρώνουν έγκαιρα τα χρέη τους, γιατί αλλιώς γνωρίζουν ότι θα μπουν στη «μαύρη λίστα» και δε θα μπορούν να συμβληθούν με τράπεζες στο μέλλον.

Πιο αναλυτικά η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ έχει αναπτύξει δύο σημαντικά πληροφοριακά συστήματα:

1) Σύστημα Βαθμολόγησης Οικονομικής Συμπεριφοράς

Είναι ένα σύστημα που αναπτύσσει η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ και αξιολογείται από κοινού με τα λοιπά κριτήρια που η τράπεζα χρησιμοποιεί στο εσωτερικό σύστημα αξιολόγησης και πιστοληπτικής διαβάθμισης (credit scoring). Σκοπός της επεξεργασίας είναι η μέτρηση της πιθανότητας αθέτησης της υποχρέωσης προς τις τράπεζες, η οποία αποτελεί βασικό στοιχείο για τον υπολογισμό του πιστωτικού κινδύνου. Στοιχεία βαθμολόγησης διαβιβάζονται μόνο στην τράπεζα που έχει την αίτηση του ενδιαφερόμενου και τη σχετική συγκατάθεση και δεν τηρούνται στο σύστημα μετά τη λειτουργία της δανειοδότησης ούτε ανακοινώνονται σε άλλους συμμετέχοντες στο σύστημα χωρίς ξεχωριστή συγκατάθεση.

2) Σύστημα Συγκέντρωσης Κινδύνων (ΣΣΚ)

Καταχωρίζονται δεδομένα που αφορούν σε δάνεια καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης και πιστωτικές κάρτες φυσικών προσώπων σε χορηγήσεις προς επιχειρήσεις, των οποίων

ο ετήσιος κύκλος δεν υπερβαίνει τα 2,5 εκατ. ευρώ («μικρές επιχειρήσεις») και σε εταιρικές κάρτες, όπως και στην εξέλιξή τους στον χρόνο (περιέχονται ενήμερες οφειλές, οφειλές σε καθυστέρηση κλπ). Στο πλαίσιο διαχείρισης και λειτουργίας του ΣΣΚ εξασφαλίζεται η ομαλή συλλογή των στοιχείων από τους φορείς (τράπεζες ή εταιρείες που στέλνουν σχετικά στοιχεία στην Τειρεσίας ΑΕ), ο έλεγχος πληρότητας, καθώς και η διάθεση των επεξεργασμένων πληροφοριών.

Η διαβίβαση προς την Τειρεσίας ΑΕ και η επεξεργασία από αυτή των Δεδομένων Συγκέντρωσης Κινδύνων γίνεται με τη συγκατάθεση των πιστούχων, των φυσικών προσώπων-φορέων ατομικών επιχειρήσεων και των φυσικών προσώπων-εγγυητών των χορηγήσεων, οι οποίοι διατηρούν δικαίωμα ανάκλησης αυτής. Η πληροφορία της ανάκλησης της αρχικά χορηγηθείσας συγκατάθεσης τηρείται στο αρχείο μη μεταδιδόμενων πληροφοριών για 12 μήνες, και η πρόσβαση στο αρχείο αυτό πραγματοποιείται με τη συγκατάθεση του πιστούχου. Εφόσον υπάρχει ανάκληση, εμφανίζεται σχετική ένδειξη η οποία αξιολογείται από την τράπεζα.

Αφορούν δε σε:

- Δάνεια τακτής λήξης (πχ προσωπικά, καταναλωτικά, λιανικής πρακτόρευσης, κεφάλαια κίνησης).
- Δάνεια ανακυκλούμενης μορφής (πχ ανοικτά, κεφάλαια κίνησης, κλπ).
- Δικαίωμα υπερανάληψης από καταθετικό λογαριασμό (overdrafts).
- Πιστωτικές και εταιρικές κάρτες.
- Στεγαστικά δάνεια.

Τα Δεδομένα Συγκέντρωσης Κινδύνων διαβιβάζονται στην Τειρεσία ΑΕ με ηλεκτρονικά μέσα από τα πιστωτικά ιδρύματα, εταιρείες παροχής πιστώσεων και τις εταιρείες έκδοσης και διαχείρισης καρτών , οι οποίοι χορήγησαν τα σχετικά δάνεια/κάρτες, όπου και παρασχέθηκε η συγκατάθεση των πιστούχων για τη διαβίβαση και επεξεργασία των σχετικών πληροφοριών. Τα δεδομένα αυτά διατηρούνται στο Αρχείο για όσο χρόνο υφίστανται, ενώ μεταβάλλονται όσο και όταν μεταβάλλονται τα υπόλοιπα των σχετικών χορηγήσεων από τους Φορείς.

5. Πως παρακολουθείται ένα δάνειο σε καθυστέρηση

5.1 Ενέργειες της Τράπεζας για την παρακολούθηση όλων των απαιτήσεων

Σύμφωνα πάλι με τον Κ. Μιχάλη Ε. Αγγελάκη είναι απαραίτητη η διαρκής και μεθοδευμένη παρακολούθηση των απαιτήσεων που βρίσκονται σε καθυστέρηση προκειμένου να αναζητηθούν και να παρθούν αμέσως οι σωστές αποφάσεις για λύσεις που θα αναχαιτίσουν τον εν λόγω κίνδυνο και θα ελαχιστοποιήσουν τη ζημία της τράπεζας.

Στην προσπάθεια αυτή εμπλέκονται εκτός από τις ίδιες τις τράπεζες, και άλλες υπηρεσίες τους, όπως αυτή που παρακολουθεί την υπόθεση, η Νομική Υπηρεσία ή ο δικηγόρος που χειρίζεται την υπόθεση, η τεχνική Υπηρεσία ή ο συνεργαζόμενος με την τράπεζα μηχανικός.

Γι' αυτό, για την πιο συστηματική και αποτελεσματική παρακολούθηση των οφειλετών που καθυστερούν την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών τους είναι καθορισμένα συνήθως τα ακόλουθα :

- 10 ημέρες πριν από τη λήξη της δόσης του δανείου στέλνεται ειδοποίηση στον οφειλέτη, με την οποία του υπενθυμίζεται η λήξη και το ποσό της οφειλής και καλείται για την εξόφληση εντός ολίγων ημερών.

- Την 20η ημέρα από τη λήξη στέλνεται νεώτερη ειδοποίηση, με την οποία καλείται και πάλι για την εξόφληση σε σύντομο χρονικό διάστημα, ενημερώνοντας τον τις συνέπειες που θα έχει εις βάρος του η καθυστέρηση της.

- Την 15η ημέρα από την ημερομηνία της προηγούμενης ειδοποίησης στέλνεται νεώτερη, με την οποία καλείται και πάλι για την εξόφληση, το γρηγορότερο, των καθυστερούμενων οφειλών του.

- Την 30η ημέρα από την ημερομηνία της προηγούμενης ειδοποίησης, στέλνεται επιστολή για την εξόφληση των καθυστερούμενων οφειλών μέσα σε προθεσμία 20 ημερών. Στην επιστολή αυτή σημειώνεται ιδιαίτερα ότι, σε περίπτωση μη ανταπόκρισης, θα ειδοποιηθούν για την εξόφληση του χρέους οι εγγυητές.

- Με την παρέλευση της προθεσμίας των 20 ημερών άπρακτης, στέλνεται νεώτερη ειδοποίηση στον πρωτοφειλέτη και στους εγγυητές για την εξόφληση του χρέους μέσα σε προθεσμία πάλι 20 ημερών.

- Με την παρέλευση της προθεσμίας των 20 ημερών από την ειδοποίηση και των εγγυητών χωρίς καμία ανταπόκριση, στέλνεται η υπόθεση στο Δικηγόρο – Νομικό Σύμβουλο της τράπεζας για δικές του ενέργειες.

- Ο Δικηγόρος, μέσα σε 10 ημέρες από την αποστολή της εισπρακτικής υπόθεσης σ' αυτόν, κάνει διάφορες επαφές με τους οφειλότες για πειθαναγκασμό προς εξόφληση του χρέους τους. Στις περιπτώσεις που οι επαφές αυτές έχουν κάποιο θετικό αποτέλεσμα (μερική καταβολή, αίτημα για παράταση της εξόφλησης) ενημερώνει τις Υπηρεσίες της Τράπεζας, από τις οποίες αποφασίζεται η παραπέρα πορεία χειρισμού της υπόθεσης.

- Στις περιπτώσεις που οι προσπάθειες του Δικηγόρου δεν έχουν κανένα αποτέλεσμα μέσα σε 10ήμερο που ορίζεται , τότε στέλνεται επιστολή από αυτόν προς τον πρωτοφειλέτη και τους εγγυητές, στους οποίους τάσσεται προθεσμία για εξόφληση 30ημερών, στην οποία τονίζεται ότι με την παρέλευση αυτής άπρακτης θα ληφθούν εναντίον τους δικαστικά μέτρα για την αναγκαστική ρευστοποίηση των απαιτήσεων της τράπεζας.

- Με την παρέλευση της προθεσμίας των 30 ημερών που θέτει ο Δικηγόρος χωρίς κανένα αποτέλεσμα, η Διοίκηση της Τράπεζας ύστερα από εισήγηση των υπηρεσιών της, αποφασίζει για τη λήψη κατά του οφειλέτη των πιο αποτελεσματικών δικαστικών μέτρων για τη ρευστοποίηση των απαιτήσεων. Είναι αυτονόητο ότι, στις περιπτώσεις που σε κάποιο στάδιο των ειδοποιήσεων οι οφειλότες διενεργούν καταβολές σε πίστωση των οφειλών τους δε συνεχίζεται η αποστολή των υπόλοιπων ειδοποιήσεων.

Στις περιπτώσεις όπου οι οφειλότες επιθυμούν την τμηματική αποπληρωμή των οφειλών τους υποβάλλεται από αυτούς

απαραίτητα σχετική επιστολή με συγκεκριμένο πρόγραμμα αποπληρωμής και καταβάλλεται προσπάθεια για τη λήψη συμπληρωματικών ασφαλειών (υπογραφή από επιπλέον εγγυητή, εγγραφή προσημείωσης, εκχώρηση απαιτήσεων).

5.2 Ενημέρωση Δανειοδοτούμενου Οφειλέτη

Σύμφωνα με τον Μιχάλη Ε. Αγγελάκη μια τράπεζα οφείλει να ενημερώσει τους δανειοδοτούμενους οφειλέτες αναλυτικά και με σαφήνεια για τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν, για τους όρους που διέπουν τις συμβάσεις πιστώσεων και δανείων, για τα εφαρμοζόμενα επιτόκια – ενήμερα και υπερημερίας- , την περίοδο εκτοκισμού των τόκων και το αντίστοιχο ετήσιο συνολικό επιτόκιο, για τις προϋποθέσεις και τους όρους πρόωρης εξόφλησης ή μετατροπής των όρων του δανείου, καθώς και τις τυχόν επιβαρύνσεις, όπου αυτές επιτρέπονται και τον τρόπο υπολογισμού τους, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις της 21/24.10.95 Εγκυκλίου Διοίκησης της Τράπεζας της Ελλάδος .

Επίσης, η τράπεζα είναι υποχρεωμένη, μέσα σε 90 ημέρες από την υποβολή σχετικής αίτησης από τον οφειλέτη, να χορηγεί σε αυτόν αντίγραφα των συμβάσεων πιστώσεων ή δανείων και κατάσταση με ανάλυση του ύψους της οφειλής καθώς και αντίγραφα των καρτελών και παραστατικών που υφίστανται.

Τέλος, η τράπεζα οφείλει, ανεξάρτητα από την υποβολή σχετικού αιτήματος, να παρέχει αναλυτική ενημέρωση στους πρωτοφειλέτες ως προς το ύψος των οφειλών τους (κεφάλαιο, τόκους και κάθε φύσης επιβαρύνσεις) μέσα σε 30 ημέρες από την περιέλευσή τους σε υπερημερία.

5.3 Ενημέρωση Εγγυητή

Η τράπεζα επίσης οφείλει να ενημερώνει τους εγγυητές αναλυτικά και για τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν, για τους όρους που διέπουν τις συμβάσεις πιστώσεων και δανείων καθώς και τις συναλλαγές τους, για τα εφαρμοζόμενα επιτόκια -ενήμερα και υπερημερίας- , την περίοδο εκτοκισμού των τόκων και το αντίστοιχο ετήσιο συνολικό επιτόκιο, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις της 21/24.10.96 παρ. 3 και 2501/31.10.02 Κεφ. Γ'.

Η ομαλή κίνηση του λογαριασμού, επιτρέπει τη συνέχιση της πιστοδότησης χωρίς να συντρέχει υποχρέωση της πιστοδότριας τράπεζας να ενημερώνει κάθε φορά τον εγγυητή περί τούτου ή για τη φερεγγυότητα του οφειλέτη (πιστούχου).

Κατά την περιέλευση των οφειλετών σε υπερημερία, η ενημέρωση των εγγυητών από την τράπεζα γίνεται αναλυτικά ως προς το κεφάλαιο, τους τόκους και τις πάσης φύσεως επιβαρύνσεις. Η ενημέρωση αυτή πρέπει να παρέχεται με την καθυστέρηση εξόφλησης της πρώτης ληξιπρόθεσμης δόσης και ως προς τις επόμενες δόσεις, οι εγγυητές ενημερώνονται μετά το κλείσιμο του δανειακού λογαριασμού

5.4 Στάδια τα οποία περνάει μια απαίτηση ώσπου να εκκαθαριστεί

Από τη στιγμή που μια οφειλή βρίσκεται σε καθυστέρηση, δηλαδή έχει παρέλθει η συμβατική προθεσμία εξόφλησης της, η απαίτηση μεταφέρεται σε λογαριασμό καθυστέρησης και ταυτόχρονα πρέπει να κινηθούν οι διαδικασίες (εξώδικες ή δικαστικές) που βρίσκονται σε άμεση συνάντηση με το είδος των υφιστάμενων εξασφαλίσεων (ενοχικών ή εμπράγματων), με σκοπό τη ρευστοποίηση της απαίτησης.

Τα στάδια, από τα οποία περνάει συνήθως μια απαίτηση μέχρι να εκκαθαριστεί είναι τα εξής:

1) ΣΤΑΔΙΟ ΑΝΑΧΑΙΤΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Δηλαδή η άμεση διασφάλιση της απαίτησης, ώστε να μην επέρχονται απώλειες διασφαλιστικών περιθωρίων από τα περιουσιακά στοιχεία των ενεχόμενων (λόγω χάρη μεταβιβάσεις, δεσμεύσεις κ.τ.λ). Άμεσος έλεγχος των στοιχείων του φακέλου και επιλογή των απαραίτητων διαδικασιών για τη διασφάλιση, επιδίκαση και ρευστοποίηση της απαίτησης.

2) ΣΤΑΔΙΟ ΕΠΙΔΙΚΑΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΗΣ

Επιδιώκεται η (τελεσίδικη) επιδίκαση της απαίτησης με τον προσφορότερο τρόπο (έκδοση διαταγής πληρωμής έστω και προσωρινά εκτελεστή, κ.λ.π.) ώστε να υπάρξει όσο το δυνατό πιο

γρήγορα τίτλος εκτελεστός για έναρξη αναγκαστικής εκτέλεσης και συλλογή στοιχείων για αντιμετώπιση τυχόν άσκησης, ένδικων μέσων (π.χ ανακοπή, έφεση κ.τ.λ από τρίτους).

3) ΣΤΑΔΙΟ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΗΣ

Το στάδιο της αναγκαστικής είσπραξης της απαίτησης περιλαμβάνει την αναγκαστική εκτέλεση – πλειστηριασμός περιουσιακών στοιχείων των ενεχόμενων (οφειλέτη, εγγυητών) .

4) ΣΤΑΔΙΟ ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΕΠΙΣΦΑΛΟΥΣ ΑΠΑΙΤΗΣΗΣ

Το τέταρτο στάδιο είναι της κατάταξη της απαίτησης στις ανεπίδεκτες ή επισφαλείς απαιτήσεις και μεταφορά της απαίτησης σε επισφαλείς λογαριασμούς.

Τέλος οριστική διαγραφή της απαίτησης, αν υπάρχει βεβαιότητα ότι δε θα εισπραχθεί.

6. Κλείσιμο Λογαριασμού

6.1 Γενικά

A) Σε λογαριασμό καθυστερήσεων μεταφέρεται κάθε απαίτηση της τράπεζας:

- Όταν έληξε η συμφωνημένη προθεσμία εξόφλησης. Ειδικά για δάνεια που εξοφλούνται τμηματικά με δόσεις σε τακτές ημερομηνίες, είναι δυνατόν το οριστικό κλείσιμο λογαριασμού και η μεταφορά σε καθυστερήσεις ολόκληρου του ποσού με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι το δικαίωμα αυτό της τράπεζας απορρέει από συγκεκριμένο όρο της σύμβασης.

- Για απαιτήσεις που απορρέουν από ανοιχτό τρεχούμενο λογαριασμό, όταν πραγματοποιηθεί το οριστικό κλείσιμο αυτού και η ενέργεια αυτή έχει αναγγελθεί νόμιμα στους υπόχρεους.

- Κάθε απαίτηση που απορρέει από εγγυητική επιστολή που κατέπεσε.

B) περαιτέρω λόγοι που επιβάλλουν το άμεσο κλείσιμο κάποιου λογαριασμού και τη μεταφορά του σε καθυστέρηση, οι οποίοι αφορούν στο πρόσωπο του οφειλέτη είναι :

- Η κήρυξη σε κατάσταση πτώχευσης του οφειλέτη
- Ο θάνατος του πιστούχου οφειλέτη

- Η διάλυση του Νομικού Προσώπου Εταιρίας που έχει δανειοδοτηθεί

- Η επισώρευση δυσμενών σε βάρος των πιστούχων οφειλετών στοιχείων, όπως υποβολή αιτήσεων πτώχευσης, συχνές διαμαρτυρήσεις συναλλαγματικών αποδοχής του, σφράγιση επιταγών, έκδοση Διαταγών πληρωμής.

Η μεταφορά των διαφόρων απαιτήσεων σε καθυστέρηση επιβάλλεται με σκοπό αφενός την καλύτερη και συστηματική παρακολούθηση και αφετέρου την έγκαιρη λήψη των απαραίτητων, σε κάθε περίπτωση, μέτρων δικαστικών και εξώδικων για τη ρευστοποίησή τους.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας των Διοικητικών μέτρων κατά των οφειλετών, τελευταίο στάδιο της οποίας αποτελεί η αποστολή επιστολής του Δικηγόρου-Νομικού Συμβούλου προς τους ίδιους και τους εγγυητές, επέρχεται το οριστικό κλείσιμο των καθυστερούμενων λογαριασμών, ύστερα από τεκμηριωμένη πρόταση των Καταστημάτων της Τράπεζας. Τόσο στις συμβάσεις Ανοιχτού Τρεχούμενου Λογαριασμού όσο και στις συμβάσεις Τακτής Λήξης περιέχονται όροι για το μονομερές δικαίωμα της Τράπεζας να κλείνει -με καταγγελία- , οποτεδήποτε τους λογαριασμούς των οφειλετών της. Για το κλείσιμο του λογαριασμού οι τράπεζες κοινοποιούν στον οφειλέτη, συνοφειλέτες και εγγυητές εξώδικη καταγγελία. Η κοινοποίηση γίνεται με Δικαστικό Επιμελητή ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις με συστημένη με απόδειξη επιστολή. Η κοινοποίηση του κλεισίματος λογαριασμού με Δικαστικό Επιμελητή έχει μεγάλη σημασία προς αποφυγή οποιασδήποτε αμφισβήτησης σε ότι αφορά στη λήψη του γιατί, σε αντίθετη περίπτωση, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει αποδείξεις με μάρτυρες γεγονός που

θα έχει ως συνέπεια σημαντική καθυστέρηση στην επιδίκαση της απαίτησης.

6.2 Απαιτούμενα Δικαιολογητικά Για Την Επιδίκαση Απαίτησης Από Σύμβαση Δανείου

1) Η σύμβαση του δανείου και οι τυχόν πρόσθετες πράξεις με τις οποίες έχουν τροποποιηθεί όροι της σύμβασης.

2) Απαιτείται επιπλέον η πράξη – μερικής ή ολικής – ανάληψης του δανείου και η επιστολή – αναγγελία των δόσεων του δανείου στον οφειλέτη.

3) Οι αναγγελίες (επιστολές) κλεισίματος των λογαριασμών του δανείου με τις εκθέσεις επίδοσης του δικαστικού επιμελητή προς τους ενεχόμενους κατά των οποίων γίνεται η επιδίκαση (π.χ. πρωτοφειλέτη, εγγυητή). Οι αναγγελίες αυτές πρέπει να γίνονται κατά σύμβαση και να επιδίδονται προς όλους τους ενεχόμενους μέσω δικαστικού επιμελητή.

4) Οι τελευταίες επιστολές αναγνώρισης των λογαριασμών της οφειλής. Οι επιστολές αυτές πρέπει να φέρουν οπωσδήποτε ημερομηνία και τόπο πάνω από την υπογραφή του δανειολήπτη.

5) Τα αντίγραφα της κίνησης των ενήμερων λογαριασμών του δανείου, από την ημερομηνία της τελευταίας αναγνώρισης μέχρι την καταγγελία της σύμβασης του δανείου.

Αν δεν υπάρχουν οι επιστολές αναγνώρισης, η κίνηση των λογαριασμών παρατίθεται από την πρώτη εγγραφή. Ανεξάρτητα όμως από την ύπαρξη εγγράφων αναγνώρισης της οφειλής, αποστέλλεται για την επιδίκαση αντίγραφο της κίνησης των ενήμερων λογαριασμών, από την πρώτη εγγραφή. Αν υπάρχουν ενήμεροι λογαριασμοί οι οποίοι έπαψαν να κινούνται από το κλείσιμο τους, αποστέλλονται και αντίγραφα της κίνησης αυτών : Τα αντίγραφα της κίνησης όλων των λογαριασμών της οριστικής καθυστέρησης, από την πρώτη εγγραφή μέχρι την ημερομηνία που αποστέλλονται για επιδίκαση. Τέλος, σε κάθε περίπτωση αντιγραφών κίνησης των λογαριασμών αναγράφονται τα επιτόκια με βάση τα οποία υπολογίστηκαν οι χρεωθέντες (λογιστικοποιηθέντες) ή οφειλόμενοι (μη λογιστικοποιημένοι) τόκοι.

6) Τα αντίγραφα της κίνησης των τυχόν λογαριασμών εξόδων, από την πρώτη εγγραφή μέχρι την ημερομηνία που ζητείται η επιδίκαση.

7) Οι τυχόν ανακοινώσεις της τράπεζας και οι εφημερίδες στις οποίες δημοσιεύθηκαν τα δανειστικά επιτόκια τα οποία μεταβλήθηκαν μονομερώς από την τράπεζα, σύμφωνα με το δικαίωμα που έχει χορηγηθεί σε αυτή (τράπεζα) με την παραπάνω σύμβαση.

6.3 Προετοιμασία Για Τη Μεταφορά Της Απαίτησης Δανείου

Οι εννέα βασικές ενέργειες που πρέπει να δρομολογούνται πριν από την μεταφορά της απαίτησης στην καθυστέρηση είναι περιληπτικά:

- Έρευνες ακίνητης περιουσίας στους τόπους επαγγελματικής δραστηριότητας, διαμονής, καταγωγής ή όπου αλλού πιθανολογείται η ύπαρξη ακινήτων επ' ονόματι οφειλετών και εγγυητών,
- Πίεση για την πλήρη διασφάλιση της απαίτησης
- Αναγνώριση του υπολοίπου
- Ασφάλιση υπέγγυων στην τράπεζα πραγμάτων (ακίνητων, κινητών)
- Προσοχή στα τυχόν ενέχυρα εμπορεύματα και ρευστοποιήσιμα στοιχεία
- Έλεγχος συμβάσεων και χορηγητικών ή και δανειακών λογαριασμών
- Έλεγχος για τυχόν παραγραφές
- Έλεγχος για τυχόν καταδολιευτικές πράξεις και μισθώσεις υπέγγυων στην τράπεζα ακινήτων
- Αξιοποίηση κάθε πληροφορίας.

7. ΑΓΩΓΗ-ΔΙΑΤΑΓΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

7.1 Αγωγή Γενικά

Σύμφωνα με τον Αγγελάκη (1996), Αγωγή με την ουσιαστική έννοια είναι το δικαίωμα που έχει ο δανειστής στο να απαιτήσει από τον οφειλέτη να του καταβάλει το οφειλόμενο ποσό του δανείου μετά τη λήξη του με τόκους και τα τυχόν έξοδα που μπορεί να προκύψουν.

Αγωγή με τη δικονομική έννοια είναι η διαδικαστική πράξη με την οποία αρχίζει η διαγνωστική δίκη και ζητείται η παροχή έννομης προστασίας με την έκδοση ευνοϊκής απόφασης.

Αγωγή με την έννοια του δικογραφήματος είναι το έγγραφο στο οποίο πιστοποιείται η διαδικαστική πράξη.

Οι αγωγές διακρίνονται σε :

- **Αναγνωριστικές αγωγές** είναι εκείνες με τις οποίες ζητείται από το δικαστήριο η αναγνώριση ύπαρξης ή ανυπαρξίας έννομης σχέσης ή ενός δικαιώματος. π.χ. να διαπιστώσει το δικαστήριο ότι ο εναγόμενος οφείλει ορισμένο ποσό στον ενάγοντα (αλλά να μην τον καταδικάσει να το καταβάλει).

- **Καταψηφίστηκες αγωγές** είναι εκείνες με τις οποίες ζητείται όχι μόνο η από τον ενάγων αναγνώριση ύπαρξης ή ανυπαρξίας έννομης σχέσης ή δικαιώματος, αλλά και η καταδίκη του εναγόμενου σε ορισμένη παροχή.

π.χ. να καταδικαστεί να καταβάλει ορισμένο ποσό που οφείλει ή να καταδικαστεί (να διαταχθεί από το δικαστήριο) να σταματήσει να χρησιμοποιεί μια επωνυμία που δημιουργεί σύγχυση με τον ενάγοντα στις συναλλαγές

- **Διαπλαστικές ή διαμορφωτικές αγωγές** είναι εκείνες με τις οποίες ζητείται η σύσταση, μεταβολή ή κατάργηση έννομης σχέσης από τον ενάγων προς το δικαστήριο ώστε να διαπλάσει (διαμορφώσει) μια έννομη σχέση, η οποία διαμορφώνεται μόνο με δικαστική απόφαση, π.χ. με την αγωγή διαζυγίου ζητά ο ενάγων από το δικαστήριο να λυθεί ο γάμος του ο οποίος μπορεί κατά τον νόμο να λυθεί μόνο με δικαστική απόφαση.

7.2 Τρόποι Άσκησης Αγωγής

Η αγωγή πρώτον ασκείται με κατάθεση δικογράφου στο αρμόδιο δικαστήριο προς το οποίο απευθύνεται και δεύτερον με επίδοση σε αυτόν κατά του οποίου στρέφεται. Απλή κατάθεσή της αγωγής χωρίς επίδοση στον κάθε φορά αντίδικο δεν είναι αρκετή για να θεωρηθεί η αγωγή ως ασκηθείσα. Αυτός που την ασκεί ονομάζεται ενάγων και αυτός κατά του οποίου στρέφεται ονομάζεται εναγόμενος.

Την άσκηση της αγωγής λοιπόν συγκροτούν δύο πράξεις: η κατάθεση και η επίδοσή της στον αντίδικο.

α) Κατάθεση: Η κατάθεση του δικογράφου μπορεί να γίνεται είτε με κατάθεση του στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται είτε με ηλεκτρονικά μέσα.

Κάτω από το δικόγραφο που κατατέθηκε συντάσσεται έκθεση στην οποία αναφέρεται η ημέρα, ο μήνας και το έτος της κατάθεσης, όπως επίσης και τα πλήρη στοιχεία(ονοματεπώνυμο) του καταθέτη και η οποία έκθεση μπορεί να συνταχθεί και με ηλεκτρονικά μέσα. Αναφορά του δικογράφου της αγωγής που κατατέθηκε γίνεται χωρίς καθυστέρηση σε ειδικό βιβλίο με αλφαβητικό ευρετήριο.

β) Επίδοση: Η επίδοση της αγωγής στον εναγόμενο γίνεται κατά τους νόμους που διέπουν την Πολιτική Δικονομία με μέριμνα του ενάγοντος: ο τελευταίος, αφού πρώτα καταθέσει την αγωγή στη Γραμματεία του Δικαστηρίου προς το οποίο απευθύνεται και αφού καθοριστεί δικάσιμος (ημερομηνία της δίκης), οφείλει να αναθέσει κάποιο δικαστικό επιμελητή της επιλογής του να την παραδώσει στον εναγόμενο μέσα σε μια συγκεκριμένη προθεσμία πριν τη δικάσιμο και πιο αναλυτικά σε τριάντα ημέρες πριν από τη συζήτηση και εξήντα ημέρες αν διαμένει στο εξωτερικό ή αν είναι κάτοικος άγνωστης διαμονής.

7.3 Συνέπειες Άσκησης Της Αγωγής

Με την έγερση και κοινοποίηση της αγωγής :

A) διακόπτεται η παραγραφή της απαίτησης του ενάγοντος κατά του εναγόμενου. Έτσι, αν ο νόμος προβλέπει πενταετή παραγραφή για μια οφειλή και ο δανειστής ασκήσει αγωγή (καταθέσει και επιδώσει) την τελευταία μέρα πριν την παρέλευση της πενταετίας, τότε η παραγραφή διακόπτεται αυτόματα. Ακόμη κι αν η απόφαση του δικαστηρίου βγει μετά από χρόνια, ζήτημα παραγραφής δεν τίθεται. Εξαιρέση σε όλα τα παραπάνω αποτελούν κάποιες μόνο διαφορές, για τις οποίες ο νόμος προβλέπει ότι η προθεσμία της παραγραφής συνεχίζει να ισχύει και μετά την άσκηση της αγωγής («παραγραφή εν επιδικία»).

Επίσης, η παραγραφή που σταμάτησε με τον τρόπο αυτό ξεκινά και πάλι από την τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδίκων ή του δικαστηρίου.

Β) Ο οφειλέτης καθίσταται υπερήμερος και επέρχονται όλες οι συνέπειες της υπερημερίας.

Γ) Γίνεται ανατοκισμός, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 296 Α.Κ.

Ο νόμος προβλέπει ότι ο εναγόμενος οφειλέτης ύστερα από την άσκηση της αγωγής οφείλει στον ενάγοντα δανειστή τόκους για την απαίτησή του, ακόμη κι αν η απαίτηση που είχε συμφωνηθεί όριζε να είναι άτοκη. Οι τόκοι αυτοί είναι γνωστοί και ως τόκοι επιδικίας και το ύψος αυτών καθορίζεται (αόριστα για όλες τις περιπτώσεις) με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

Δ) Ο οφειλέτης είναι αρμόδιος για τους συλλέγοντες και συλλεγμένους καρπούς.

Ε) Μεταβιβάζονται πορισμένες προσωποπαγείς αγωγές όπως συμβαίνει και με την αγωγή στην οποία ζητείται η χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη.

ΣΤ) Αρχίζει η εκκρεμοδικία, η διαφορά δηλαδή μεταξύ της οποίας ζητείται η επίλυση και η οποία λήγει με την έκδοση της οριστικής απόφασης . Παράλληλα, δεν μπορεί να υπαχθεί σε οποιοδήποτε άλλο δικαστήριο και δεν είναι επιτρεπτή η άσκηση δεύτερης αγωγής για την ίδια νομική καθώς επίσης και ιστορική αιτία μεταξύ των ίδιων διαδίκων.

Ζ) Επέρχεται το αμετάβλητο της δικαιοδοσίας και αρμοδιότητας του δικαστηρίου.

Η) Επέρχεται το αμετάβλητο του αιτήματος της αγωγής. Το αίτημα της αγωγής μπορεί να περιοριστεί, με την προϋπόθεση όμως ότι δεν θα μεταβάλλεται η καθ' ύλην αρμοδιότητα του δικαστηρίου.

Μεταβολή της βάσης αγωγής δεν γίνεται επιτρεπτή. Μέχρι την πρώτη συζήτηση της αγωγής μπορεί ο ενάγων να συμπληρώσει, να

διευκρινίσει και να διορθώσει τους ισχυρισμούς του, αρκεί να μη μεταβάλλεται με αυτό τον τρόπο η βάση της αγωγής.

7.4 Παραίτηση Από Του Δικαιώματος Και Του Δικογράφου Της Αγωγής

Σύμφωνα με τον Αγγελάκη (1996), αν ο ενάγων (τράπεζα) παραιτηθεί από το δικαίωμα της αγωγής κατά του εναγομένου (πρωτοφειλέτη ή συνενεχομένου), αποκλείεται η εκ νέου έγερση της αγωγής για το δικαίωμα, γιατί αυτή θα κριθεί από το δικαστήριο απορριπτό ως ουσία αβάσιμος. Η παραίτηση αυτή μπορεί να γίνει σε κάθε στάση της δίκης, για τον απλό λόγο ότι ο ενάγων δεν μπορεί να επανέλθει με νέα αγωγή του.

Αν όμως ο ενάγων παραιτηθεί από του δικογράφου της αγωγής, μπορεί να εγείρει νέα αγωγή για το αυτό δικαίωμα, διότι στην περίπτωση αυτή η αγωγή θεωρείται ότι δεν ασκήθηκε.

Η παραίτηση από του δικογράφου της αγωγής έχει ως αποτέλεσμα την άρση όλων των ουσιαστικών και δικονομικών συνεπειών άσκησης της αγωγής (π.χ. διακοπή της παραγραφής, υπερήμερία οφειλέτη, εκκρεμοδικία, αμετάβλητο του αιτήματος της αγωγής).

Δηλαδή, η παραίτηση από του δικογράφου της αγωγής συνεπάγεται την ανατροπή εξ υπαρχής μόνο εκείνων των αποτελεσμάτων που επήλθαν με και ύστερα από την άσκηση της αγωγής ως διαδικαστικής πράξης.

Παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής

Σύμφωνα με το άρθρο 294 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας «ο ενάγων μπορεί να παραιτηθεί από το δικόγραφο της αγωγής χωρίς τη συναίνεση του εναγόμενου πριν αυτός προχωρήσει στην προφορική συζήτηση της ουσίας της υπόθεσης. Η παραίτηση που γίνεται αργότερα είναι απαράδεκτη, εφόσον ο εναγόμενος προβάλλει αντίρρηση και πιθανολογεί ότι έχει έννομο συμφέρον η δίκη να περατωθεί με έκδοση οριστικής απόφασης».

Απαραίτητη προϋπόθεση για την παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής είναι η ολοκλήρωση της διαδικασίας άσκησής της. Ο ενάγων έχει το δικαίωμα να παραιτηθεί από το δικόγραφο ελεύθερα. Περιορισμός υπάρχει μόνο κατά την περίπτωση στην οποία θα θίγονται τα δικαιώματα τρίτων, τα οποία δημιουργήθηκαν από τις συνέπειες κατάθεσης της αγωγής, όταν απαιτείται και η σύμπραξη και αυτών.

Για την παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής αρκεί μόνο γενική πληρεξουσιότητα. Η παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής έχει ως αποτέλεσμα η αγωγή να θεωρείται πως δεν ασκήθηκε τελικά. Αν ο ενάγων όμως απλώς περιορίσει το αίτημα της αγωγής του, τότε θεωρείται ότι έγινε μερική παραίτηση από το αντίστοιχο δικόγραφο.

7.5 Παραίτηση από το δικαίωμα που ασκήθηκε με την αγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 296 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας «ο ενάγων μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμα που ασκήθηκε με την αγωγή, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαίου, χωρίς συναίνεση του εναγόμενου. Η παραίτηση είναι απαράδεκτη, εφόσον ο εναγόμενος προβάλλει αντιρρήσεις και πιθανολογεί ότι έχει έννομο συμφέρον η δίκη να περατωθεί με έκδοση οριστικής απόφασης».

Η παραίτηση από αυτό χωρεί οποιαδήποτε στιγμή, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι υφίσταται εκκρεμοδικία, δηλαδή ακόμη και στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, το αποφαίνεται για την κατάργηση της δίκης από τη διαδικασία του πρώτου βαθμού. Η παραίτηση από το δικαίωμα της αγωγής γίνεται κατ' αρχήν μόνο με δικηγόρο, ο οποίος πρέπει να έχει την ειδική πληρεξουσιότητα προς τούτου (α.98 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) και δεν αρκεί η γενική πληρεξουσιότητα του α. 97 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας .

Η παραίτηση από το δικαίωμα συντελεί στην κατάργηση της δίκης χωρίς την έκδοση απόφασης. Η άσκηση νέας αγωγής μεταξύ των ιδίων διαδίκων, για το ίδιο ακριβώς δικαίωμα και με την ίδια αποκλείεται και αν ασκηθεί απορρίπτεται ως αβάσιμη.

7.6 Τρόπος παραίτησης από το δικόγραφο ή το δικαίωμα

Σύμφωνα με το άρθρο 297 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας η παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής ή από το δικαίωμα που ασκήθηκε με την αγωγή γίνεται είτε με δήλωση παραίτησης ενώπιον του δικαστηρίου, η οποία καταχωρείται στα αντίστοιχα πρακτικά (και την επισύναψη του ειδικού πληρεξουσίου που θεωρείται αναγκαίο στην περίπτωση παραίτησης από το δικαίωμα), είτε με δήλωση παραίτησης, η οποία κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου ενώπιον της οποίας ασκήθηκε η αγωγή (μαζί με την οποία δίνεται και το ειδικό πληρεξούσιο που απαιτείται στην περίπτωση παραίτησης από το δικαίωμα). Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία κατάθεσής της στην γραμματεία, η δήλωση παραίτησης από το δικόγραφο της αγωγής ή από το δικαίωμα που ασκήθηκε με την αγωγή πρέπει να επιδοθεί στον αντίδικο.

7.7 Έννοια και είδη των δικαστικών αποφάσεων

Δικαστική απόφαση είναι η διαδικαστική εκείνη πράξη, σύμφωνα με την οποία το δικαστήριο παρέχει τη ζητούμενη έννομη προστασία όπως αυτή ορίζεται κάθε φορά και διατάζει τα απαραίτητα μέτρα για τη διεξαγωγή της σχετικής διαδικασίας. Ο ορισμός αυτός μας δίνει να καταλάβουμε πως όλες οι δικαστικές αποφάσεις δεν έχουν το ίδιο αντικείμενο όπως επίσης και το αντίστοιχο περιεχόμενο. Οι αποφάσεις, με τις οποίες γίνεται η παροχή ή η άρνηση παροχής δικαστικής προστασίας, χαρακτηρίζονται ως οριστικές αποφάσεις, ενώ οι αποφάσεις που

απλώς διατάζουν τα απαραίτητα μέτρα για τη διεξαγωγή της διαδικασίας, χαρακτηρίζονται ως μη οριστικές

A) Οριστικές είναι εκείνες που φέρουν εις πέρας τη δίκη και οι οποίες θα προκαλέσουν δεδικασμένο, όταν θα είναι πια απρόσβλητες με τακτικά ένδικα μέσα δηλαδή οριστική είναι η απόφαση που περιέχει καταφατική ή αρνητική διάγνωση μιας ουσιαστικής ή δικονομικής έννομης σχέσης. π.χ. η απόφαση η οποία δέχεται την αγωγή λόγω δανείου.

B) Μη οριστικές είναι εκείνες που δεν περάτωσαν τη δίκη, π.χ. οι αποφάσεις που επιβάλλουν αποδείξεις, όταν το δικαστήριο δεν σχημάτισε δικανική πεποίθηση, μια ψυχολογική/συνειδησιακή κατάσταση δηλαδή η οποία είναι ξένη προς την ύπαρξη αμφιβολιών όσον αφορά στην κρίση ενός συγκεκριμένου ζητήματος.

Δεν αποκλείεται μια μη οριστική απόφαση να περιέχει, παράλληλα με το διαταζόμενο μέτρο, και την ευκαιριακή («παρεμπίπτουσα») διάγνωση μιας (ουσιαστικής ή δικονομικής) σχέσης. Π.χ. η απόφαση, που διαπιστώνει την αναρμοδιότητα του δικαστηρίου, κάνει διάγνωση του ότι είναι απαράδεκτη η συζήτηση στο αναρμόδιο δικαστήριο και παραπέμπει τη διαφορά στο αρμόδιο.

Γ) Τελεσίδικες είναι εκείνες που δεν προσβάλλονται με τα τακτικά ένδικα μέσα της ανακοπής ερημοδικίας και της έφεσης, πράγμα το οποίο συμβαίνει είτε γιατί αυτά ασκήθηκαν και απορρίφθηκαν, είτε γιατί παρήλθε άπρακτη η προθεσμία, είτε γιατί παραιτήθηκε από αυτά ο ενδιαφερόμενος, είτε γιατί αποδέχθηκε την

απόφαση. Οι οριστικές αποφάσεις που δεν προσβάλλονται με τα τακτικά ένδικα μέσα της ανακοπής ερημοδικίας και της έφεσης χαρακτηρίζονται ως τελεσίδικες.

Δ) Ανέκκλητες είναι εκείνες που δεν προσβάλλονται με έφεση όταν εκδοθούν.

Ε) Αμετάκλητες είναι εκείνες που δεν προσβάλλονται ούτε με τα τακτικά ούτε με τα έκτατα ένδικα μέσα. Οι τελεσίδικες αποφάσεις που δεν προσβάλλονται με τα έκτατα ένδικα μέσα της αναίρεσης και της αναψηλάφησης χαρακτηρίζονται ως αμετάκλητες.

7.8 Διαταγή Πληρωμής Γενικά *

Σύμφωνα με τον Αγγελάκη(1996), η έκδοση διαταγής πληρωμής οδηγεί σε γρήγορη απόκτηση τίτλου εκτελεστού για την ικανοποίηση του δικαιούχου της απαίτησης. Για το λόγο αυτό και εφόσον βέβαια υπάρχουν οι προϋποθέσεις, είναι προτιμότερο να επιδιώκεται η έκδοση διαταγής πληρωμής.

Η διαταγή πληρωμής δεν αποτελεί δικαστική απόφαση αλλά τίτλο εκτελεστό της απαίτησης και των εξόδων και εκτελείται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης. Συνοπτικά η διαταγή πληρωμής είναι η δικαστική επιταγή με την οποία ο δανειστής μπορεί να επιτάξει τη χρηματική του απαίτηση σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα σε βάρος του οφειλέτη.

*Παράρτημα: διάγραμμα 1

7.9 Ποιος σκοπός επιδιώκεται με τη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής

Ο σκοπός είναι η επίλυση των διαφορών (δανειστή - οφειλέτη) με σύντομη και απλή διαδικασία όταν υφίσταται χρηματική απαίτηση (βέβαιη και εκκαθαρισμένη).

Η έκδοση διαταγής πληρωμής δεν αποκλείει την έγερση και συζήτηση της αγωγής.

Η διαταγή πληρωμής που δεν έχει τελεσιδικήσει έχει τη δυνατότητα να εκτελεστεί. Στην περίπτωση όμως που εξαφανιστεί ή μεταρρυθμιστεί και έχει γίνει ήδη αναγκαστική εκτέλεση προηγουμένως, τότε εκείνος κατά του οποίου έχει στραφεί η εκτέλεση έχει κάθε έννομο δικαίωμα να ζητήσει από εκείνον που επιτάχυνε την εκτέλεση:

- Την επαναφορά των πραγμάτων ως είχαν και
- Ευθύνη για την αποζημίωση εκείνου υπέρ του οποίου έγινε η αναγκαστική εκτέλεση που έγκειται, σύμφωνα με τον αντίστοιχο νόμο, στο «αν αυτός γνώριζε ή από βαριά αμέλεια αγνοούσε τη μη ύπαρξη του δικαιώματος» για το οποίο και έγινε η αναγκαστική εκτέλεση.

Τα ίδια βεβαίως, ισχύουν και για την προσωρινά εκτελεστή απόφαση. Με βάση τη διαταγή πληρωμής των χρηματικών απαιτήσεων, ο δανειστής έχει το δικαίωμα να ζητήσει την εγγραφή προσημείωσης καθώς και να επιβάλει συντηρητική κατάσχεση στα χέρια του οφειλέτη ή τρίτου για το ποσό που ορίζεται με τη διαταγή πληρωμής, ότι πρέπει να καταβληθεί.

7.10 Πλεονεκτήματα Διαταγής πληρωμής:

1) Αποτελεί εκτελεστό τίτλο. (Εκτελεστός τίτλος = η δυνατότητα του δανειστή να επιχειρήσει την έναρξη της εκτέλεσης και την επίταξη του ποσού που του οφείλεται επιβάλλοντας κατάσχεση και ορίζοντας πλειστηριασμό)

2) Εκδίδεται σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Δεν απαιτείται προσδιορισμός δικασίμου ούτε διεξάγεται συζήτηση σε ακροατήριο. (Πινάκιο- συζήτηση = Ο προσδιορισμός της συζήτησης σε χρόνο μεταγενέστερο από την κατάθεση της αίτησης).

3) Περιορίζεται το κόστος. Απλή κατάθεση, δικαστικό ένσημο και κοινοποίηση στον οφειλέτη για να ξεκινήσουν οι προθεσμίες (κόστος μίας αγωγής = σύνταξη κατάθεση κοινοποίηση, παράβολο συζήτησης δικαστικό ένσημο, πιθανότητα εφετείου, προσδιορισμός δικασίμου, παράβολο και αμοιβές δικηγόρων στο Εφετείο)

4) Ελαφρύνει το δικαστήριο καθώς ο όγκος των χρηματικών απαιτήσεων των δανειστών είναι τεράστιος. Υπολογίζεται ότι εάν δεν υπήρχε η διαδικασία των Διαταγών πληρωμής οι χρηματικές απαιτήσεις με την υπάρχουσα κατάσταση θα προσδιοριζόταν σε τακτική δικάσιμο μετά από 5 χρόνια σε πρώτο βαθμό!!!

5) Ικανοποιείται η απαίτηση του δανειστή όσο το δυνατό συντομότερα. Βέβαια θα πρέπει να αποδεικνύεται παραχρήμα το βέβαιο και εκκαθαρισμένο της απαιτήσεώς του.

6) είναι αμέσως εκτελεστή και η άσκηση ανακοπής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της διαταγής πληρωμής.(Αναστολή= η δικαστική διαδικασία που πρέπει να κινήσει ο οφειλέτης (Ασφαλιστικά μέτρα) όταν πιθανολογείται ότι η ανακοπή του για την εξαφάνιση της διαταγής πληρωμής είναι βέβαιη).

7.11 Μειονεκτήματα Διαταγής πληρωμής:

1) Η δυνατότητα ανακοπής από τον οφειλέτη. (Ανακοπή = η προσπάθεια του οφειλέτη να εξαφανίσει την διαταγή πληρωμής με την έκδοση δικαστικής απόφασης.)

2) Η διαδικασία της εκδόσεως διαταγής πληρωμής δεν αποτελεί διαγνωστική διαδικασία. Ο δανειστής έχει την δυνατότητα να επιλέξει μεταξύ της τακτικής διαδικασίας (χρονοβόρα αλλά ανοίγει τακτική δίκη) και της διαταγής πληρωμής. (διαγνωστική διαδικασία= το αποτέλεσμα της εκδίκασης ενός αντικειμένου διαφοράς από τακτικό δικαστή, το οποίο παράγει δεδικασμένο μεταξύ των εμπλεκόμενων πλευρών.) (tip: εάν η διαταγή πληρωμής κοινοποιηθεί στον οφειλέτη 2 φορές χωρίς να αντιδράσει ο οφειλέτης με ανακοπή τότε αποκτά δύναμη δεδικασμένου και προσβάλλεται μόνο με αναψηλάφηση.)

Συμπερασματικά η διαταγή πληρωμής είναι ένα νομικό εργαλείο για την ταχύτερη ικανοποίηση του δανειστή. Ταυτόχρονα όμως είναι και μία παγίδα, την οποία εάν δεν προσέξεις θα εμπλακείς σε μία διαδικασία ανακοπών που στο τέλος εάν την ακυρώσουν θα επιβαρυνθείς με όλα τα μέχρι τότε έξοδα καθώς και την επιπλέον δικαστική δαπάνη των δικαστηρίων που διεξήχθησαν.

7.12 Προϋποθέσεις Έκδοσης Της Διαταγής Πληρωμής

Μπορεί να ζητηθεί η έκδοση διαταγής πληρωμής μόνο για χρηματικές απαιτήσεις, όπως από δάνειο, σύμβαση με ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό κ.τ.λ. ή απαιτήσεις παροχής χρεογράφων όπως ανώνυμες ομολογίες και τοκομερίδια ομολογιακών δανείων, αποθετήρια, ενεχυρόγραφα, επιταγές, συναλλαγματικές και γραμμάτια σε διαταγή κ.τ.λ., εφόσον η απαίτηση και το οφειλόμενο ποσό αποδεικνύονται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο. Δεν είναι δυνατό να εκδοθεί διαταγή πληρωμής από απόσπασμα εμπορικών βιβλίων. Επίσης, δε μπορεί να εκδοθεί διαταγή πληρωμής για απαίτηση που εξαρτάται από αίρεση, προθεσμία, όρο ή αντιπαροχή και το ποσό των χρημάτων ή χρεογράφων δεν είναι ορισμένο.

Τέλος, δε μπορεί να εκδοθεί διαταγή πληρωμής και αν εκδόθηκε είναι άκυρη :

1) αν η επίδοση της πρέπει να γίνει σε πρόσωπο που διαμένει στο εξωτερικό ή αν η διαμονή του είναι άγνωστη(και σ' αυτή την περίπτωση κάνουμε αγωγή), και

2) αν η κληρονομική ιδιότητα του δικαιούχου ή του υπόχρεου δεν βεβαιώνεται με κληρονομητήριο.

Συνοπτικά θα πρέπει:

α) Να υφίσταται χρηματική απαίτηση. (ότι οφείλεται δηλαδή να είναι σε χρήμα)

β) Η χρηματική απαίτηση να είναι ληξιπρόθεσμη και απαιτητή.

γ) Η απαίτηση να αποδεικνύεται εγγράφως

Δ) Να υπάρχει η δυνατότητα άσκησης ανακοπής στο αρμόδιο δικαστήριο

Ε) Έννομο Συμφέρον

ΣΤ) Η απαίτηση να μην εξαρτάται από αίρεση, προθεσμία, όρο ή αντιπαροχή.

7.13 Διαδικασία Έκδοσης Της Διαταγής Πληρωμής

Ο Αγγελάκης(1996) μας παραθέτει πως, η διαταγή πληρωμής εκδίδεται ύστερα από αίτηση του δικαιούχου της απαίτησης. Η αίτηση κατατίθεται στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου (ειρηνοδικείου ή μονομελούς πρωτοδικείου, ανάλογα με το ύψος της απαίτησης) και συντάσσεται κάτω από αυτήν έκθεση. Στην αίτηση, που υπογράφει πληρεξούσιος δικηγόρος, πρέπει να επισυνάπτονται όλα τα έγγραφα από τα οποία προκύπτει το ποσόν της απαίτησης με τους τυχόν οφειλόμενους τόκους.

Ο δικαστής αποφασίζει το γρηγορότερο σχετικά με την απαίτηση χωρίς να καλέσει τον οφειλέτη. Αν απορριφθεί η αίτηση, δε χωρεί ένδικο μέσο (π.χ. ανακοπή ερημοδικίας, έφεση, αναίρεση). Μπορεί όμως να ασκηθεί αγωγή ή να υποβληθεί νέα αίτηση.

Ο οφειλέτης κατά του οποίου εκδόθηκε η διαταγή πληρωμής έχει δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή μέσα σε 15 μέρες από την επίδοσή της. Η άσκηση της ανακοπής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της διαταγής πληρωμής. Το δικαστήριο όμως που εξέδωσε τη διαταγή πληρωμής μπορεί να χορηγήσει αναστολή της εκτέλεσης με εγγύηση ή χωρίς εγγύηση, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ώσπου να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση για την ανακοπή.

Αν δεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή, εκείνος υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί η διαταγή πληρωμής μπορεί να επιδώσει πάλι τη

διαταγή πληρωμής στον οφειλέτη, ο οποίος έχει δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή μέσα σε 10 ημέρες από την νέα επίδοση. Στην περίπτωση αυτή δε χορηγείται η αναστολή εκτέλεσης. Αν περάσει άπρακτη και η προθεσμία προαναφέρθηκε, η διαταγή πληρωμής καθίσταται τελεσίδικη και αποκτά δύναμη «δεδικασμένου». Είναι δυνατό να προσβληθεί μόνο με αναψηλάφηση.

7.14 Περιεχόμενο και απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στην διαταγή πληρωμής

1) Η διαταγή πληρωμής ως δικαστική επιταγή εκδίδεται από τον εκάστοτε δικαστή του αρμοδίου δικαστηρίου, οπότε πρέπει να αναγράφεται και το ονοματεπώνυμό του.

2) Το πρόσωπο στο οποίο απευθύνεται η διαταγή πληρωμής πρέπει να μην είναι αγνώστου διαμονής και να διαμένει εντός Ελλάδας. Οπότε, το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του οφειλέτη πρέπει να αναγράφονται στην διαταγή πληρωμής.

3) Πρέπει να γίνεται η καταγραφή των απαραίτητων περιστατικών που θεμελιώνουν την επιδιωκόμενη προς είσπραξη απαίτηση.

4) Απαραίτητη είναι και η αναφορά στο αιτητικό του συγκεκριμένου ποσού των χρημάτων που ζητούνται ως στοιχείο της εκτελεστότητας της διαταγής πληρωμής.(Κεφάλαιο και τόκοι)

5) Προσκόμιση όλων των αναγκαίων εγγράφων που αποδεικνύουν την απαίτηση, προκειμένου να υπάρχει ταύτιση της επιδιωκόμενης προς ικανοποίηση απαίτησης με αυτήν που προκύπτει από τα σχετικά έγγραφα.

6)Υπογραφή του δικαστή που την εξέδωσε.

7) Αναφορά και υπενθύμιση στον οφειλέτη ότι έχει δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής εντός 15 ημερών από την επίδοση προς αυτόν της διαταγής πληρωμής

7.15 Κοινοποιήσεις της διαταγής πληρωμής

Η Α΄ κοινοποίηση της διαταγής πληρωμής πρέπει να γίνει εντός δύο μηνών από την έκδοσή της. Στο ίδιο χρονικό διάστημα, η διαταγή πληρωμής πρέπει να καταχωρηθεί στο ειδικό βιβλίο του πρωτοδικείου. Η παράλειψη της ενέργειας αυτής καθιστά την διαταγή πληρωμής ανίσχυρη. Με την κοινοποίηση της διαταγής πληρωμής στον οφειλέτη διακόπτεται η εξάμηνη παραγραφή, οπότε ο μέχρι τότε χρόνος δεν υπολογίζεται, αλλά αρχίζει νέα παραγραφή. Εάν εντός 15 ημερών από την Α΄ επίδοση της διαταγής πληρωμής δεν ασκηθεί ανακοπή από την πλευρά του οφειλέτη, ο δανειστής έχει τη δυνατότητα να επιδώσει και Β΄ φορά την ίδια διαταγή πληρωμής. Εάν παρέλθουν άπρακτες οι προθεσμίες που τάσσει ο νόμος για την ανακοπή στην Β΄ κοινοποίηση της διαταγής πληρωμής τότε η διαταγή πληρωμής αποκτά ισχύ δεδικασμένου, με ότι αυτό συνεπάγεται δικονομικά για τον οφειλέτη.*

*Νίκος Σιαμάκης(<http://siamakis-lawyers.gr>)

7.16 Αποτελέσματα Τελεσιδικίας Της Διαταγής Πληρωμής *

Οι τυχόν προσημειώσεις που έχουν εγγραφεί επάνω στην ακίνητη περιούσια του οφειλέτη κατά του οποίου στρέφεται η διαταγή πληρωμής πρέπει να τραπούν σε υποθήκες μέσα στην αποσβεστική προθεσμία των ενενήντα (90) ημερών.

Μπορεί ο δικαιούχος της απαίτησης (δανειστής) να εγγράψει απευθείας δικαστική υποθήκη επάνω σε τυχόν ακίνητη περιούσια του οφειλέτη, σε βάρος του οποίου εκδόθηκε η διαταγή πληρωμής.

Διακοπή Ή Αναστολή Της Παραγραφής

Με την επίδοση της διαταγής πληρωμής διακόπτεται η παραγραφή της απαίτησης. Αντιθέτως, η παραγραφή με την κατάθεση της αίτησης για έκδοση της διαταγής πληρωμής, δεν διακόπτεται, όπως γίνεται με την έγερση και την κοινοποίηση της αγωγής.

Έτσι αν ακυρωθεί η διαταγή πληρωμής, η παραγραφή θα θεωρηθεί ότι έχει ανασταλεί από την επίδοση της διαταγής πληρωμής, ως ότου να εκδοθεί τελικά η τελεσίδικη απόφαση για την ανακοπή.

Τονίζεται πως για να αναπυχθεί η βραχυπρόθεσμη παραγραφή (π.χ. η τριετής παραγραφή απαίτησης κατά αποδέκτη συναλλαγματικής), δεν φτάνει μόνο η έκδοση διαταγής πληρωμής αλλά απαιτείται και η επίδοσή της.

*Παράρτημα: διάγραμμα 2

7.17 Διακοπή ή αναστολή της παραγραφής

Σύμφωνα με τον Αγγελάκη(1996) και σχετικά με την επίδοση της διαταγής πληρωμής στους ενεχομένους ληξιπρόθεσμων συναλλαγματικών επισημαίνονται τα ακόλουθα:

1) Η διαταγή πληρωμής πρέπει να επιδίδεται απαραίτητως στους ενεχομένους μέσα σε τρία χρόνια, ένα χρόνο ή έξι μήνες από την έκδοση της (ανάλογα με την ιδιότητα με την οποία ενέχεται ο οφειλέτης, δηλαδή αν είναι αποδέκτης, εκδότης, οπισθογράφος κτλ.).

Αν λοιπόν μέσα στις πιο πάνω προθεσμίες γίνει η πρώτη επίδοση της, η παραγραφή των αξιώσεων έχει διακοπεί (από την επίδοση) και έχει αρχίσει νέος χρόνος παραγραφής.

Αν όμως επιδοθεί εκπρόθεσμα, δηλαδή μετά από τα προαναφερόμενα χρονικά διαστήματα και ο οφειλέτης ασκήσει ανακοπή, προβάλλοντας την ένσταση της παραγραφής, θα έχει ως συνέπεια:

- α) Την αποδοχή της (ανακοπής)
- β) Την ακύρωση της διαταγής πληρωμής και
- γ) Την καταδίκη εκείνου υπέρ του οποίου είχε εκδοθεί η διαταγή πληρωμής στην καταβολή της δικαστικής δαπάνης.

2) Αν ο ενεχόμενος κατά του οποίου στρέφεται η διαταγή πληρωμής ασκήσει ανακοπή, μέσα σε δεκαπέντε εργάσιμες ημέρες από την πρώτη επίδοση, η βραχυπρόθεσμη παραγραφή (τριετής, ετήσια, εξάμηνη) θα επιμηκυνθεί σε εικοσαετή από την τελεσιδικία της διαταγής πληρωμής.

3) Αν ο ενεχόμενος δεν ασκήσει ανακοπή μέσα σε στην προαναφερόμενη προθεσμία των δεκαπέντε ημερών από την πρώτη επίδοση, εκείνος υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί η διαταγή πληρωμής πρέπει να προχωρήσει και σε δεύτερη επίδοση, οπότε:

α) Αν και πάλι ο οφειλέτης δεν ασκήσει ανακοπή μέσα σε δέκα εργάσιμες ημέρες από τη δεύτερη επίδοση, η διαταγή πληρωμής καθίστανται τελεσίδικη και η παραγραφή των αξιώσεων επιμηκύνεται σε είκοσι χρόνια, μετά την πάροδο της δεκαήμερης προθεσμίας.

β) Αν ασκήσει ανακοπή μέσα στην πιο πάνω προθεσμία των δέκα εργάσιμων ημερών από τη δεύτερη επίδοση, η βραχυπρόθεσμη παραγραφή θα επιμηκυνθεί σε εικοσαετή από την τελεσιδικία της πληρωμής.

4) Αν η δεύτερη επίδοση της διαταγής πληρωμής γίνει μετά από τις νέες προθεσμίες παραγραφής που άρχισαν με την πρώτη επίδοση και ο ενεχόμενος δεν ασκήσει ανακοπή μέσα σε δέκα εργάσιμες μέρες από τη δεύτερη επίδοση, η διαταγή πληρωμής καθίσταται τελεσίδικη και η παραγραφή των αξιώσεων επιμηκύνεται σε είκοσι χρόνια, μετά την πάροδο της δεκαήμερης προθεσμίας.

Αν όμως ο ενεχόμενος ασκήσει εμπρόθεσμα ανακοπή σε δέκα εργάσιμες ημέρες από τη δεύτερη επίδοση, προβάλλοντας την εστίαση της παραγραφής, αυτή θα γίνει δεκτή, με συνέπεια:

α) Να ακυρωθεί η διαταγή πληρωμής και

β) Να καταδικαστεί στην πληρωμή της δικαστικής δαπάνης εκείνος υπέρ του οποίου είχε εκδοθεί αυτή.

8. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

8.1 Αναγκαστική Εκτέλεση Γενικά

Αναγκαστική εκτέλεση είναι η με τη συνδρομή των αρμοδίων κρατικών οργάνων αναγκαστική πραγμάτωση της ουσιαστικής αξίωσης, που είναι ενσωματωμένη σε εκτελεστό τίτλο.

Η τράπεζα καθώς επίσης και ο οποιοσδήποτε άλλος δανειστής προσπαθεί να εισπράξει εξωδίκως τις απαιτήσεις της που βρίσκονται σε οριστική καθυστέρηση, προχωρώντας σε ρυθμίσεις με τους υπάρχοντες, κάθε φορά οφειλέτες της. Στην περίπτωση αποτυχίας εξωδικαστικής ρύθμισης όμως, η τράπεζα είναι υποχρεωμένη να προσφύγει σε δικαστικές ενέργειες με τις οποίες οι οφειλέτες υποχρεούνται να καταβάλλουν τις οφειλές τους σε αυτήν.

Η διαδικασία των δικαστικών ενεργειών ακολουθεί αναγκαστικά κάποια συγκεκριμένα στάδια, στο καθένα από τα οποία πρέπει απαραίτητα να τηρούνται οι κανόνες του δικαίου, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί από την μια μεριά η νομιμότητα των ενεργειών της τράπεζας και από την άλλη να επιτευχθεί η είσπραξη της καταβολής της οφειλής στο συντομότερο χρονικό διάστημα. Η όλη αυτή διαδικασία ονομάζεται αναγκαστική εκτέλεση και με τον όρο αυτό προσδιορίζεται ο αναγκαστικός τρόπος, μέσω του οποίου η τράπεζα κάθε φορά αποβλέπει στο να αξιώσει την είσπραξη των απαιτήσεων της που βρίσκονται σε οριστική καθυστέρηση.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα της παραπάνω διαδικασίας είναι η άσκηση πίεσης από μέρους της τράπεζας προς τους οφειλέτες της για την συγκέντρωση των απαιτήσεων της. Αυτό εξασφαλίζεται είτε οικειοθελώς με την συμμόρφωσή τους για την διευθέτηση των

οφειλών τους (μερική καταβολή ή ολική ή ρύθμιση αυτών) είτε με τον εξαναγκασμό τους για την τακτοποίηση των οφειλών τους με την επιβολή κατάσχεσης και πλειστηρίασης των εμφανών κάθε φορά περιουσιακών τους στοιχείων, σε περίπτωση βέβαια αδιαφορίας ή αδυναμίας να ανταποκριθούν στις εκάστοτε υποχρεώσεις τους.

Κύρια επιδίωξη της αναγκαστικής εκτέλεσης είναι η άμεση ικανοποίηση του δικαιωμένου δανειστή, με τη συνδρομή της αρμόδιας Δημόσιας αρχής, διότι διαφορετικά η παρεχόμενη προστασία που του νόμου προς αυτόν θα ήταν ελλιπής.

Σύμφωνα με τον Κώστα Ε.Μπέη, απαραίτητη προϋπόθεση για την έναρξη της αναγκαστικής εκτέλεσης είναι αυτή της ύπαρξης εκτελεστού τίτλου και συγκεκριμένα με αντίγραφο εκτελεστού τίτλου που έχει σε πρωτότυπο τον εκτελεστήριο τύπο (απόγραφο).(Απόγραφο είναι το αντίγραφο του εκτελεστού τίτλου που περιέχει πολιτειακή διαταγή προς τα όργανα της αναγκαστικής εκτέλεσης να εκτελέσουν την αξίωση που βεβαιώνεται στον εκτελεστό τίτλο.

«Ο εκτελεστήριος τύπος συνίσταται στην έκδοση του «στο όνομα του ελληνικού λαού» και στη διαταγή προς όλα τα αρμόδια όργανα να παραχωρήσουν στην εκτέλεση του τίτλου. (Μιχάλης Ε. Αγγελάκης, 1996, σελ.165)

Ο εκτελεστήριος τύπος σύμφωνα με το άρθρο 918 παράγραφο 2, δίνεται:

•Από το δικαστή που εξέδωσε την απόφαση ή τη διαταγή και από τον πρόεδρο του πολυμελούς δικαστηρίου, αν πρόκειται για αποφάσεις, διαταγές πληρωμής ή άλλες διαταγές ελληνικού δικαστηρίου,

•Από το συμβολαιογράφο, αν πρόκειται για συμβολαιογραφικά έγγραφα (π.χ υποθηκικά συμβόλαια)

•Από το δικαστή ή τον πρόεδρο του πολυμελούς δικαστηρίου που δίκασε, αν πρόκειται για πρακτικά ελληνικών δικαστηρίων,

•Από το δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου που κήρυξε τους τίτλους εκτελεστούς, αν πρόκειται για αλλοδαπούς τίτλους, καθώς και για αλλοδαπές διαιτητικές αποφάσεις.

Ένα μόνο απόγραφο δίδεται στον καθένα από εκείνους που έχουν έννομο συμφέρον, για να αποφεύγονται οι πολλές εκτελέσεις. Άλλο απόγραφο μπορεί να δοθεί μόνο σε περίπτωση που χαθεί εκείνο που δόθηκε ή για άλλο σοβαρό λόγο. Αν όμως ο αρμόδιος για την έκδοση απογράφου αρνηθεί να το δώσει, τότε αυτό μπορεί να ζητηθεί και από το μονομελές πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο αρμόδιος για την έκδοση του απογράφου, με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Με βάση τον εκτελεστό τίτλο κατά της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας μπορεί να γίνει αναγκαστική εκτέλεση και κατά των ομόρρυθμων εταίρων.

Επιπρόσθετα ο Αγγελάκης (1996) τονίζει ότι η αναγκαστική εκτέλεση που ξεκίνησε σε βάρος του οφειλέτη εξακολουθεί να υφίσταται και μετά το θάνατο του, με την προϋπόθεση βέβαια ο κληρονόμος του θα δεχτεί την κληρονομιά ή αφότου λήξει η προθεσμία για την αποποίηση αυτής ή από την ώρα που θα διοριστεί κηδεμόνας της σχολάζουσας κληρονομιάς.

Αν ο οφειλέτης που είναι κληρονόμος αποφασίσει να μην αποδεχθεί την κληρονομιά ή η προθεσμία για την αποποίηση της έχει λήξει, τότε δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί αναγκαστική εκτέλεση εις βάρος του.

Τα όργανα της εκτέλεσης είναι:

- α)ο δικαστικός επιμελητής,
- β)ο συμβολαιογράφος και
- γ)τα όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας.

«Στο χρονικό διάστημα από 1 μέχρι 31 Αυγούστου απαγορεύεται η διενέργεια οποιασδήποτε πράξης εκτέλεσης, συμπεριλαμβανομένης και της επιταγής προς εκτέλεση, εκτός αν πρόκειται για πλοία και αεροσκάφη.»(Μιχάλης Ε. Αγγελάκης, 1996, σελ.165)

Εκτός αυτών η αναγκαστική εκτέλεση μπορεί να γίνει με βάση την προσωρινή εκτέλεση ή τη διαταγή πληρωμής που δεν έχει ακόμη τελεσιδικήσει. Στην περίπτωση αυτή αρχικά γίνεται κατάσχεση και στην συνέχεια εκδίδεται και κοινοποιείται πρόγραμμα πλειστηριασμού. Ουσιαστικά δεν πραγματοποιείται ακόμα ο πλειστηριασμός και ο λόγος είναι για τους μεγάλους κινδύνους που εγκυμονεί. Αν εξαφανιστεί ή μεταρρυθμιστεί η προσωρινά εκτελεστή απόφαση ή διαταγή πληρωμής και έχει πραγματοποιηθεί ο πλειστηριασμός τότε εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η αναγκαστική εκτέλεση θα πρέπει να καταβάλλει αποζημίωση σε εκείνον σε βάρος του οποίου στράφηκε η εκτέλεση, εν αντιθέσει με την τελεσίδικη απόφαση ή την διαταγή πληρωμής όπου ενεργείται ο πλειστηριασμός και η προσωποκράτηση ακίνδυνα.

8.2 Αναγκαστική Εκτέλεση κατά του Δημοσίου

Η αναγκαστική εκτέλεση κατά του Δημοσίου και των ν.π.δ.δ. διέπεται από ειδικό νομικό καθεστώς. Η ψήφιση των οικείων διατάξεων συνιστά αποτέλεσμα της ώθησης που δόθηκε στον Έλληνα νομοθέτη από τους κανόνες των προαναφερθέντων διεθνών κειμένων, οι οποίοι αδρανοποίησαν αντίστοιχους εθνικούς (κανόνες) που αναγνώριζαν σχετικό προνόμιο υπέρ του Δημοσίου η αναγκαστική εκτέλεση κατά του Δημοσίου αφορά στον εξαναγκασμό του είτε σε ορισμένη συμπεριφορά με διοικητική ή υλική πράξη (π.χ. την αποβολή από ακίνητο που μη νομίμως κατέχεται από αυτό) είτε σε ικανοποίηση χρηματικής απαίτησης (κατ' αυτού). Η μορφή αυτή αναγκαστικής εκτέλεσης διέπεται από τον βασικό κανόνα ότι επιτρέπεται μόνον επί της ιδιωτικής περιουσίας του Κράτους και των ν.π.δ.δ., ενώ απαγορεύεται η κατάσχεση απαιτήσεων που πηγάζουν από έννομη σχέση δημόσιου δικαίου ή απαιτήσεων χρηματικού ή μη αντικειμένου, το οποίο έχει ταχθεί για την άμεση εξυπηρέτηση ειδικού δημόσιου σκοπού,

Όπως ήδη αναφέρθηκε, αναγκαστική εκτέλεση χωρεί κατά τον νόμο (Ν. 3068/2002, άρθρο 4 § 2) μόνον κατά της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου. Είναι προφανές ότι ο νομοθέτης παραπέμπει στη γνωστή διάκριση της περιουσίας του Δημοσίου και των ν.π.δ.δ. σε δημόσια και ιδιωτική.

Στη δημόσια περιουσία (δημόσια κτήση) περιλαμβάνονται τα πράγματα εκτός συναλλαγής, τα οποία διακρίνονται σε τέσσερις κατηγορίες (ΑΚ 960), δηλαδή τα κοινά σε όλους, τα κοινόχρηστα, τα πράγματα ειδικής χρήσης (για την εξυπηρέτηση δημόσιου, δημοτικού και κοινοτικού σκοπού) καθώς και τα πράγματα θρησκευτικών σκοπών.

(α) Κοινά σε όλους πράγματα είναι ο αέρας και η θάλασσα.

(β) Κοινόχρηστα είναι τα πράγματα που είναι αφιερωμένα στην κοινή χρήση (ΑΚ 967, 968), όπως είναι οι δρόμοι, οι πλατείες, τα πάρκα κ.ο.κ. Τα πράγματα αυτά ανήκουν στο Κράτος, εφόσον δεν ανήκουν σε δήμο ή κοινότητα.

(γ) Πράγματα θρησκευτικών σκοπών είναι όσα είναι αφιερωμένα και κατάλληλα για την εξυπηρέτηση θρησκευτικών - λατρευτικών σκοπών. Τέλος,

(δ) πράγματα ειδικής χρήσης (ιδιόχρηστα) είναι όσα είναι αφιερωμένα στην θεραπεία δημόσιου, δημοτικού ή κοινοτικού σκοπού.

Στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου πάλι περιλαμβάνονται πράγματα και εν γένει περιουσιακά στοιχεία, τα οποία συμβάλλουν στην εκπλήρωση των δημόσιων σκοπών έμμεσα με τις προσόδους και την αξία τους (λ.χ. μία τραπεζική κατάθεση προσόδων που δεν έχει ταχθεί για την ικανοποίηση συγκεκριμένου δημόσιου σκοπού).*

*Κώστας Ε.Μπέης

8.3 Τίτλος Εκτελεστός

Τίτλος εκτελεστός είναι το δημόσιο έγγραφο το οποίο απαριθμεί ο νόμος περιοριστικά και το οποίο αποδεικνύει δικαίωμα και παρέχει την εξουσία στον φερόμενο ως δικαιούχο του έτσι ώστε να ζητά τη συνδρομή των αρμόδιων εκτελεστικών οργάνων και με αυτά να πραγματοποιεί αναγκαστική εκτέλεση. Εν τούτοις το έγγραφο αυτό ενσαρκώνει την απαίτηση και δίνει την δυνατότητα στο φερόμενο ως δικαιούχο της να επιδιώξει μέσω της συνδρομής των εκτελεστικών οργάνων, τη συμμόρφωση του υπόχρεου(οφειλέτη) προς το περιεχόμενο της εν λόγω απαίτησης με αναγκαστική εκτέλεση.

Σύμφωνα με τη διάταξη 904 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. τίτλοι εκτελεστοί είναι :

A) οι τελεσίδικες αποφάσεις όπως επίσης και ο αποφάσεις όλων των ειδών ελληνικού δικαστηρίου που κηρύχθηκαν προσωρινά εκτελεστές,

B) οι διαιτητικές αποφάσεις,

Γ) οι διαταγές πληρωμής που εκδίδονται από Έλληνες δικαστές,

Δ) τα συμβολαιογραφικά έγγραφα,

E) οι διαταγές και οι πράξεις που αναγνωρίζονται από το νόμο ως τίτλοι εκτελεστοί,

* τέσσερις μήνες απ'τη στιγμή που έλαβε γνώση της επαγωγής και του λόγου της ή από τη δημοσίευση της διαθήκης, και ένα έτος αν ο κληρονομούμενος είχε ως τελευταία κατοικία του, κατοικία στο εξωτερικό ή αν ο κληρονόμος του έμαθε την επαγωγή κατά της διάρκειας που διέμενε στο εξωτερικό.

ΣΤ) οι αλλοδαποί τίτλοι που κηρύχθηκαν εκτελεστοί,

Ζ) τα πρακτικά δικαστηρίων που περιέχουν συμβιβασμό ή διευκρίνιση δικαστικών εξόδων.

8.4 Προϋποθέσεις της αναγκαστικής εκτέλεσης

Για να ξεκινήσει η αναγκαστική εκτέλεση απαραίτητη προϋπόθεση είναι το να υπάρχει δικαίωμα δεκτικό εκτέλεσης. Συνεπώς, η απαίτηση της οποίας ζητείται η ικανοποίηση της πρέπει να είναι βέβαιη, δηλαδή να μην τελεί υπό αναβλητική αίρεση ή προθεσμία, και εκκαθαρισμένη, δηλαδή να προκύπτει από τον εκτελεστό τίτλο η ποσότητα και η ποιότητα της παροχής. Να υπάρχει τίτλος εκτελεστός(π.χ τελεσίδικη απόφαση ή διαταγή πληρωμής, υποθηκικό συμβόλαιο κτλ.). Νομιμοποίηση και έννομο συμφέρον που πρέπει να είναι άμεσο και άξιο δικαστικής προστασίας. Επίσης τήρηση προδικασίας(π.χ κοινοποίηση σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση αντιγράφου του απογράφου με επιταγή για εκτέλεση) και παρέλευση ορισμένης προθεσμίας.

Η αναγκαστική εκτέλεση αποτελεί απονομή δικαιοσύνης και όχι άσκηση διοικήσεως, αποβλέποντας έτσι στην παροχή έννομης προστασίας. Κάθε αίτηση λοιπόν, η οποία απευθύνεται στα όργανα αυτής και κάθε είδους πράξη εκτέλεσης, που επιχειρείται, είναι διαδικαστική πράξη.

Προϋποθέσεις της αναγκαστικής εκτέλεσης είναι:

- ❖ η δικαιοδοσία και η αρμοδιότητα των οργάνων της εκτέλεσης
- ❖ η ικανότητα του διαδίκου
- ❖ η ικανότητα της δικαστικής παράστασης
- ❖ η ικανότητα προς το δικολογείν
- ❖ η ύπαρξη έννομου συμφέροντος
- ❖ η νομιμοποίηση
- ❖ η ύπαρξη τίτλου εκτελεστού
- ❖ η ύπαρξη αξίωσης, που μπορεί να ικανοποιηθεί με αναγκαστική εκτέλεση.

Ουσιαστικές προϋποθέσεις της αναγκαστικής εκτέλεσης αποτελούν:

- ⌘ Η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος, δηλαδή η ανάγκη για την ενέργεια πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης και επίτευξη της μέσω αυτής παρεχόμενης έννομης προστασίας
- ⌘ Η βασιμότητα της αξίωσης.

8.5 Έναρξη της αναγκαστικής εκτέλεση-επίδοση της επιταγής

Για να ξεκινήσει η αναγκαστική εκτέλεση πρέπει να παραχωρηθεί σε εκείνον, κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, αντιγράφου του απογράφου, με επιταγή για εκτέλεση. Η επιταγή γράφεται κάτω από το αντίγραφο του απογράφου και πρέπει να ορίζει με απόλυτη ακρίβεια την απαίτηση (π.χ. κεφάλαιο, τόκους,

έξοδα, τυχόν δικαστική δαπάνη κτλ.). Με την επιταγή ο οφειλέτης θα πρέπει να φέρει εις πέρας και εκουσίως την υποχρέωση του, ενώ του δηλώνεται ρητά ότι σε αντίθετη περίπτωση θα πραγματοποιηθεί εκτέλεση εις βάρος του.

«Ο Άρειος Πάγος με την 96/1996 απόφαση έκρινε ότι η διαταγή πληρωμής, εφόσον δεν εμπεριέχει κάποια διάταξη για ανατοκισμό των τόκων, δεν συντελεί λόγο στο να αποτελεί τίτλο εκτελεστό ως προς το κονδύλι αυτό. Συνεπώς, η επιταγή προς πληρωμή θεωρείται άκυρη ως προς τους τόκους που προήλθαν από ανατοκισμό.»

Επίδοση της επιταγής απαγορεύεται να πραγματοποιηθεί στο χρονικό διάστημα από 1 έως και 31 Αυγούστου, εκτός και αν πρόκειται για πλοία και αεροσκάφη.

Επίσης, δεν επιτρέπεται να γίνει πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης κατά τη νύχτα, τα Σάββατα, τις Κυριακές καθώς επίσης και τις ημέρες που κατά το νόμο είναι εξαιρετές, παρά μόνο σε περίπτωση που ειρηνοδίκης του εκάστοτε τόπου της εκτέλεσης δώσει σχετική άδεια, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Μετά την επίδοση της επιταγής για εκτέλεση, δεν μπορεί, με ποινή ακυρότητας, να πραγματοποιηθεί άλλη πράξη εκτέλεσης, έως ότου να περάσουν τρεις εργάσιμες ημέρες από την επίδοση.

Όταν περάσει ένας χρόνος από την επίδοση της επιταγής, δεν μπορεί να γίνει καμία περαιτέρω πράξη εκτέλεσης με βάση αυτή, αλλά πρέπει να κοινοποιηθεί πάλι νέα επιταγή, ώστε να συνεχιστεί η εκτελεστική διαδικασία. Αν στο διάστημα αυτό έχουν μεσολαβήσει καταβολές από τον πιστούχο ή τον εγγυητή, τότε ενδεχομένως να δημιουργηθούν προβλήματα στη σύνταξη νέας επιταγής. Για να ελαχιστοποιηθούν στο ελάχιστο τέτοιου είδους προβλήματα, σε κάθε καταβολή που πραγματοποιείται από τους παραπάνω ενεχομένους

θα πρέπει να επιδιώκεται από την τράπεζα να αναγνωρίζεται από αυτόν που έκανε την καταβολή το υπόλοιπο της εκάστοτε οφειλής του, αφού αφαιρεθεί το ποσό της καταβολής.

Επιπρόσθετα σε περίπτωση αναγκαστική εκτέλεσης κατά οφειλετών από στεγαστικά

δάνεια που έχουν λάβει για αποπεράτωση του οικοδομήματος, με δεσμευμένη κατάθεση ολόκληρου ή και μέρους του ποσού του δανείου συνήθως σε λογαριασμό ταμιευτηρίου του οφειλέτη, κατά το κλείσιμο του δανείου και πριν από την έναρξη της εκτελεστικής διαδικασίας με την κοινοποίηση της επιταγής προς πληρωμή θα πρέπει να γίνεται συμψηφισμός της δεσμευμένης κατάθεσης (συμπεριλαμβανομένων και των τόκων της) με την απαίτηση της τράπεζας, ώστε το ποσό για το οποίο επισπεύδει η τράπεζα την αναγκαστική εκτέλεση να ανταποκρίνεται στην πραγματική οφειλή του δανειολήπτη.

Διευκρινίζεται ότι η τράπεζα οφείλει στον οφειλέτη τους προαναφερόμενους τόκους της δεσμευμένης κατάθεσης, οι οποίοι μπορούν να συμψηφίζονται με τη ληξιπρόθεσμη απαίτηση της, δεδομένου ότι αυτός είναι δικαιούχος ολόκληρου του δανείου, το οποίο έχει λάβει με τη σχετική πράξη λήψης του, αναστέλλεται όμως η εκταμίευση, η οποία θα διενεργείται ανάλογα με την πρόοδο των εκτελουμένων εργασιών.

8.6 Συνέπειες επίδοσης της επιταγής

Μια συνέπεια με την επίδοση της επιταγής είναι η διακοπή παραγραφής της απαίτησης. Καθίστανται προνομιακοί (ικανοποιούνται κατά την αυτή σειρά) οι τόκοι ενυπόθηκου κεφαλαίου ενός χρόνου πριν από την κατάσχεση, από οποιονδήποτε και αν

ενεργήθηκε αυτή, καθώς και οι τόκοι μετά την κατάσχεση έως την πληρωμή του χρέους ή ως ότου γίνει αμετάκλητος ο πίνακας κατάταξης, μόνο όμως μέχρι του ποσού για το οποίο έχει εγγραφεί η υποθήκη. Δεν καλύπτονται με αυτήν κατά το υπερβάλλον αν οι τόκοι υπερβαίνουν το ποσό εγγραφής της υποθήκης,.

8.7 Μέσα Της Αναγκαστικής Εκτέλεσης

Τα μέσα της αναγκαστικής εκτέλεσης διαφέρουν ανάλογα με την απαίτηση της οποίας επιδιώκεται η ικανοποίηση, π.χ. παράδοση ή απόδοση κινητών ή ακίνητων. Είναι προφανές ότι, το ενδιαφέρον της τράπεζας εστιάζεται στα μέσα εκείνα της αναγκαστικής εκτέλεσης που υπάρχουν και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την είσπραξη των χρηματικών απαιτήσεων της.

Μέσα της αναγκαστικής εκτέλεσης εκτέλεσης είναι:

- η αφαίρεση κινητού πράγματος με τη χρήση βίας
- η αποβολή από το ακίνητο με χρήση βίας
- η κατάσχεση
- η προσωπική κράτηση
- η χρηματική ποινή
- η αναγκαστική διαχείριση
- ο βεβαιωτικός όρκος.

Εκτέλεση Για Ικανοποίηση Χρηματικής Απαίτησης (Άρθρο 951 Κ.Πολ.Δ)

1.Η αναγκαστική εκτέλεση για να ικανοποιηθεί χρηματική απαίτηση γίνεται με κατάσχεση περιουσίας εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση ή με αναγκαστική διαχείριση ή με προσωπική κράτηση. Όταν πρόκειται για ένωση προσώπων του άρθρου 62 παρ.2, η αναγκαστική εκτέλεση γίνεται στην κοινή περιουσία τους.

2.Η κατάσχεση δεν επιτρέπεται να επεκταθεί σε περισσότερα από όσα χρειάζονται για να ικανοποιηθεί η απαίτηση και για να καλυφθούν τα έξοδα της εκτέλεσης.

Ο Αγγελάκης(1996) τονίζει πως αυτή η διενέργεια πραγματοποιείται με κατάσχεση της περιουσίας εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση ή με αναγκαστική διαχείριση ή με προσωπική κράτηση.

Η κατάσχεση δεν επιτρέπεται να επεκταθεί σε περισσότερα από όσα χρειάζονται για να ικανοποιηθεί η απαίτηση και να καλυφθούν τα έξοδα της εκτέλεσης.

Κατάσχεση είναι η πράξη της αρχής με την οποία δεσμεύεται ένα περιουσιακό στοιχείο και εκείνος κατά του οποίου επιβάλλεται αυτή χάνει το δικαίωμα της απαλλοτρίωσης. Δηλαδή, με την κατάσχεση χάνεται το δικαίωμα να διαθέσει κανείς την περιουσία του ελεύθερα. Επίσης, εκείνος που διέθεσε το κατασχεμένο πράγμα είναι δυνατόν να διωχθεί ποινικά από τον κατάσχοντα. Η άσκηση της ποινικής δίωξης πρέπει να γίνει μέσα σε 3 μήνες από τότε που ο κατάσχων έλαβε γνώση της αξιόποινης πράξης και του δράστη.

8.8 Είδη Κατάσχεσης

A) Αναγκαστική κατάσχεση. Διενεργείται όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της αναγκαστικής εκτέλεσης για ρευστοποίηση των πραγμάτων που κατασχέθηκαν.

B) Συντηρητική κατάσχεση (άρθρα 707-724 Κ.Πολ.Δ. – Ασφαλιστικό μέτρο). Αυτή διενεργείται όταν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της αναγκαστικής εκτέλεσης για διασφάλιση της αναγκαστικής κατάσχεσης που πρόκειται να γίνει μελλοντικά, εφόσον βέβαια συντρέχουν οι προϋποθέσεις της.

Η συντηρητική κατάσχεση αποτελεί το επαχθέστερο ασφαλιστικό μέτρο για τον οφειλέτη και διατάσσεται σε κινητά, ακίνητα, εμπράγματα δικαιώματα επάνω σ' αυτά (όπως επικαρπία), σε απαιτήσεις και γενικά σε όλα τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη, είτε βρίσκονται στα χέρια του είτε στα χέρια τρίτων.

Ύστερα από την επιβολή της συντηρητικής κατάσχεσης, απαγορεύεται η οποιαδήποτε διάθεση πραγμάτων που κατασχέθηκαν από εκείνον σε βάρος του οποίου έγινε η κατάσχεση (οφειλέτη, εγγυητή, τρίτο).

Η συντηρητική κατάσχεση του ακινήτου ή του εμπράγματος δικαιώματος επάνω σε αυτό στα χέρια του οφειλέτη, γίνεται με κοινοποίηση αντιγράφου της απόφασης που διατάσσει την κατάσχεση στον οφειλέτη και στον υποθηκοφύλακα της περιφέρειας του τόπου, όπου βρίσκεται το ακίνητο. Ο υποθηκοφύλακας πρέπει να γράψει -χωρίς υπαίτια καθυστέρηση-, τη συντηρητική κατάσχεση στο βιβλίο κατασχέσεων.

Γ) Κατάσχεση στα χέρια τρίτου. Είναι εκείνη που επιβάλλεται από το δανειστή κατά του οφειλέτη του στα χέρια όμως τρίτου που

τυχαίνει να είναι, κατά τους ισχυρισμούς του (τους οποίους οφείλει να αποδείξει), οφειλέτης του οφειλέτη του.

Αντικείμενα της κατάσχεσης είναι :

1)χρηματικές απαιτήσεις εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση κατά τρίτου, οι οποίες όμως δεν εξαρτώνται από αντιπαροχή, π.χ. απαίτηση από δάνειο ή απαίτηση κατά τρίτου για μεταβίβαση της κυριότητας κινητού μη εξαρτώμενη από αντιπαροχή.

2)Κινητά πράγματα του οφειλέτη που βρίσκονται στα χέρια τρίτου.*

8.9 Αναγκαστική διαχείριση γενικά**

Αναγκαστική διαχείριση είναι η οικονομικού είδους εκμετάλλευση της περιουσίας ενός οφειλέτη έτσι ώστε να υπάρξει ικανοποίηση των δανειστών του, χωρίς την δέσμευση και πλειστηρίαση της διαχειριζόμενης περιουσίας.

1.Για να ικανοποιηθεί χρηματική απαίτηση του δανειστή, μπορεί να επιβληθεί αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης του οφειλέτη.

2.Η αναγκαστική διαχείριση επιβάλλεται ύστερα από απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο ή η έδρα της επιχείρησης του οφειλέτη, αν το ζητήσει δανειστής που έχει τίτλο εκτελεστό και που επέδωσε στον οφειλέτη επιταγή για εκτέλεση. Η απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει την

αίτηση προσβάλλεται μόνο με έφεση..

Ο δανειστής στην προκειμένη αίτηση του συνήθως ζητάει να διοριστεί ως αναγκαστικός διαχειριστής κάποιο πρόσωπο της εμπιστοσύνης του. Η τράπεζα, στην περίπτωση αυτή, φροντίζει συνήθως να υποδειχθεί ως αναγκαστικός διαχειριστής στέλεχος ή έμπειρος υπάλληλος της.

*Αγγελάκης(1996 σελ 169-70)

** Παράρτημα: διάγραμμα 3

Επίσης το ακίνητο ή η επιχείρηση βρίσκεται σε αναγκαστική διαχείριση με το που δίνεται στον οφειλέτη η απόφαση που διατάσσει την αναγκαστική διαχείριση.

«Η απόφαση που διατάσσει την αναγκαστική διαχείριση: εγγράφεται, με επιμέλεια του δανειστή που τη ζήτησε, στο βιβλίο κατασχέσεων του Υποθηκοφυλακείου στην

περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο ή, αν πρόκειται για επιχείρηση, στο ειδικό βιβλίο που τηρείται στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα της επιχείρησης, και διορίζει το διαχειριστή, που μπορεί να είναι και ο ίδιος ο οφειλέτης σε βάρος του οποίου επιβλήθηκε η αναγκαστική διαχείριση.» (Μιχάλης Ε. Αγγελάκης, 1996)

Αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης δεν επιβάλλεται για έναν από τους ακόλουθους λόγους:

1)αν το δικαστήριο κρίνει ότι από τα εισοδήματα του ακινήτου ή της επιχείρησης δεν μπορεί να ικανοποιηθεί μέσα σε λογικό διάστημα η απαίτηση του δανειστή,

2)αν το δικαστήριο κρίνει ότι το ποσό της απαίτησης δεν δικαιολογεί να τεθεί το ακίνητο ή η επιχείρηση σε αναγκαστική διαχείριση,

3)αν πρόκειται για μικρή επιχείρηση ή για ακίνητο μικρής αξίας και το δικαστήριο κρίνει ότι θα ήταν ασύμφορη η αναγκαστική διαχείριση,

4)αν πρόκειται για επιχείρηση και το δικαστήριο κρίνει ότι συντρέχουν σπουδαίοι λόγοι για να μην τεθεί η επιχείρηση σε αναγκαστική διαχείριση.

8.10 Παύση αναγκαστικής διαχείρισης

Σύμφωνα με τον Δημήτριο Χ.Καραγιάννη:

1.Η αναγκαστική διαχείριση παύει με τελεσίδικη απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο ή όπου εδρεύει η επιχείρηση του οφειλέτη, όταν το ζητήσει ο οφειλέτης ή ο δανειστής ή οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον:

α) αν ικανοποιήθηκαν οι απαιτήσεις εκείνων που ζητεί την αναγκαστική διαχείριση και των δανειστών που αναγγέλθηκαν ή αν αυτοί, με έγγραφη δήλωσή τους προς τον οφειλέτη, παραιτήθηκαν από την αναγκαστική διαχείριση,

β) αν το δικαστήριο κρίνει ότι η εξακολούθηση της αναγκαστικής διαχείρισης δεν είναι ενδεδειγμένη ή ζημιώνει τα συμφέροντα του οφειλέτη,

γ) αν ο δανειστής που ζήτησε την αναγκαστική διαχείριση δεν φρόντισε, μέσα σε λογικό διάστημα αφότου επιδόθηκε στον οφειλέτη η απόφαση που διατάζει την αναγκαστική διαχείριση, να αναλάβει τα καθήκόντά του διαχειριστής ή επόπτης.

2.Αφότου, με βάση την τελεσίδικη απόφαση, εξαλειφθεί η εγγραφή στα ειδικά βιβλία σύμφωνα με το άρθρο 1036 παρ.1, παύει η αναγκαστική διαχείριση του ακινήτου ή της επιχείρησης.

8.11 Φανερωτικός Όρκος

Αν με την κατάσχεση που επιβάλλεται δεν ικανοποιείται ή αν ενδέχεται ότι δεν μπορεί να ικανοποιηθεί εντελώς η απαίτηση του δανειστή, τότε μπορεί ύστερα με αίτηση του, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, να υποχρεωθεί ο οφειλέτης να υποβάλει κατάλογο με το σύνολο των περιουσιακών του στοιχείων, δίνοντας παράλληλα βεβαιωτικό όρκο ότι ο κατάλογος τα περιέχει όλα, ότι δεν παραλείπει κανένα απ' αυτά και ότι κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια για την ακριβή καταγραφή του συνόλου των περιουσιακών του στοιχείων.

8.12 Ανατροπή κατάσχεσης

Σύμφωνα με τον Κώστα Ε.Μπέη, η αναγκαστική κατάσχεση γίνεται για να ρευστοποιηθεί το κατασχόμενο περιουσιακό αντικείμενο και από τη διανομή του τιμήματος να ικανοποιηθεί ο δανειστής που επισπεύδει την εκτέλεση. Αυτό άλλωστε είναι ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα που αντιδιαστέλλει την αναγκαστική από τη συντηρητική κατάσχεση. Η τελευταία είναι στατική. Με την έννοια ότι απλώς εξασφαλίζει το δανειστή από τον κίνδυνο να αποξενωθεί ο οφειλέτης από τα κατασχετά περιουσιακά στοιχεία-του. Αντίθετα, η αναγκαστική κατάσχεση είναι δυναμική. Με την έννοια ότι πρέπει να οδηγήσει, και μάλιστα με γοργό ρυθμό, στον πλειστηριασμό και τη διανομή του πλειστηριάσματος.

Η κατάσχεση είναι δυνατόν να ανατραπεί, μόνο με την προϋπόθεση ότι μέσα σ' ένα χρόνο από τη στιγμή που επιβλήθηκε

αυτή δεν πραγματοποιήθηκε πλειστηριασμός η αναπλειστηριασμός σε χρονικό διάστημα εντός έξι μηνών, ανατρέπεται, αν το ζητήσει οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον, με απόφαση του ειρηνοδικείου στην περιφέρεια του οποίου επιβλήθηκε η κατάσχεση, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.

Το δικαστήριο γνωστοποιεί χωρίς υπαίτια καθυστέρηση αμέσως την απόφαση στον υπάλληλο του πλειστηριασμού που οφείλει να σταματήσει κάθε παραπέρα ενέργεια και να ζητήσει να εγγραφεί σχετική σημείωση στο βιβλίο κατασχέσεων. Η ανατροπή λογίζεται ότι έχει επέλθει ως προς όλους αφότου δημοσιευθεί η απόφαση.

Στις παραπάνω προθεσμίες δεν υπολογίζεται :

α) το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου και

β) ο χρόνος αναστολής της εκτέλεσης η οποία χορηγήθηκε :

- με δικαστική απόφαση και αφορά την αναστολή του πλειστηριασμού έως έξι μήνες ή τέσσερις μήνες(ανάλογα με την περίπτωση)-(μια φορά ή τμηματικά) ή όταν έχει ασκηθεί ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης και έχει δοθεί ήδη αναστολή π.χ. ανακοπή κατά της εγκυρότητας του εκτελεστού τίτλου ή κατά του κύρους της κατάσχεσης κ.τ.λ.

- με την κοινή συναίνεση εκείνου υπέρ του οποίου πραγματοποιείται και εκείνου κατά του οποίου στρέφεται εναντίον η εκτέλεση, η οποία όμως βεβαιώνεται με συμβολαιογραφική πράξη (συμβολαιογραφική αναστολή πλειστηριασμού).

8.13 Καθήκοντα και ενέργειες του διαχειριστή

Σύμφωνα με τα άρθρα του Αστικού Δικαίου:

1027:Διορισμός διαχειριστή

- I. Η απόφαση που διορίζει διαχειριστή καταχωρίζεται σε ιδιαίτερο βιβλίο, όπως ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 776, και κοινοποιείται στο διαχειριστή με επιμέλεια εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση.
- II. Ο διαχειριστής οφείλει, μέσα σε οκτώ ημέρες αφότου του επιδοθεί η απόφαση να δηλώσει στη γραμματεία του δικαστηρίου που την εξέδωσε, αν δέχεται το διορισμό. Η παράλειψη της δήλωσης θεωρείται αποποίηση.
- III. Ωσπου να αναλάβει ο διαχειριστής τα καθήκοντά του, ασκεί προσωρινά καθήκοντα διαχειριστή εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση ο οποίος οφείλει να λογοδοτήσει στο διαχειριστή.

1039:Ενέργειες διαχειριστή

- I. Ο διαχειριστής ενεργεί όλες τις πράξεις που είναι ενδεδειγμένες για την τακτική και επωφελή οικονομική εκμετάλλευση του ακινήτου ή της επιχείρησης και οφείλει να διατηρεί το ακίνητο ή την επιχείρηση σε καλή κατάσταση και να αποφεύγει πράξεις που βλάπτουν την οικονομική τους υπόσταση.
- II. Ο διαχειριστής μόλις αναλάβει τα καθήκοντά του ειδοποιεί με έγγραφο τους οφειλέτες εκείνου κατά του οποίου έχει επιβληθεί η διαχείριση και εκείνους που συναλλάσσονται με την επιχείρηση ότι ανέλαβε τη διαχείριση του ακινήτου ή της

επιχείρησης και πρέπει σ' αυτόν να καταβάλουν στο εξής τις οφειλές τους και μαζί του να συναλλάσσονται.

- III. Ο διαχειριστής ενεργεί κάθε δικαιοπραξία ή πράξη για να πετύχει ο σκοπός της διαχείρισης και έχει το δικαίωμα, για να συνεχιστούν οι εργασίες της επιχείρησης ή της εκμετάλλευσης του ακινήτου, να συνάπτει δάνεια και μπορεί να δίνει και ενέχυρο επάνω στις πρώτες ύλες ή τα προϊόντα της επιχείρησης. Για κάθε έννομη σχέση που αφορά τη διαχείριση, και αν ακόμη η σχέση αυτή γεννήθηκε πριν από τη διαχείριση, στο δικαστήριο παρίσταται ο διαχειριστής. Οι διατάξεις των άρθρων 997 του αστικού κώδικα και 956 παρ.6 αυτού του κώδικα εφαρμόζονται και εδώ.
- IV. Ο διαχειριστής δεν μπορεί, χωρίς την άδεια του μονομελούς πρωτοδικείου, που παρέχεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., να καταρτίζει δικαιοπραξίες με διάρκεια μεγαλύτερη από ένα έτος.

1041:Αποζημίωση διαχειριστή και επόπτη-διατροφή οφειλέτη

- I. Το μονομελές πρωτοδικείο, ορίζει τη μηνιαία αποζημίωση του διαχειριστή και του επόπτη. Οι διατάξεις του άρθρου 1034 παρ.2 εδάφ. δεύτερο, τρίτο και τέταρτο, εφαρμόζονται και εδώ.
- II. Αν ο οφειλέτης δεν έχει τα μέσα για τη διατροφή του, το μονομελές πρωτοδικείο ορίζει ένα χρηματικό ποσό που πρέπει να του πληρώνεται κάθε μήνα για τα απαραίτητα έξοδα της διατροφής του και της διατροφής της οικογένειάς του. Οι διατάξεις του άρθρου 1034 παρ.2 εδάφια δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εφαρμόζονται και εδώ.

- III. Αν ο οφειλέτης κατοικεί μέσα στο ακίνητο, έχει το δικαίωμα να εξακολουθήσει να κατοικεί εκεί και μετά την επιβολή της αναγκαστικής διαχείρισης.
- IV. Ο οφειλέτης όταν ορίζεται διαχειριστής δεν έχει δικαίωμα μηνιαίας αποζημίωσης.

1042:Καταβολή υποχρεώσεων και εξόδων

Ο διαχειριστής από τους καρπούς και τα εισοδήματα του ακινήτου ή της επιχείρησης καταβάλλει τις αποδοχές του προσωπικού, τους τακτικούς φόρους και τις εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς που γίνονται απαιτητοί αφού αρχίσει η διαχείριση, εξοφλεί τα δάνεια που πήρε και γενικά καταβάλλει όλα τα έξοδα που χρειάζονται για την εκμετάλλευση του ακινήτου ή τη λειτουργία της επιχείρησης.

1043:Τρόπος ικανοποίησης δανειστών. Αναγγελία.

- I. Το υπόλοιπο που απομένει, αφού αφαιρεθούν τα έξοδα του άρθρου 1042, ο διαχειριστής το καταβάλλει στο δανειστή ώστε να ικανοποιηθεί η απαίτησή του.
- II. Αν υπάρχουν και άλλοι δανειστές εκτός από εκείνον που ζήτησε την αναγκαστική διαχείριση, αναγγέλλονται με έγγραφη δήλωση που επιδίδεται στο διαχειριστή και σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση.
- III. Αν αναγγέλθηκαν δανειστές, ο διαχειριστής συντάσσει κάθε τρίμηνο πίνακα διανομής και με βάση αυτόν πληρώνει εκείνον που ζήτησε την αναγκαστική διαχείριση και τους δανειστές που αναγγέλθηκαν. Η κατάταξη των δανειστών στον πίνακα

διανομής γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 975, 976, 977 και 1007. Για την κατάταξη των απαιτήσεων του άρθρου 975 αντί της ημέρας του πλειστηριασμού λαμβάνεται υπόψη η ημέρα που άρχισε η αναγκαστική διαχείριση.

- IV. Μέσα σε δέκα ημέρες αφότου συνταχθεί ο πίνακας διανομής ο διαχειριστής καλεί εγγράφως τον οφειλέτη και τους δανειστές να λάβουν γνώση του πίνακα.

1044:Ανακοπή (αντιρρήσεις) κατά της αναγγελίας και του πίνακα

- I. Κατά της αναγγελίας δανειστή, καθώς και κατά του πίνακα διανομής, ο οφειλέτης και κάθε δανειστής που έχει αναγγελθεί μπορεί, μέσα σε δέκα ημέρες αφότου περάσει η προθεσμία του άρθρου 1043 παρ.4, να ασκήσει αντιρρήσεις στο κατά άρθρο 933 αρμόδιο δικαστήριο. Η άσκηση αντιρρήσεων κατά αναγγελίας ή κατά πίνακα διανομής αναστέλλει την καταβολή στο δανειστή κατά του οποίου στρέφονται οι αντιρρήσεις, ώσπου να γίνει τελεσίδικη η απόφαση του δικαστηρίου.
- II. Όταν περάσει η προθεσμία της παρ.1, ο διαχειριστής καταβάλλει στους δανειστές με βάση τον πίνακα διανομής.

1045:Λογοδοσία κι ευθύνη διαχειριστή κι επόπτη

- I. Ο διαχειριστής οφείλει να υποβάλλει κάθε έτος, καθώς και όταν περατωθεί η διαχείριση, έγγραφη λογοδοσία στον οφειλέτη, σε εκείνον που ζήτησε την αναγκαστική διαχείριση και στους δανειστές που αναγγέλθηκαν.
- II. Ο επόπτης του διαχειριστή επιβλέπει και παρακολουθεί τη διαχείριση και έχει δικαίωμα να εξετάζει τα βιβλία και τους λογαριασμούς της διαχείρισης και να ενημερώνεται για τη γενική κατάσταση της διαχείρισης.
- III. Σε κάθε περίπτωση που το δικαστήριο του άρθρου 1040 παρ.2 επιλύει διαφορά σχετική με την αναγκαστική διαχείριση καλείται υποχρεωτικά και ο επόπτης
- IV. 4.Ο διαχειριστής και ο επόπτης είναι υπεύθυνοι να αποζημιώσουν τον οφειλέτη και τους δανειστές κατά τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

1040:Αντικατάσταση διαχειριστή ή επόπτη

- I. Όταν το ζητήσει ο οφειλέτης ή κάποιος από τους δανειστές, ο διαχειριστής ή ο επόπτης, το μονομελές πρωτοδικείο μπορεί, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 να αντικαταστήσει το διαχειριστή ή τον επόπτη.
- II. Κάθε διαφορά σχετική με τη διαχείριση επιλύεται από το μονομελές πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., αν το ζητήσει ο διαχειριστής ή ο επόπτης ή ο οφειλέτης ή οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Το δικαστήριο μπορεί να ορίζει τον τρόπο που θα γίνεται η διαχείριση και να διατάζει κάθε μέτρο πρόσφορο γι' αυτήν.

9. ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ – ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ

9.1 Γενικά για την κατάσχεση και πώς επιβάλλεται

Η κατάσχεση είναι η διαδικασία που ακολουθεί την κοινοποίηση της διαταγής πληρωμής και για την νομιμότητα της επιβολής της απαιτείται να εγγραφεί μετά από τρεις εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίησής της. Ο δικαστικός επιμελητής είναι αυτός που αναλαμβάνει την επιμέλεια της εγγραφής καθώς επίσης και τον ορισμό του πλειστηριασμού.

Προϋπόθεση για την επιβολή της κατάσχεσης είναι: 1) σύμφωνα με τα άρθρα 904 και 951 Κ.Πολ.Δ., απαραίτητη η ύπαρξη εκτελεστού τίτλου στο όνομα του δανειστή, και 2) να βρεθούν περιουσιακά στοιχεία στο όνομα του οφειλέτη, είτε αυτός είναι Φ.Π. ή Ν.Π.

Επιβολή κατάσχεσης, σημαίνει ότι: γίνεται γνωστό στον οφειλέτη ότι κάποιο περιουσιακό του στοιχείο έχει δεσμευτεί προσωρινά από το δανειστή του, ο οποίος προκειμένου να ικανοποιήσει την απαίτησή του, θα επιχειρήσει να το εκπλειστηριάσει.

Σύμφωνα με το άρθρο 954 Κ.Πολ.Δ. για την κατάσχεση συντάσσεται και υπογράφεται κατασχετήρια έκθεση από τον δικαστικό επιμελητή, ο οποίος την διενεργεί κατόπιν σχετικής παραγγελίας από τον πληρεξούσιο Δικηγόρο του επισπεύδοντος δανειστή και αφού έχει προηγηθεί η επίδοση στον οφειλέτη επιταγής προς πληρωμή κάτωθι επικυρωμένου αντίγραφου εξ

απογράφου του εκτελεστού τίτλου*, που δικαιολογεί την αναγκαστική εκτέλεση. Μετά την επίδοση επιταγής προς πληρωμή στον οφειλέτη, πρέπει να περάσει προθεσμία τριών (3) εργασίμων ημερών. Στη συνέχεια, αντίγραφο ή περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης, (η οποία πρέπει να περιλαμβάνει όλα εκείνα τα στοιχεία που ορίζει το άρθρο 955 Κ.Πολ.Δ.), επιδίδεται στον οφειλέτη, το αργότερο την επόμενη μέρα από εκείνη της κατάσχεσης, (εάν ο καθού η εκτέλεση, δηλαδή ο οφειλέτης, έχει την κατοικία του στην περιφέρεια του δήμου ή της κοινότητας όπου έγινε η κατάσχεση, αλλιώς εντός οκτώ ημερών από την κατάσχεση. Εντός της ίδιας οκταήμερης προθεσμίας, αντίγραφο της έκθεσης επιδίδεται και στον ειρηνοδίκη του τόπου όπου γίνεται η κατάσχεση, και δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού δημοσιεύεται σε εφημερίδα περίληψη του προγράμματος.

*Σύμφωνα με το άρθρο 904 ΚΠολΔ εκτελεστοί τίτλοι είναι:

- α) οι τελεσίδικες αποφάσεις και οι αποφάσεις κάθε ελληνικού δικαστηρίου που κηρύχθηκαν προσωρινά εκτελεστές,
- β) οι διαιτητικές αποφάσεις,
- γ) τα πρακτικά ελληνικών δικαστηρίων που περιέχουν συμβιβασμό ή προσδιορισμό δικαστικών εξόδων,
- δ) τα συμβολαιογραφικά έγγραφα, μόνον όμως όταν η απαίτηση που πηγάζει από αυτά είναι βέβαιη και εκκαθαρισμένη,
- ε) οι διαταγές πληρωμής, τις οποίες εκδίδουν Έλληνες Δικαστές,
- στ) οι αλλοδαποί τίτλοι που κηρύχθηκαν εκτελεστοί στη χώρα μας,
- ζ) οι διαταγές και πράξεις που αναγνωρίζονται από το νόμο ως τίτλοι εκτελεστοί.

Περιεχόμενα κατασχετήριας έκθεσης

(ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΤΑΣΧΕΤΗΣΡΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ (άρθρα 993-995 Κ.Πολ.Δ.))

- ☞ Ακριβή περιγραφή ακινήτου, κατόπιν επιτόπιας μετάβασης του Δικαστικού Επιμελητή. Δηλαδή: είδος, θέση, όρια, έκταση, συστατικά και παραρτήματα που κατασχέθηκαν ώστε να μην χωρά αμφιβολία για την ταυτότητά του.
- ☞ Εκτίμηση αξίας ακινήτου και παραρτημάτων από το Δικαστικό Επιμελητή ή πραγματογνώμονα, η οποία βασίζεται στην οικοδομική άδεια, το τοπογραφικό διάγραμμα, το διάγραμμα κάλυψης οικοδομής, τα αρχιτεκτονικά σχέδια και τους τίτλους του ακινήτου, και περιέχει: α) περιγραφή ακινήτου, β) ταύτιση τίτλων, γ) αξίες: υλική, αγοραία, αντικειμενική, δ) δαπάνες: για την εκτέλεση των έργων ανέγερσης, αποπεράτωσης, επέκτασης, βελτίωσης, επισκευής και συντήρησης και τέλος ε) τυχόν παρατηρήσεις (αυθαίρετα).
- ☞ Τιμή α' προσφοράς (η οποία δεν πρέπει να είναι κατώτερη από την αντικειμενική αξία του ακινήτου).
- ☞ Μνεία εκτελεστού τίτλου με τον οποίο γίνεται η εκτέλεση της επιταγής που επιδόθηκε στον οφειλέτη ή στον 3^ο κύριο του ενυπόθηκου ακινήτου καθώς και το ποσό της κατάσχεσης.
- ☞ Μέρα, ώρα και τόπος πλειστηριασμού, καθώς και ονοματεπώνυμο συμβολαιογράφου που έχει οριστεί ως υπάλληλος του πλειστηριασμού.
- ☞ Αναφορά των υποθηκών ή προσημειώσεων που είναι γραμμένα επί του ακινήτου.
- ☞ Ονοματεπώνυμο εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται και εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση.

ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΧΕΣΗΣ

(α.1019Κ.Πολ.Δ.)

Η κατάσχεση ανατρέπεται με απόφαση του Ειρηνοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου επιβλήθηκε, αν το ζητήσει οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον (κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων), εφόσον δεν ακολούθησε πλειστηριασμός μέσα σε ένα χρόνο αφότου επιβλήθηκε ή αναπλειστηριασμός μέσα σε έξι μήνες από τον πλειστηριασμό. Αν δεν προσβληθεί η κατάσχεση για να ανατραπεί, τότε η διαδικασία του πλειστηριασμού εξακολουθεί να ισχύει μέχρι το πέρας του.

9.2 Γενικά για τον πλειστηριασμό

Είναι μία διαδικασία κατά την οποία περιουσιακά στοιχεία (ή και δικαιώματα) του οφειλέτη εκποιούνται (πωλούνται) δημόσια προκειμένου να ικανοποιήσουν οι δανειστές τους τις απαιτήσεις τους. Ένας από τους δανειστές του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη (αυτού δηλαδή του οποίου η περιουσία εκπλειστηριάζεται) είναι ο επισπεύδων, δηλαδή αυτός που κινεί τη διαδικασία του πλειστηριασμού. Οι υπόλοιποι δανειστές του οφειλέτη αναγγέλλονται στον πλειστηριασμό και ικανοποιούνται από το πλειστηρίασμα (το ποσό που θα επιτευχθεί από την πώληση του περιουσιακού στοιχείου μέσω του πλειστηριασμού). Για να επισπευσθεί

πλειστηριασμός απαιτείται η ύπαρξη εκτελεστού τίτλου, όπως είναι η διαταγή πληρωμής, κατά της οποίας ο οφειλέτης μπορεί να ασκήσει ανακοπή και, εάν αυτή ευδοκιμήσει, να αποφύγει τον πλειστηριασμό.

Αναγκαστικός πλειστηριασμός είναι εκείνος που γίνεται ύστερα από αναγκαστική κατάσχεση για ρευστοποίηση των πραγμάτων που κατασχέθηκαν.

Πρόγραμμα πλειστηριασμού:

Πρόγραμμα πλειστηριασμού είναι η διαδικαστική πράξη, με την οποία ο δικαστικός επιμελητής προσδιορίζει και γνωστοποιεί το χρόνο, τον τόπο και τους όρους του πλειστηριασμού των κατασχεμένων περιουσιακών αντικειμένων.

Υπάρχουν δύο (2) ειδών προγράμματα: α) αρχικό και β) επαναληπτικό.

Τόπος και χρόνος εκτέλεσης του πλειστηριασμού.

Ο πλειστηριασμός γίνεται δημόσια και ενώπιον του συμβολαιογράφου της περιφέρειας που βρίσκεται το ακίνητο, ο οποίος ορίστηκε για τον πλειστηριασμό. Οι πλειστηριασμοί διεξάγονται στο ειρηνοδικείο της έδρας του εκπλειστηριαζόμενου ακινήτου με κλειστές σφραγισμένες προσφορές, εργάσιμη ημέρα Τετάρτη, από ώρα 16:00 έως 17:00. Αν τα κατασχεμένα πράγματα βρίσκονται στην περιφέρεια περισσότερων ειρηνοδικείων, ο πλειστηριασμός γίνεται στο κατάστημα του ειρηνοδικείου που ορίζει ο δικαστικός επιμελητής με την κατασχετήρια έκθεση.

Ο τόπος είναι δυνατόν να αλλάξει αν το ζητήσουν με αίτησή τους προς το Ειρηνοδικείο του τόπου της εκτέλεσης ο επισπεύδων ή ο καθ'ού της εκτέλεσης.

Ποιος Μετέχει Στον Πλειστηριασμό

Καθένας που έχει δικαιοπρακτική ικανότητα μπορεί να δηλώσει συμμετοχή στον πλειστηριασμό. Επίσης, μπορεί κάποιος να πάρει μέρος στον πλειστηριασμό και να πλειοδοτήσει τόσο για τον εαυτό του όσο και για κάποιον τρίτο.

Δεν μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή και να πλειοδοτήσουν στον πλειστηριασμό : ο οφειλέτης, ο συμβολαιογράφος του πλειστηριασμού και οι υπάλληλοί του.

Αν προβληθεί αντίρρηση από εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται ή εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση ή από οποιονδήποτε πλειοδότη, ο συμβολαιογράφος του πλειστηριασμού οφείλει να αποκλείσει από

την πλειοδοσία κάθε πρόσωπο σε βάρος του
οποίου επισπεύδεται αναπλειστηριασμός, εφόσον το γεγονός
αυτό προκύπτει από δημόσιο έγγραφο ή ομολογείται. Επομένως,
από τα δελτία δικαστικών δημοσιεύσεων του Ταμείου Νομικών ή
από άλλα σχετικά έντυπα, πρέπει να ερευνάται σε βάρος ποίων
ενεργείται ο αναπλειστηριασμός για να εντοπιστούν τα πρόσωπα
αυτά, ώστε η τράπεζα είτε ως επισπεύδουσα τον πλειστηριασμό
είτε ως πλειοδότη να έχει δικαίωμα να προβάλει αντιρρήσεις για
τη συμμετοχή τους.

9.3 Αναστολή Του Πλειστηριασμού

Ύστερα από αίτηση του καθ'ού η εκτέλεση, το δικαστήριο, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, μπορεί να αναστείλει τη διαδικασία του πλειστηριασμού έως έξι μήνες από την αρχική ημέρα του πλειστηριασμού, αν δεν υπάρχει κίνδυνος βλάβης αυτού που επισπεύδει την εκτέλεση και εφόσον βάσιμα προσδοκάται ότι ο οφειλέτης θα ικανοποιήσει τον επισπεύδοντα την εκτέλεση μέσα στο παρακάτω χρονικό διάστημα ή ότι θα επιτευχθεί μεγαλύτερο πλειστηρίασμα, αν περάσει το χρονικό αυτό διάστημα. Αν με την αρχική αναστολή δεν εξαντλήθηκε το εξάμηνο, επιτρέπεται χορήγηση και δεύτερης αναστολής μόνον εφόσον συντρέχουν έκτακτοι λόγοι που αναφέρονται συγκεκριμένα στην απόφαση, όχι όμως πέρα από τους έξι μήνες συνολικά από την αρχική ημέρα πλειστηριασμού. Η αναστολή χορηγείται πάντοτε υπό τον όρο της καταβολής:

α) των τυχόν εξόδων επίσπευσης του πλειστηριασμού, τα οποία καθορίζονται κατά προσέγγιση στην απόφαση και

β) του 1/4 τουλάχιστον του οφειλόμενου κεφαλαίου στον επισπεύδοντα, εκτός αν για εξαιρετικούς λόγους, που αναφέρονται στην απόφαση, το ποσό αυτό πρέπει να οριστεί μικρότερο.

Τέλος, ο πλειστηριασμός μπορεί να ανασταλεί και με κοινή συμφωνία μεταξύ του καθ'ού η εκτέλεση και του επισπεύδοντα. Η κοινή αυτή συμφωνία πρέπει να βεβαιώνεται με συμβολαιογραφική πράξη (συμβολαιογραφική αναστολή). Στην περίπτωση αυτή η διενέργεια νέου (επαναληπτικού) πλειστηριασμού πρέπει να προσδιοριστεί σε χρονικό διάστημα όχι μικρότερο των σαράντα ημερών από την ημερομηνία του πλειστηριασμού που ανεστάλη.

9.4 Όροι του πλειστηριασμού

Τιμή πρώτης προσφοράς για την έναρξη του πλειστηριασμού ορίζεται η αντικειμενική τιμή του ακινήτου, όπως αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 41 και 41^α του ν.1249/1982, όπως αυτές εκάστοτε ισχύουν, εκτός και αν τα 2/3 της τιμής εκτίμησης, υπερβαίνουν την αντικειμενική τιμή του ακινήτου, οπότε σε αυτή τη περίπτωση, ως τιμή πρώτης προσφοράς ορίζονται τα 2/3 της τιμής εκτίμησης. Τα κατασχεμένα πράγματα πλειστηριάζονται δημόσια ενώπιον του Συμβολαιογράφου της περιφέρειας του τόπου όπου έγινε η κατάσχεση ο οποίος ορίστηκε για τον πλειστηριασμό.

Ο πλειστηριασμός γίνεται με την υποβολή γραπτών και σφραγισμένων προσφορών και στη συνέχεια διαδοχικών προφορικών προσφορών. Ο πλειστηριασμός γίνεται στο κατάστημα του Ειρηνοδικείου στην περιφέρεια του οποίου έγινε η κατάσχεση, εργάσιμη μέρα Τετάρτη. Αν τα κατασχεμένα πράγματα βρίσκονται στην περιφέρεια περισσότερων Ειρηνοδικείων, ο πλειστηριασμός γίνεται στο κατάστημα του Ειρηνοδικείου που ορίζει ο δικαστικός επιμελητής με την κατασχετήρια έκθεση.

Αν ο πλειστηριασμός αφορά κινητά πράγματα, ο πλειστηριασμός μπορεί να γίνει, κατά την κρίση του δικαστικού επιμελητή είτε στο Ειρηνοδικείο του τόπου της εκτέλεσης, είτε στον τόπο της κατάσχεσης, είτε στον τόπο όπου φυλάσσονται τα πράγματα.

Οι γραπτές και σφραγισμένες προσφορές, που με ποινή ακυρότητας δεν πρέπει να περιλαμβάνουν αίρεση ή όρο, είναι

ανέκκλητες και υποβάλλονται μαζί με την εγγύηση του άρθρου 965 παράγραφος 1 και τυχόν πληρεξούσιο του άρθρου 1003 παράγραφος 2, στον υπάλληλο του πλειστηριασμού είτε στο γραφείο του την αμέσως προηγούμενη εργάσιμη μέρα του πλειστηριασμού κατά τις ώρες 9 το πρωί ως 2 το απόγευμα με σύνταξη σχετικής πράξης, είτε την ημέρα του πλειστηριασμού στον τόπο του από τις 4 έως τις 5 το απόγευμα, οπότε καταχωρίζονται στην έκθεση του πλειστηριασμού.

Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού οφείλει κατά την έναρξη του πλειστηριασμού να καταχωρίσει στην έκθεσή του τα στοιχεία ταυτότητας των πλειοδοτώ που έχουν ήδη καταθέσει προσφορές και τις εγγυήσεις τους.

Στις 5 το απόγευμα και εφόσον δεν υπάρχει άλλος πλειοδότης, ο οποίος αναμένει να καταθέσει προσφορά, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού κηρύσσει περαιωμένη τη διαδικασία συγκέντρωσης των προσφορών και αμέσως μετά προβαίνει δημόσια στην αποσφράγισή τους, καταχωρίζοντας το περιεχόμενό τους στην έκθεσή του.

Αν υποβλήθηκε μόνο μία γραπτή προσφορά, τα πράγματα που πλειστηριάζονται κατακυρώνονται στο μοναδικό πλειοδότη, ακόμα και αν δεν παρευρίσκεται στον τόπο του πλειστηριασμού. Αν υποβλήθηκαν δύο ή περισσότερες γραπτές προσφορές ο πλειστηριασμός συνεχίζεται μέσω της υποβολής προφορικών προσφορών μόνο μεταξύ των δύο πλειοδοτών που προσέφεραν τη μεγαλύτερη τιμή με τις γραπτές προσφορές. Αν: α) δύο ή περισσότεροι πλειοδότες κατέθεσαν γραπτές προσφορές με ίση μεγαλύτερη τιμή, η διαδικασία των προφορικών προσφορών συνεχίζεται μεταξύ αυτών, β) η γραπτή προσφορά με τη μεγαλύτερη τιμή είναι μία, και δύο ή περισσότεροι πλειοδότες έχουν

καταθέσει ίσες γραπτές προσφορές με την αμέσως χαμηλότερη τιμή, στη διαδικασία των προφορικών προσφορών μετέχουν και οι πλειοδότες αυτοί.

Οι προφορικές προσφορές υποβάλλονται αμέσως μετά προς τον υπάλληλο του πλειστηριασμού, ο οποίος μετά την ολοκλήρωσή τους προβαίνει σε κατακύρωση.

Η κατακύρωση γίνεται προς τον πλειοδότη που προσφέρει τη μεγαλύτερη τιμή, αφού πρώτα γίνει τρεις φορές πρόσκληση για μεγαλύτερη προφορική προσφορά. Αν δεν υπάρξει προφορική προσφορά τα πράγματα που πλειστηριάζονται κατακυρώνονται σε όποιον υπέβαλε τη γραπτή προσφορά με τη μεγαλύτερη τιμή, ακόμη και αν δεν παρευρίσκεται στον τόπο του πλειστηριασμού.

Σε περίπτωση ίσων γραπτών προσφορών με τη μεγαλύτερη τιμή χωρίς να υποβληθεί προφορική προσφορά, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού διενεργεί αμέσως κλήρωση, από την οποία αναδεικνύεται υπερθεματιστής. Η πλειοδοσία θα αρχίσει με βάση την τιμή πρώτης προσφοράς και θα τελειώσει με την κατακύρωση.

Δεν μπορούν να πλειοδοτήσουν ο οφειλέτης, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού, οι υπάλληλοί του και ο επί της εκτελέσεως δικαστικός επιμελητής. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού οφείλει, αν υποβληθεί αντίρρηση από τον επισπεύδον, ή τον καθ'ού η εκτέλεση, ή από οποιονδήποτε πλειοδότη, να αποκλείσει από την πλειοδοσία κάθε πρόσωπο σε βάρος του οποίου επισπεύδεται αναπλειστηριασμός, εφόσον το γεγονός αυτό προκύπτει από δημόσιο έγγραφο ή ομολογείται.

Οι γραπτές και σφραγισμένες προσφορές που με ποινή ακυρότητας δεν πρέπει να περιλαμβάνουν αίρεση ή όρο, είναι ανέκκλητες και υποβάλλονται μαζί με την εγγύηση του άρθρου 965 παρ. 1 και το τυχόν πληρεξούσιο του άρθρου 1003 παρ.2 στον υπάλληλο του πλειστηριασμού ή στο γραφείο του την αμέσως προηγούμενη εργάσιμη μέρα του πλειστηριασμού κατά τις ώρες 9 το πρωί ως 2 το απόγευμα με σύνταξη σχετικής πράξης, είτε την ημέρα του πλειστηριασμού στον τόπο του από τις 4 έως τις 5 το απόγευμα, οπότε καταχωρίζονται στην έκθεση του πλειστηριασμού.

Κάθε πλειοδότης οφείλει να καταθέτει, σε μετρητά ή με εγγυητική επιστολή τράπεζας, διάρκειας τουλάχιστον ενός μηνός ή με επιταγή που έχει εκδοθεί από τράπεζα ή άλλο πιστωτικό ίδρυμα, εγγυοδοσία ίση προς την τιμή πρώτης προσφοράς.

Ο υπερθεματιστής οφείλει να καταβάλλει αμέσως μετά την κατακύρωση ολόκληρο το πλειστηρίασμα, εκτός και αν ο υπάλληλος του πλειστηριασμού επιτρέψει την καταβολή μέρους του πλειστηρίασματος μέσα σε προθεσμία 15 ημερών. Αν ο υπερθεματιστής δεν καταβάλλει εμπροθέσμως το πλειστηρίασμα ο υπάλληλος του πλειστηριασμού οφείλει μέσα στις επόμενες δύο εργάσιμες να τον οχλήσει με εξώδικη πρόσκληση που επιδίδεται με Δικαστικό Επιμελητή.

Αν ο υπερθεματιστής δεν καταβάλλει το πλειστηρίασμα μέσα στις επόμενες από την όχληση πέντε εργάσιμες μέρες, η κατακύρωση σε αυτόν ανατρέπεται, η εγγυοδοσία που έχει καταθέσει καταπίπτει, καλούνται δε οι επόμενοι πλειοδότες, η προσφορά των οποίων αθροιζόμενη με το ποσό της εγγυοδοσίας που κατέπεσε είναι ίση με το πλειστηρίασμα, να καταβάλλουν σε τακτή ημέρα που

ορίζεται στην πρόσκληση, το ποσό που είχαν προσφέρει. Η πρόσκληση επιδίδεται με Δικαστικό Επιμελητή.

Αν εμφανιστούν περισσότεροι ενδιαφερόμενοι συντάσσεται σχετική έκθεση από το συμβολαιογράφο και η κατακύρωση γίνεται σε εκείνον που είχε προσφέρει κατά τον πλειστηριασμό μεγαλύτερο ποσό.

Το πλειστηρίασμα συνίσταται στο άθροισμα του ποσού που καταβλήθηκε και της εγγυοδοσίας του αρχικού υπερθεματιστή που κατέπεσε.

Αν κατά την ελεύθερη κρίση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, η κατά τα παραπάνω πρόσκληση των επόμενων πλειοδοτών είναι αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής, για λόγους που εκτίθενται σε σχετική έκθεση, καθώς και σε κάθε περίπτωση που η διαδικασία αυτή δεν τελεσφόρησε, γίνεται αναπλειστηριασμός.

Η επίσπευση του αναπλειστηριασμού γίνεται είτε με επιμέλεια του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, είτε από τον επισπεύδοντα ή από τους οφειλέτες, ή κάθε δανειστή που έχει αναγγελθεί με τίτλο εκτελεστό.

Ο αναπλειστηριασμός επισπεύδεται με πράξη του υπαλλήλου του πλειστηριασμού με δήλωση προς αυτόν, του επισπεύδοντα ή των οφειλετών, ή του δανειστή, για την οποία συντάσσεται πράξη.

Περίληψη της πράξης αυτής η οποία περιέχει και όσα πρέπει να περιλαμβάνονται στην περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης, υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 960 παρ.2.

Η διάταξη του άρθρου 959 παρ.4 ισχύει ανάλογα και η σχετική προθεσμία υπολογίζεται αφότου συνταχθεί η πράξη.

Ο αρχικός υπερθεματιστής, που δεν κατέβαλλε το πλειστηρίασμα, δεν μπορεί να πλειοδοτήσει, δικαιούται όμως έως ότου αρχίσει η πλειοδοσία να καταβάλλει το οφειλόμενο πλειστηρίασμα, με τον τόκο υπερημερίας, καθώς και τα έξοδα του αναπλειστηριασμού και να ζητήσει να του κατακυρωθεί η πλειστηριαζόμενη ακίνητη περιουσία. Εάν κατά τον αναπλειστηριασμό δεν επιτευχθεί το ίδιο πλειστηρίασμα, ο πρώτος υπερθεματιστής που δεν κατέβαλε, ευθύνεται για τη διαφορά εντόκως με το επιτόκιο υπερημερίας.

Η εγγυοδοσία που έχει καταθέσει με τους τυχόν τόκους της, καταλογίζεται στη διαφορά, η έκθεση αναπλειστηριασμού αποτελεί εναντίον του τίτλο εκτελεστό για τη συμπλήρωση. Αν έγιναν περισσότεροι αναπλειστηριασμοί, όλοι οι προηγούμενοι διαδοχικοί υπερθεματιστές που δεν κατέβαλλαν, εξακολουθούν να ευθύνονται σε ολόκληρο για την τυχόν διαφορά μεταξύ του αρχικού πλειστηριασματος που τελικά επιτεύχθηκε και καταβλήθηκε, χωρίς όμως η ευθύνη του καθενός να υπερβαίνει το ποσό της διαφοράς από τη δική του οφειλή.

Οι εγγυοδοσίες που είχαν κατατεθεί από τους προηγούμενους διαδοχικούς υπερθεματιστές, δεν επιστρέφονται έως ότου καταβληθεί το πλειστηρίασμα από τον τελικό υπερθεματιστή, προκειμένου να γίνει ο ως άνω καταλογισμός στην τυχόν διαφορά.

Ο υπερθεματιστής που δεν κατέβαλλε δεν δικαιούται αν κατά τον αναπλειστηριασμό επιτεύχθηκε μεγαλύτερο πλειστηρίασμα, να απαιτήσει το επιπλέον. Όποιος υπερθεματίσει για λογαριασμό τρίτου οφείλει να δηλώσει προηγουμένως στον υπάλληλο του πλειστηριασμού τα πλήρη στοιχεία του τρίτου και να καταθέσει σε αυτόν ειδικό

συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο με το οποίο του χορηγείται η σχετική εντολή. Πολλοί μαζί μπορούν να υπερθεματίσουν από κοινού, οπότε ευθύνονται σε ολόκληρο ο καθένας.

Ο πλειστηριασμός ολοκληρώνεται με την κατακύρωση.

Την ημέρα του πλειστηριασμού και αμέσως πριν αυτός αρχίσει πρέπει να γίνεται κήρυξη από κήρυκα στον τόπο του πλειστηριασμού και αυτό να αναφερθεί στην έκθεση του πλειστηριασμού.

10. ΈΡΕΥΝΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που έχουν να αντιμετωπίσουν οι Τράπεζες είναι οι καθυστερήσεις των δανείων.

Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε πέντε τράπεζες (Alphabank, Eurobank, Atebank, Εμπορική και Πειραιώς) σε τρεις πόλεις της Ελλάδος (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ρόδος), προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Ένα δάνειο οδηγείται στις επισφαλείς απαιτήσεις όταν η τράπεζα δε γνωρίζει πότε και αν θα εισπραχθεί. Οι παρακάτω παράγοντες συμβάλλουν στο να οδηγηθεί ένα δάνειο στις επισφαλείς απαιτήσεις:

- 1) Υπερεκτίμηση των δυνατοτήτων της επιχείρησης από την τράπεζα.
- 2) Οργανωτικές δυσλειτουργίες των τραπεζών.
- 3) Εξωραϊσμός της χρηματοοικονομικής εικόνας από την ίδια την επιχείρηση.
- 4) Μεταβολή των συνθηκών που δεν επηρεάζονται ούτε από τις τράπεζες, ούτε από τις χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις.
- 5) Χαλαρά κριτήρια χρηματοδότησης από τις τράπεζες
- 6) Ανεπαρκείς εξασφαλίσεις
- 7) Έλλειψη επαρκών πληροφοριών για τη συμπεριφορά των υπό χρηματοδότησης επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με την Alpha Bank, είναι κατά μεγαλύτερο ποσοστό (Μ.Ο) : τα χαλαρά κριτήρια χρηματοδότησης από τις τράπεζες κατά 32,5%, η έλλειψη επαρκών πληροφοριών για τη συμπεριφορά των υπό χρηματοδότησης επιχειρήσεων κατά 20% και κατά 15% η μεταβολή των συνθηκών που δεν επηρεάζονται ούτε από τις τράπεζες, ούτε από τις χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις. Ενώ με μικρότερα ποσοστά (12,5%, και 5% αντίστοιχα) οι ανεπαρκείς εξασφαλίσεις και οι οργανωτικές δυσλειτουργίες των τραπεζών και με 7,5% η υπερεκτίμηση των δυνατοτήτων της επιχείρησης από την τράπεζα και ο εξωραϊσμός της χρηματοοικονομικής εικόνας από την ίδια την επιχείρηση.

Σύμφωνα με την EuroBank: η μεταβολή των συνθηκών που δεν επηρεάζονται ούτε από τις τράπεζες, ούτε από τις χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις κατά 20% και η έλλειψη επαρκών πληροφοριών για τη συμπεριφορά των υπό χρηματοδότησης επιχειρήσεων κατά 17,5%. Η υπερεκτίμηση των δυνατοτήτων της επιχείρησης από την τράπεζα κατά 15% ενώ οι ανεπαρκείς εξασφαλίσεις κατά 12,5%. Τέλος κατά 10% ο εξωραϊσμός της χρηματοοικονομικής εικόνας από την ίδια την επιχείρηση και τα χαλαρά κριτήρια χρηματοδότησης από τις τράπεζες και κατά 7,5% οι οργανωτικές δυσλειτουργίες των τραπεζών και η μη συνετή οικονομική πολιτική των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με την Εμπορική: κατά 30% ο εξωραϊσμός της χρηματοοικονομικής εικόνας από την ίδια την επιχείρηση, κατά 25% τα χαλαρά κριτήρια χρηματοδότησης από τις τράπεζες, κατά 20% η μεταβολή των συνθηκών που δεν επηρεάζονται ούτε από τις τράπεζες, ούτε από τις χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις. Στη συνέχεια κατά 10% η υπερεκτίμηση των δυνατοτήτων της επιχείρησης από την τράπεζα και κατά 5% οι οργανωτικές

δυσλειτουργίες των τραπεζών, οι ανεπαρκείς εξασφαλίσεις και η έλλειψη επαρκών πληροφοριών για τη συμπεριφορά των υπό χρηματοδότησης επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με την Ate Bank : κατά 60% η μεταβολή των συνθηκών που δεν επηρεάζονται ούτε από τις τράπεζες, ούτε από τις χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις, κατά 25% τα χαλαρά κριτήρια χρηματοδότησης, κατά 10% η υπερεκτίμηση των δυνατοτήτων της επιχείρησης και κατά 5% ο εξωραϊσμός της χρηματοοικονομικής εικόνας από την ίδια την επιχείρηση και η έλλειψη επαρκών πληροφοριών για τη συμπεριφορά των υπό χρηματοδότησης επιχειρήσεων.

Τέλος σύμφωνα με τη τράπεζα Πειραιώς: η μεταβολή των συνθηκών που δεν επηρεάζονται ούτε από τις τράπεζες, ούτε από τις χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις κατά 30%, κατά 20% ο εξωραϊσμός της χρηματοοικονομικής εικόνας από την ίδια την επιχείρηση και κατά 17,5% οι ανεπαρκείς εξασφαλίσεις. Κατά 10% τα χαλαρά κριτήρια χρηματοδότησης από τις τράπεζες, κατά 7,5% η έλλειψη επαρκών πληροφοριών για τη συμπεριφορά των υπό χρηματοδότησης επιχειρήσεων, κατά 5% οι οργανωτικές δυσλειτουργίες των τραπεζών και κατά 3,75% η υπερεκτίμηση των δυνατοτήτων της επιχείρησης από την τράπεζα. Τέλος κατά 6,25% επηρεάζουν α) παράγοντες σχετικοί με προσωπικά προβλήματα του επιχειρηματία ή του κύκλου του (π.χ. οικογενειακά, υγεία κτλ) καθώς και β) η άγνοια συνεπειών από τον πιστούχο όταν ένα δάνειο καταγγέλλεται, γ) καθώς επίσης και ότι οι δανειολήπτες σπανίως διαβάζουν τους όρους της σύμβασης του δανείου. Δ) επηρεάζουν επίσης και αλλαγές του οικονομικού ορίζοντα σαν συνέπεια πολιτικών επιλογών και ε) δάνεια τα οποία λαμβάνονται σε συνάλλαγμα όταν μεταβάλλονται οι συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Όλες οι τράπεζες χαρακτηρίζουν προβληματικό ένα δάνειο όταν δεν πληρώνεται μέσα στο διάστημα που έχει οριστεί μεταξύ πελατών και τραπεζών. Συγκεκριμένα **σύμφωνα με την Alpha bank** ένα δάνειο χαρακτηρίζεται προβληματικό όταν δεν γίνονται προσπάθειες από τον δανειολήπτη για την εξυπηρέτηση του ή τη ρύθμιση του για τη σωστή εξυπηρέτηση του και ανακύκλωση σε περίπτωση αλληλόχρεων λογαριασμών. **Σύμφωνα με την Eurobank** στις εξής περιπτώσεις: πρώτον όταν υπάρχει καθυστέρηση μεγαλύτερη των 40 ημερών (δηλαδή όταν η αποπληρωμή δεν είναι ομαλή), δεύτερον όταν υπάρχει απομείωση των εξασφαλίσεων δηλαδή των αντικειμενικών αξιών, τρίτον όταν διαπιστωθεί μεταβολή στην αξία- καθεστώς των εξασφαλίσεων τους. **Σύμφωνα με την Εμπορική** τράπεζα σε περίπτωση που ο δανειολήπτης δεν έχει τη δυνατότητα καταβολής έστω των τόκων του δανείου και η αξία της κάλυψης αυτού έχει απαξιωθεί με συνέπεια το δάνειο καθίσταται ουσιαστικά ακάλυπτο. Τέλος **σύμφωνα με την Τράπεζα Πειραιώς** όταν η καθυστέρηση αποπληρωμής ξεπεράσει τους 3 μήνες, όταν δεν τηρούνται οι όροι της σύμβασης είτε από τον πιστούχο είτε από τον εγγυητή, όταν η επιχείρηση παύσει την λειτουργία της και τέλος αν μεταβληθεί η σύνθεση των φορέων της.

Τα στοιχεία που θα κινούσαν υποψίες για την πιθανή προβληματικότητα ενός δανείου είναι :

Σύμφωνα με την **Alpha bank** η μη έγκαιρη πληρωμή δόσεων ή τόκων και η μη προσκόμιση οικονομικών στοιχείων, η μεταβολή περιουσιακής κατάστασης των ενεχομένων, οι οφειλές σε ΙΚΑ και Δ.Ο.Υ όπως επίσης το χαμηλό δηλωθέν εισόδημα και η ευκολία υπογραφής ασφαλίστων κεφαλαίου, bank assurance και έξτρα

προϊόντων από τον δανειολήπτη και τέλος η εποχικότητα δραστηριότητας.

Σύμφωνα με την **Eurobank** πρώτον η μεταβολή της συναλλακτικής και κοινωνικής συμπεριφοράς του πελάτη, δεύτερον επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης βάση οικονομικών στοιχείων (μείωση του κύκλου εργασιών της επιχείρησης) καθώς και αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της επιχείρησης, τρίτον δυσμενής επιπτώσεις στον κλάδο της επιχείρησης όπως απαξίωση ή μείωση ζήτησης προϊόντων παραγωγής και τέταρτον μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

Σύμφωνα με την **Εμπορική** τράπεζα τα έξοδα διαβίωσης και των φόρων του δανείου.

Σύμφωνα με την Τράπεζα **Πειραιώς** η αλλαγή της συνηθισμένης συμπεριφοράς του πιστούχου και μη τήρηση των προθεσμιών πληρωμής, εμφάνιση καθυστερήσεων ή αύξηση λευκή πίστης του πιστούχου, μη αιτιολογημένα αιτήματα νέας χρηματοδότησης, αλλαγή επαγγέλματος, διακοπή εργασιών, μη αναμενόμενες αλλαγές στοιχείων επικοινωνίας ή αλλαγή νομικού προσώπου της επιχείρησης με παράλληλη αλλαγή του φορέα-εκπροσώπου της, εμφάνιση σοβαρών δυσμενών στοιχείων του δανειολήπτη (πλειστηριασμοί διαταγής πληρωμής κλπ) , πληροφορία για μη συνεργασία της επιχείρησης με βασικούς πελάτες της, τα προβλήματα που πιθανόν αντιμετωπίζει ο κλάδος που δραστηριοποιείται η επιχείρηση πχ οικοδομικές δραστηριότητες φάρμακα κλπ και τέλος δάνεια σε συνάλλαγμα.

Τέλος σύμφωνα με την **ATE bank** καθυστέρηση καταβολής δόσεων ή τόκων ή η συγκέντρωση δικαιολογητικών για ανανέωση πιστοδοτικού ορίου (στα επιχειρηματικά).

Επιπρόσθετα διαπιστώθηκε ότι όταν επιδεινώνεται κάποιος χρηματοοικονομικός δείκτης, τότε αυτό προδιαθέτει την προβληματικότητα ενός δανείου. Πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με τις Alpha bank, Eurobank, ΑΤΕ και Εμπορική τράπεζα θεωρούν ότι η επιδείνωση του δείκτη δανειακής επιβάρυνσης είναι πολύ σημαντική ενώ η Πειραιώς όχι και τόσο, ενώ αντίθετα θεωρεί ότι ο δείκτης γενικής ρευστότητας είναι πολύ σημαντικός ενώ όλες οι υπόλοιπες τέσσερις τράπεζες τον θεωρούν μέτριας σημασίας. Όσον αφορά τον δείκτη άμεσης ρευστότητας Alpha bank και Eurobank τον κατατάσσουν σε πολύ υψηλή θέση σε σχέση με τις υπόλοιπες τρεις που τον θεωρούν μέτριας σημασίας. Όσον αφορά τον δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού καμία τράπεζα δεν τον θεωρεί τόσο σημαντικό εκτός από την τράπεζα Πειραιώς στο κατάστημα της Ρόδου. Ελάχιστης σημασίας ο δείκτης που αφορά το πάγιο ενεργητικό προς τα ίδια κεφάλαια συν τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις σε όλες της τράπεζες εκτός της εμπορική αθηνών (κατάστημα Νέας Ερυθραίας) και της Alpha bank Θεσσαλονίκης (κατάστημα Καλαμαριάς). Σύμφωνα με την Eurobank ένας ακόμα δείκτης που η επιδείνωση του θα έβαζε σε υποψίες την τράπεζα για την προβληματικότητα ενός δανείου είναι η τρέχουσα αξία κυκλοφοριακών στοιχείων προς την αξία κτήσης τους και σύμφωνα με την τράπεζα Πειραιώς ο δείκτης κυκλοφορίας αποθεμάτων και το σύνολο των δανείων προς τις πωλήσεις.

Επίσης στην έρευνα αυτή ρωτήθηκαν αν οι αποφάσεις χρηματοδότησης που λαμβάνονταν σε επίπεδο υποκαταστήματος και αυτές που λαμβάνονται από κεντρικές υπηρεσίες κατά πόσο κάτι τέτοιο επηρεάζει τις δυνατότητες της τράπεζας να αξιολογήσει τις

επιχειρήσεις οι οποίες ζητάνε κάποιο δάνειο. Έτσι σύμφωνα με την **ΑΤΕ και Alpha bank** δεν επηρεάζεται η δυνατότητα αξιολόγησης αλλά αντιθέτως είναι πιο διαφανής η πιθανή χρηματοδότηση και η τράπεζα λειτουργεί περισσότερο αμερόληπτα και αντικειμενικά λόγω του ότι αποφεύγονται η πελατειακές και διαπροσωπικές σχέσεις. Σύμφωνα με την **Eurobank και την Εμπορική** τράπεζα στα θετικά σημεία της κεντροποίησης συγκαταλέγεται η αμερόληπτη αξιολόγηση γιατί ακολουθείται ενιαία φιλοσοφία και πολιτική με συνέπεια να αποφεύγεται σε μεγάλο βαθμό ο υποκειμενικός παράγοντας επιλογής χρηματοδότησης υποψηφίων ενώ στα αρνητικά η έλλειψη αυτοψίας ιδιαίτεροτήτων τοπικών αγορών πελατών κλπ και δεν επηρεάζει σημαντικά την αξιολόγηση. Τέλος σύμφωνα με την **Πειραιώς** η κεντροποιημένη εξέταση των αιτημάτων χρηματοδότησης πρόσθεσε ταχύτητα και αύξησε τον ποιοτικό δείκτη του χαρτοφυλακίου όμως η έλλειψη της προσωπικής επαφής με τον πελάτη και η αξιολόγηση στοιχείων που χαρακτηρίζουν τη συναλλακτική του συμπεριφορά είναι πιθανό να αποτελέσουν στοιχεία που ενδέχεται να ζημιώσουν την τράπεζα σε περιπτώσεις μη επιθυμητής εξέλιξης της χρηματοδότησης. Σημειώνει επίσης ότι βεβαίως και υπάρχει μεγάλη δυσκολία μεταφοράς της εικόνας του προς δανειοδότηση πελάτη από το υποκατάστημα στις κεντρικές υπηρεσίες, διότι ο υπάλληλος του υποκαταστήματος έχει πλήρη εικόνα του πελάτη καθότι έχει συζητήσει μαζί του, έχει συλλέξει πληροφορίες από την τοπική κοινωνία για την φήμη του και γνωρίζει άμεσα θετικά ή αρνητικά στοιχεία του που θα επηρεάσουν ανάλογα την εξέλιξη της πορείας του δανείου, ενώ ο υπάλληλος των κεντρικών υπηρεσιών βλέπει μόνο τα οικονομικά στοιχεία του πελάτη και την εισήγηση του δανείου. Επομένως υπάρχει μεγάλη

δυσκολία στο να μεταφερθεί και να κατανοηθεί επακριβώς η εικόνα του πελάτη από το κατάστημα στις κεντρικές υπηρεσίες.

Στην ερώτηση για το αν υπάρχει συσχέτιση ανάμεσα στο μέγεθος των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων και στην πιθανότητα προβληματικότητας ενός δανείου, τρεις από τις πέντε τράπεζες (**Ate, Πειραιώς και Εμπορική**) απαντούν ότι δεν υπάρχει συσχέτιση γιατί ο κίνδυνος είναι αναλογικός και ότι η όποια συσχέτιση υπάρχει δεν αποτελεί από μόνη της ικανή συνθήκη για να οδηγήσει στην προβληματικότητα ένα δάνειο. Αντίθετα **Eurobank και Alphabank** επισημαίνουν ότι υπάρχει συσχέτιση η οποία είναι η συνάρτηση της πιστοληπτικής ικανότητας της κάθε επιχείρησης σε σχέση με το ύψος του δανείου και ότι είναι πιο δύσκολο να θεωρηθεί προβληματικό ένα δάνειο μεγάλης επιχείρησης αφού οι κινήσεις της είναι πιο συντονισμένες σε σχέση με μια μικρότερη.

Το μεγαλύτερο ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων για τη χώρα μας, σε σχέση με το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποδίδεται σύμφωνα με τις τράπεζες, κυρίως στην οικονομική κρίση με ό,τι αυτή επιφέρει: ανεργία (όταν έλαβε το δάνειο ο πιστούχος δεν είχε υπολογίσει το γεγονός αυτό), ραγδαία μείωση μισθών και συντάξεων (ο πιστούχος είχε συμφωνήσει στο ύψος της δόσης του δανείου με βάση το εισόδημά του). Πέρα όμως από αυτό ευθύνεται και ο υπερδανεισμός νοικοκυριών και επιχειρήσεων, δηλαδή η υπερβολική λήψη δανείων σε σχέση με την πιστοληπτική ικανότητα του δανειοδοτούμενου. Επίσης αποδίδεται στην παραπληροφόρηση αρκετών πελατών από δικηγόρους σε σχέση με το νόμο Κατσέλη (Ν.3869) καθώς και στο ότι οι πελάτες δίνουν προτεραιότητα στην πληρωμή του δημοσίου(φόρος εισοδήματος, φόρος ακίνητης

περιουσίας κλπ). Επιπρόσθετα, στο ότι οι επιχειρήσεις μπορεί να μην αξιοποίησαν τα δάνεια τους για το σκοπό που τα έλαβαν αλλά για άλλους ατομικούς σκοπούς, όπως επίσης και σε ανεπαρκή κριτήρια αξιολόγησης από μέρους των τραπεζών. Ειδικά στα καταναλωτικά δάνεια και στις κάρτες υπάρχουν ανεπαρκείς εξασφαλίσεις. Τέλος, σημαντικό ρόλο παίζει και η παραπληροφόρηση από ΜΜΕ με αποτέλεσμα λάθος κινήσεις από τους δανειολήπτες.

Στην ερώτηση για το ποιές ενέργειες θα οδηγούσαν σε θεαματική μείωση των προβληματικών δανείων στη χώρα μας, όλες οι τράπεζες εστιάζουν στην οικονομική ανάκαμψη. Πιο συγκεκριμένα:

- από ενέργειες του κράτους: όπως κίνητρα για την αύξηση της επιχειρηματικότητας και προσφορά εργασίας σε ανέργους
- ανάπτυξη, μείωση ανεργίας
- επανεκκίνηση της οικονομίας με πιο ορθολογικές συνισταμένες – μείωση δημόσιου τομέα δαπανών.
- δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
- μείωση φορολόγησης και ΦΠΑ
- απορρόφηση κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- επιμήκυνση χρόνου αποπληρωμής
- μείωση επιτοκίων
- προσαρμογή και αναδιάρθρωση δανείων σε σχέση με την οικονομική- επαγγελματική κατάσταση δανειοληπτών
- μείωση στο φόρο μεταβίβασης ακίνητων,

η τράπεζα Πειραιώς αναφέρει επίσης:

- 1)όσα δάνεια καλύπτονται με εμπράγματα εξασφάλιση (προσημείωση, colla terpal κλπ) θα πρέπει να δοθεί

επιμήκυνση μεγάλου χρονικού διαστήματος ανεξάρτητα από την ηλικία του δανειολήπτη με παράλληλη περίοδο χάριτος πληρωμής κεφαλαίου για διάστημα 24 μηνών για την αρχική περίοδο. Το σύνολο των δόσεων να φτάσει την χρονική διάρκεια των 240-300 μηνών και το δάνειο να έχει περίοδο κληρονομικής μεταβίβασης και αποδοχής σε περίπτωση θανάτου του πιστούχου. 2) όσα δάνεια καλύπτονται με ενοχική εξασφάλιση (προσωπικές εγγυήσεις) θα πρέπει να γίνει κούρεμα της αρχικής οφειλής σε ποσοστό 40% του τμήματος του χρέους αν υπολογιστεί το κούρεμα 30%-40% των μισθών και των συντάξεων η αύξηση άμεσων και έμμεσων φόρων και τα έκτακτα χαράτσια

Τέλος, όσον αφορά το πώς επηρεάζει η Βασιλεία II τον χειρισμό των προβληματικών δανείων:

Σύμφωνα με την alphabank:

Στην εντατικοποίηση των προσπάθειών ρύθμισης για τα καθυστερημένα δάνεια (δέσμευση κεφαλαίου από τράπεζα της Ελλάδος).

Σύμφωνα με τη Eurobank:

Για την αντιμετώπιση του πιστωτικού κινδύνου η Βασιλεία 2 αναφέρεται ή επιτάσσει την ανάγκη για κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών καθώς και διαρκή έλεγχο της επάρκειας των ίδιων κεφαλαίων από τις εποπτικές αρχές(δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας) η απεικόνιση των προβληματικών δανείων, σε λογαριασμούς οριστικής καθυστέρησης είτε ακόμα και προσωρινής (3 μηνών)

δυσχεραίνει τους δείκτες αυτούς.

Σύμφωνα με την Εμπορική:

Η αναχρηματοδότηση των προβληματικών δανείων διέπεται από κανόνες οι οποίοι επηρεάζονται από τα κριτήρια της Βασιλείας 2.

Σύμφωνα με τη τράπεζα Πειραιώς:

Η υποχρέωση των τραπεζών σε διαφορετική απεικόνιση των επισφαλών απαιτήσεων, οι δείκτες κάλυψης των δανείων αυτών και τα μεγέθη των προβλέψεων είναι μόνο μερικές αλλαγές της Βασιλείας 2 και 3, οι οποίες ωθούν τις τράπεζες σε διαφορετική αντιμετώπιση των δανείων αυτών. Επίσης, η συμφωνία της Βασιλείας 2 καταρχάς μισεί τον κίνδυνο. Οι τράπεζες είναι υποχρεωμένες πλέον να σχηματίζουν βαθμολογίες των ΜΜΕ πελατών τους (μικρομεσαίες επιχ/σεις) με βάση αξιολογική κλίμακα που στηρίζεται στην μέτρηση αυτών των κινδύνων. Τα κριτήρια είναι κοινά για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα. Με τα κριτήρια αυτά πλέον διαμορφώνεται και το κόστος δανεισμού τους. Οι τράπεζες έχουν το δικαίωμα να ζητούν οικονομικά στοιχεία από την επιχ/ση μέχρι δυο φορές τον χρόνο και όχι μόνο στο αρχικό αίτημα δανείου σε περίπτωση τοκοχρεωλυτικού δανείου που ισχύει σήμερα. Επομένως επιτόκια και έξοδα δανείου θα επηρεάζονται από την αξιολογημένη πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης.

Συμπεράσματα

Ο πιστωτικός κίνδυνος που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές τράπεζες είναι αναμφισβήτητο και ο πιο επικίνδυνος. Το μέγεθος αυτού διαμορφώνεται ανάλογα με την εκάστοτε πιστωτική πολιτική που εφαρμόζουν οι τράπεζες καθώς επίσης και από την κάθε φορά οικονομική κατάσταση των δανειοληπτών, η οποία παρεπιπτόντως είναι αποτέλεσμα των εξελίξεων και των πραγμάτων που κυριαρχούν στον ευρύτερο οικονομικό τομέα της Ελλάδας.

Η Ελλάδα συγκριτικά με τον μέσο όρο άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής ένωσης έχει αρκετά μεγαλύτερο ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων και αυτό οφείλεται κυρίως στην ανεργία, στην επιβολή συνεχών νέων μέτρων από το Δ.Ν.Τ τα οποία οδηγούν σε ολοένα και υψηλότερη φορολόγηση αλλά ταυτόχρονα και σε μειώσεις μισθών-συντάξεων, στις αδυναμίες των επιχειρήσεων όσον αφορά την οργάνωση του λογιστηρίου και τέλος στην έλλειψη εμπειρίας για τις χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις.

Εκτός αυτών παρατηρείται πως οι τράπεζες όταν αντιμετωπίζουν φαινόμενα καθυστέρησης κάνουν οποιαδήποτε δυνατή ενέργεια έτσι ώστε να μπορέσουν να λάβουν τις απαιτήσεις τους όσο γρηγορότερα και όσο λιγότερα ζημιολύγνα γίνεται για αυτές.

Πρώτο βήμα των τραπεζών για την είσπραξη των χρηματικών απαιτήσεων τους είναι η προσπάθεια αυτών ώστε να εξαντλήσουν κάθε δυνατή εξωδικαστική ενέργεια ακόμα και αν η απαίτηση που τις αφορά βρίσκεται σε οριστική καθυστέρηση, προχωρώντας έτσι σε διάφορες ρυθμίσεις με τους οφειλέτες, τον γνωστό σε όλους μας συμβιβασμό. Όλο αυτό γίνεται διότι δεν συμφέρει τις τράπεζες να οδηγηθούν σε ακραίες καταστάσεις για τον απλούστατο λόγο του ότι αν το κάνουν θα χάσουν και οι ίδιες.

Έτσι κύριος στόχος τους είναι η αποφυγή ενεργειών μέσω της δικαστικής οδού κι'αυτό διότι εν αντιθέσει με αυτές, αν διαλέξουν να κινηθούν εξωδικαστικά θα υπάρξει γρηγορότερο εισπρακτικό αποτέλεσμα των απαιτήσεων τους, ενέργεια που συμφέρει και τους ίδιους τους οφειλέτες μιάς και θα είναι λιγότερο επώδυνο και εν τέλη δεν θα αναγκαστούν τελικά να χάσουν κάποιο ακίνητό τους. Παρόλα αυτά κανενός είδους δανειστή και ιδιαίτερως οι τράπεζες, δεν διατίθενται επουδενί να χάσουν τα χρήματα τους, έτσι σε περίπτωση που δεν τα καταφέρουν μέσω της εξωδικαστικής οδού επόμενο τους βήμα είναι να ενεργήσουν δικαστικά, γεγονός το οποίο θα αναγκάσει τους οφειλέτες της να καταβάλλουν τελικά τις οφειλές τους προς αυτήν. Είναι σαφέστατο πως οι δικαστικές αυτές ενέργειες τηρούν του κανόνες του αστικού δικαίου έτσι ώστε να διασφαλίζεται η νομιμότητα των όσων πραγμάτων και καταστάσεων διενεργεί η τράπεζα.

Αυτό επιτυγχάνεται είτε με την εκούσια συμμόρφωση τους για την πληρωμή των οφειλών τους, είτε με τον "εξαναγκασμό" για την τακτοποίηση αυτών με την επιβολή κατάσχεσης και πλειστηρίασης των εκάστοτε περιουσιακών τους στοιχείων.

Δηλαδή οι τράπεζες χρησιμοποιούν κάθε δυνατό μέσο που μπορούν να χρησιμοποιήσουν έτσι ώστε να εισπράξουν τις απαιτήσεις, είτε αυτο αφορά μια απλή προειδοποίηση προς τον οφειλέτη είτε αφορά την αναγκαστική κατάσχεση καθώς επίσης και τον πλειστηριασμό κάποιου ακινήτου του, αδιαφορώντας μάλιστα πολλές φορές για όλους εκείνους τους ανθρώπους και μή γνωρίζοντας τους λόγους που μπορεί να τους οδήγησαν σε αυτή τη δυσμενή γι'αυτους κατάσταση.

Εξαιτίας όλων αυτών των απλήρωτων δανείων, τα οποία συνήθως είναι μεγάλης χρονικής διάρκειας, δημιουργούνται κάποιες

ζημιές. Έτσι οι τράπεζες προσπαθούν να καλύψουν αυτές τις ζημιές με την ολοένα και μεγαλύτερη αύξηση των επιτοκίων τους ανάλογα πάντα με τις αντίστοιχες αυξήσεις των ευρωεπιτοκίων.

Αυτό το γεγονός σημαίνει πως όλοι οι οφειλέτες, οι οποίοι έχουν δανειστεί και δανείζονται χρήματα από τις τράπεζες, ανεξάρτητα από το αν είναι καλοπληρωτές, είναι αναγκασμένοι να πληρώνουν τα ίδια επιτόκια με αυτούς εξαιτίας των οποίων οι τράπεζες οδηγήθηκαν στο να λάβουν αυτά τα μέτρα.

Επίσης όταν οι καθυστερήσεις είναι προσωρινές, οι τράπεζες φαίνεται να προτιμούν όσους καθυστερούν τις οφειλές τους προς αυτές, πράγμα το οποίο γίνεται διότι με κάθε καθυστέρηση η εκάστοτε δόση προσαυξάνεται με τον τόκο αλλά και τους τόκους υπερημερίας. Κοινώς πολυεισπράττονται οι κανονικοί τόκοι όσο καθυστερεί κάποιος οφειλέτης την εξόφληση του δανείου του, πράγμα το οποίο συμφέρει βεβαίως τις τράπεζες.

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι για να καταφέρουν οι τράπεζες να μειώσουν δραστικά τα προβληματικά δάνεια που προκύπτουν, θα πρέπει να χορηγούν δάνεια με βάση κάποια αυστηρότερα κριτήρια, τα οποία θα θέτουν οι ίδιες, να γίνεται μία καλύτερη αξιολόγηση αυτών των μελλοντικών δανειοληπτών και αφού εγκρίνουν την λήψη δανείου αυτών να ασκείται μεγαλύτερη πίεση και συνεχής παρακολούθηση της οικονομικής τους κατάστασης με απώτερο σκοπό την τακτοποίηση των ληξιπρόθεσμων και μή οφειλών τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Κατά τη γνώμη σας ποιοί από τους παρακάτω παράγοντες συμβάλλουν περισσότερο στο να οδηγηθεί ένα δάνειο στις επισφαλείς απαιτήσεις της τράπεζας; (δώστε σε κάθε παράγοντα το ανάλογο με την σημασία του ποσοστό. Το άθροισμα όλων πρέπει να είναι 100%)

❖ Υπερεκτίμηση από την τράπεζα των δυνατοτήτων τις επιχείρησης.

❖ Οργανωτικές δυσλειτουργίες των τραπεζών.

❖ Εξωραϊσμός τις χρηματοοικονομικής εικόνας από την ίδια την επιχείρηση

❖ Μεταβολή συνθηκών που δεν επηρεάζονται ούτε από τις τράπεζες, ούτε από χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις.

❖ Χαλαρά κριτήρια χρηματοδότησης από τις τράπεζες.

❖ Ανεπαρκείς εξασφαλίσεις.

❖ Έλλειψη επαρκών πληροφοριών για τη συμπεριφορά των υπό χρηματοδότησης επιχειρήσεων.

❖ Άλλοι παράγοντες (παρακαλώ να διευκρινίσετε).

ΣΥΝΟΛΟ:

2) Σε ποιες περιπτώσεις χαρακτηρίζεται προβληματικό ένα δάνειο;

3) Από την εμπειρία σας, ποια στοιχεία θα κινούσαν τις υποψίες σας για πιθανή προβληματικότητα ενός δανείου;

4) Ποιου χρηματοοικονομικού δείκτη η επιδείνωση θα σας έβαζε σε υποψίες για την προβληματικότητα ενός δανείου; (παρακαλώ να αξιολογήσετε την επιδείνωση κάθε δείκτη βαθμολογώντας με 6 την πιο σημαντική επιδείνωση και με 1 τη λιγότερη σημαντική).

❖ 1. Δανειακής επιβάρυνσης Ξένο Κεφάλαιο

Συνολικό Κεφάλαιο

❖ 2. Γενικής ρευστότητας Κυκλοφορούν Ενεργητικό

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

❖ 3. Άμεσης ρευστότητας Κυκλοφορούν Ενεργητικό

Αποθέματα

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

❖ 4. Δείκτης Κυκλοφοριακής ταχύτητας στοιχείου Ενεργητικού

Πωλήσεις Πωλήσεις Πωλήσεις

Αποθέματα , Απαιτήσεις , Σύνολο Ενεργητικού

❖ 5. Πάγιο Ενεργητικό

Ίδια Κεφάλαια + Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

❖ 6. Άλλο δείκτη (παρακαλώ να τον κατονομάσετε)

5) Εδώ και αρκετά χρόνια πολλές αποφάσεις χρηματοδότησης που λαμβάνονταν σε επίπεδο υποκαταστήματος, λαμβάνονται από κεντρικές Υπηρεσίες. Πιστεύεται ότι η εξέλιξη αυτή επηρεάζει τις δυνατότητες της τράπεζας να αξιολογήσει την υποψήφια για χρηματοδότηση επιχείρηση;

6) Κατά την γνώμη σας υπάρχει συσχέτιση ανάμεσα στο μέγεθος των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων και την πιθανότητα προβληματικότητας ενός δανείου;

7) Πού αποδίδετε το υψηλότερο ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων για τη χώρα μας σε σχέση με το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

8) Κατά την γνώμη σας, ποιες ενέργειες θα οδηγούσαν σε θεαματική μείωση των προβληματικών δανείων στη χώρα μας;

9) Πώς επηρεάζει η Βασιλεία 2 τον χειρισμό των προβληματικών δανείων

Η Συνθήκη της Βασιλείας II και η Τραπεζική Χρηματοδότηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

«Η Συνθήκη της Βασιλείας II θέτει ένα επαρκές και αξιόπιστο ρυθμιστικό πλαίσιο για τη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος σε παγκόσμιο επίπεδο. Δίνει κατευθύνσεις στις Τράπεζες για το πώς θα αξιολογούν και θα διαχειρίζονται τον πιστωτικό κίνδυνο που αναλαμβάνουν όταν δανείζουν χρήματα σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Ζητά από αυτές να έχουν ένα ελάχιστο ποσό ιδίων κεφαλαίων ανάλογα με τον αναλαμβανόμενο πιστωτικό κίνδυνο προκειμένου να αποφευχθεί η πτώχευση τους όταν υπάρξει αδυναμία εκ μέρους των δανειοληπτών εξυπηρέτησης των δανείων τους.

Καθιερώθηκε ένας συντελεστής φερεγγυότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων, ο οποίος συσχετίζει το ύψος των ιδίων κεφαλαίων με τον αναλαμβανόμενο πιστωτικό κίνδυνο. Η Συνθήκη της Βασιλείας II προβλέπει ενιαίο δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας 8% που εφαρμόζεται για πρώτη φορά από το διεθνές εποπτικό σύστημα.

Τα παραπάνω συνεπάγονται αλλαγές στην συμπεριφορά και την πρακτική των Τραπεζών απέναντι στην ικανοποίηση των επιχειρήσεων για χρηματοδότηση τους. Οι Τράπεζες υποχρεούνται να αξιολογούν και να βαθμολογούν τις επιχειρήσεις με βάση μιας κλίμακας αξιολόγησης. Θα το κάνουν αυτό όχι μόνο κατά την υποβολή της αίτησης των επιχειρήσεων αλλά ανά τακτά χρονικά διαστήματα θα ζητούν επικαιροποίηση των στοιχείων εκ μέρους των επιχειρήσεων. Τα κριτήρια με βάση τα οποία θα αξιολογούν τις επιχειρήσεις θα είναι κοινά για όλα τα

πιστωτικά ιδρύματα. Θα αξιολογούν με βάση τη συνολική εικόνα του κλάδου μικρών επιχειρήσεων και δεν θα προσφεύγουν «σε βάθος ανάκριση» κάθε περίπτωσης.

Ο στόχος της νέας Συνθήκης είναι η καθιέρωση της διαφάνειας και σταθερότητας στη λειτουργία της αγοράς των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό προϋποθέτει τη καλύτερη διαχείριση των κινδύνων εκ μέρους των Τραπεζών. Δέχεται ότι οι κίνδυνοι για τις Τράπεζες είναι μικρότεροι από τη χρηματοδότηση ΜΜΕ επειδή οι τελευταίες είναι πολλές και το ύψος των δανείων που λαμβάνουν δεν είναι υψηλό με αποτέλεσμα να διαχέεται ευρύτερα ο πιστωτικός κίνδυνος.»

(πηγη: Τραπεζικό σύστημα και επιχειρήσεις, μελέτη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα Νοέμβριος 2007)

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΔΑΝΕΙΟΥ

«ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ

Στην Αθήνα σήμερα στιςμεταξύ αφενός τουκαι αφετέρου του συμφωνήθηκαν και έγιναν αμοιβαίως αποδεκτά τα ακόλουθα

Ο δεύτερος των συμβαλλομένων που θα ονομάζεται εφεξής στο παρόν για συντομία «οφειλέτης», δήλωσε ότι προκειμένου να προβεί σε αγορά ποσοστού 20% εξ αδιαίρετου ενός ακινήτου στην περιοχήζήτησε από τον πρώτο συμβαλλόμενο ο οποίος στην συνέχεια θα καλείται για συντομία «ο δανειστής» να λάβει το ποσό τωνως δάνειο. Ο δανειστής συμφώνησε στην καταβολή του ποσού αυτού προς τον οφειλέτη. Με το παρόν καταρτίζεται μεταξύ των συμβαλλομένων σύμβαση δανείου με τους παρακάτω όρους και συμφωνίες

1. Ο οφειλέτης έλαβε σήμερα από τον δανειστή ολόκληρο το παραπάνω ποσό τωνσε μετρητά, του παρόντος επέχοντος θέσης αποδείξεως.

2. Το δάνειο συνάπτεται για χρονικό διάστημααπό σήμερα. Το οφειλόμενο ποσό θα εξοφληθεί πλήρως και ολοσχερώς και χωρίς άλλη όχληση μέχρι και της συμφωνούμενης της ημέρας αυτής από τους συμβαλλόμενους ως τακτής.

3. Το δάνειο θα επιστραφεί κατά την άνω ημερομηνία σε τραπεζικό λογαριασμό που θα υποδείξει ο δανειστής προς τον οφειλέτη.

4. Ο οφειλέτης έχει την δυνατότητα και σταδιακής αποπληρωμής του παραπάνω δανείου με τμηματικές καταβολές προς τον δανειστή.

5. Το παραπάνω δάνειο συνάπτεται έντοκο με ετήσιο επιτόκιοανατοκίζόμενο κατ' έτος. Σε περίπτωση δε υπερημερίας του οφειλέτη σχετικά με τον χρόνο επιστροφής του κατά κεφάλαιο και τόκους θα βαρύνεται με το κατά το χρόνο εκείνο επιτόκιο υπερημερίας και μέχρι την ολοσχερή εξόφληση του.

6. Τον οφειλέτη επίσης βαρύνουν πέραν των τυχόν τόκων υπερημερίας όλα γενικά τα έξοδα και τέλη του παρόντος συμφωνητικού, τα τυχόν δικαστικά έξοδα που θα προκύψουν, καθώς και τα έξοδα της τυχόν εκτελέσεως και κάθε γενικά σχετικό έξοδο, το οποίο δεν μπορεί να προβλεφθεί από τώρα.

7. Προς εξασφάλιση της επιστροφής του συναπτομένου δανείου ο οφειλέτης θα συναινέσει σε εγγραφή προσημείωσης υποθήκης μέχρι του ποσού τωνστο ακίνητο ιδιοκτησίας του επί της οδού.... Τα έξοδα παράστασης στο Δικαστήριο και εγγραφής της παραπάνω προσημείωσης βαρύνουν τον οφειλέτη.

8. Οι συμβαλλόμενοι ορίζουν ως αρμόδια Δικαστήρια αυτά της πόλης των Αθηνών.

9. Επίσης ρητώς συμφωνείται μεταξύ των συμβαλλομένων ότι το παρόν δάνειο είναι αδιαίρετο οσοιδήποτε και οποιοδήποτε και αν είναι οι καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοι του οφειλέτη.

10. Τα συμβαλλόμενα μέρη δήλωσαν τέλος ότι παραιτούνται ρητά και ανεπιφύλακτα από κάθε τυχόν δικαίωμα τους και από κάθε αξίωση τους να προσβάλλουν ή ιαρρήξουν το παρόν συμφωνητικό

και το δάνειο για οποιονδήποτε λόγο και αιτία καθώς και από κάθε αγωγή ή ένσταση τους, που προέρχεται από τα άρθρα 178, 179 και 388 του Α.Κ.

11. Το παρόν δάνειο μπορεί να παραταθεί με έγγραφη συμφωνία των μερών.

Σε πίστωση και βεβαίωση των ανωτέρω που συνομολόγησαν και συναποδέχθηκαν οι συμβαλλόμενοι συντάχθηκε το παρόν σε τρία (3) αντίγραφα, και το οποίο αφού διαβάσθηκε και βεβαιώθηκε από τους συμβαλλόμενους, υπογράφεται από αυτούς, όπως ακολουθεί. Κάθε συμβαλλόμενος πήρε από ένα όμοιο αντίγραφο και το τρίτο θα κατατεθεί στην αρμόδιο ΔΟΥ.

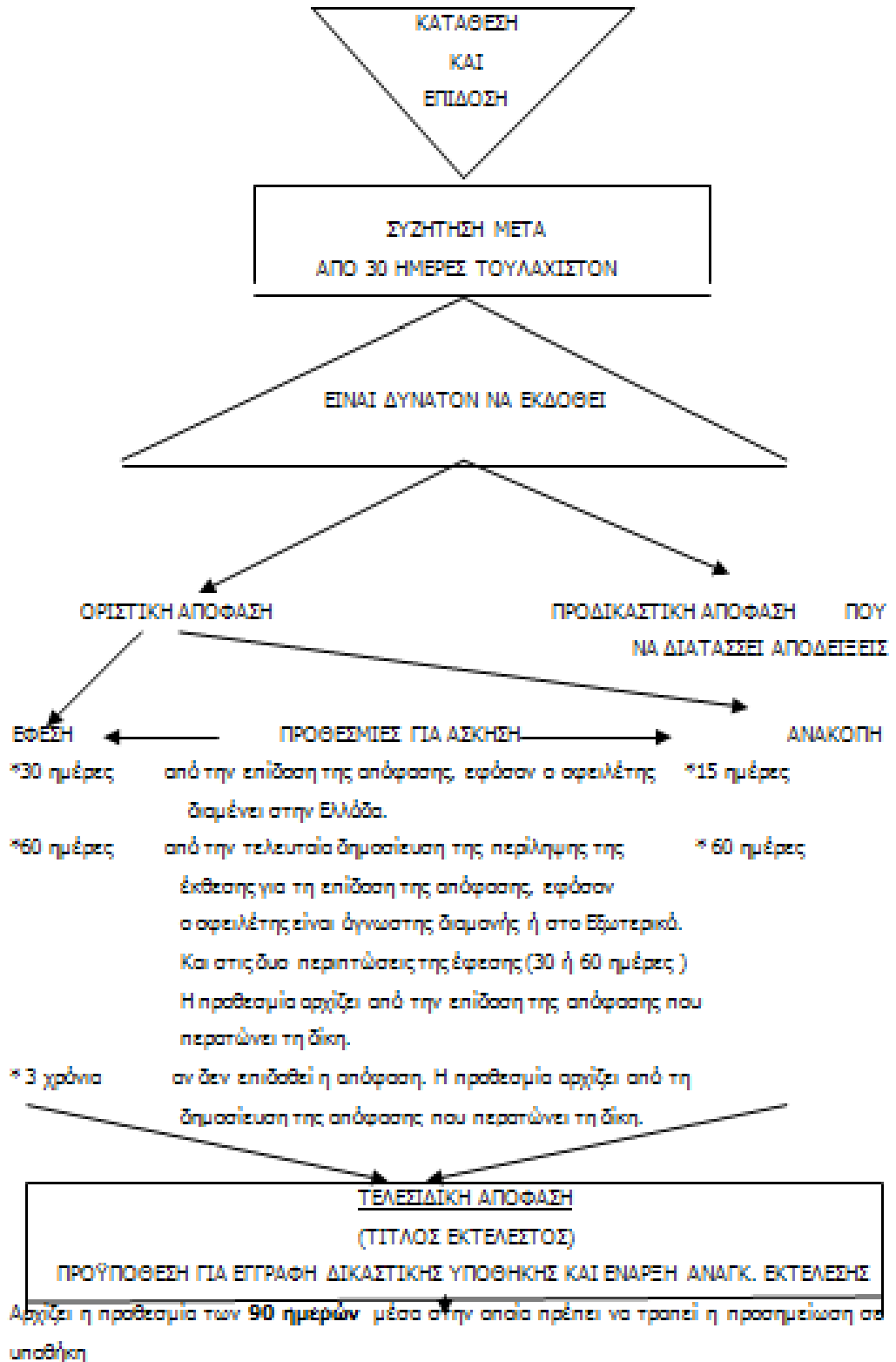
ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ»

(Πηγή: Δικηγορικό Γραφείο Αθηνών Χρίστος Καραμπάγιας
www.xkarampagias.gr)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

ΠΗΓΗ: Μιχάλης Ε. Αγγελάκης, «χρηματοδοτήσεις-καθυστερήσεις, Νομικές εφαρμογές στην Τραπεζική πολιτική». (Αθήνα, 1996) σελ. 158

Σχηματική Παράσταση Αγωγής

Μιχάλης Ε. Αγγελάκης, «χρηματοδοτήσεις-καθυστερήσεις, Νομικές εφαρμογές στην Τραπεζική πολιτική». (Αθήνα, 1996) σελ. 158

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

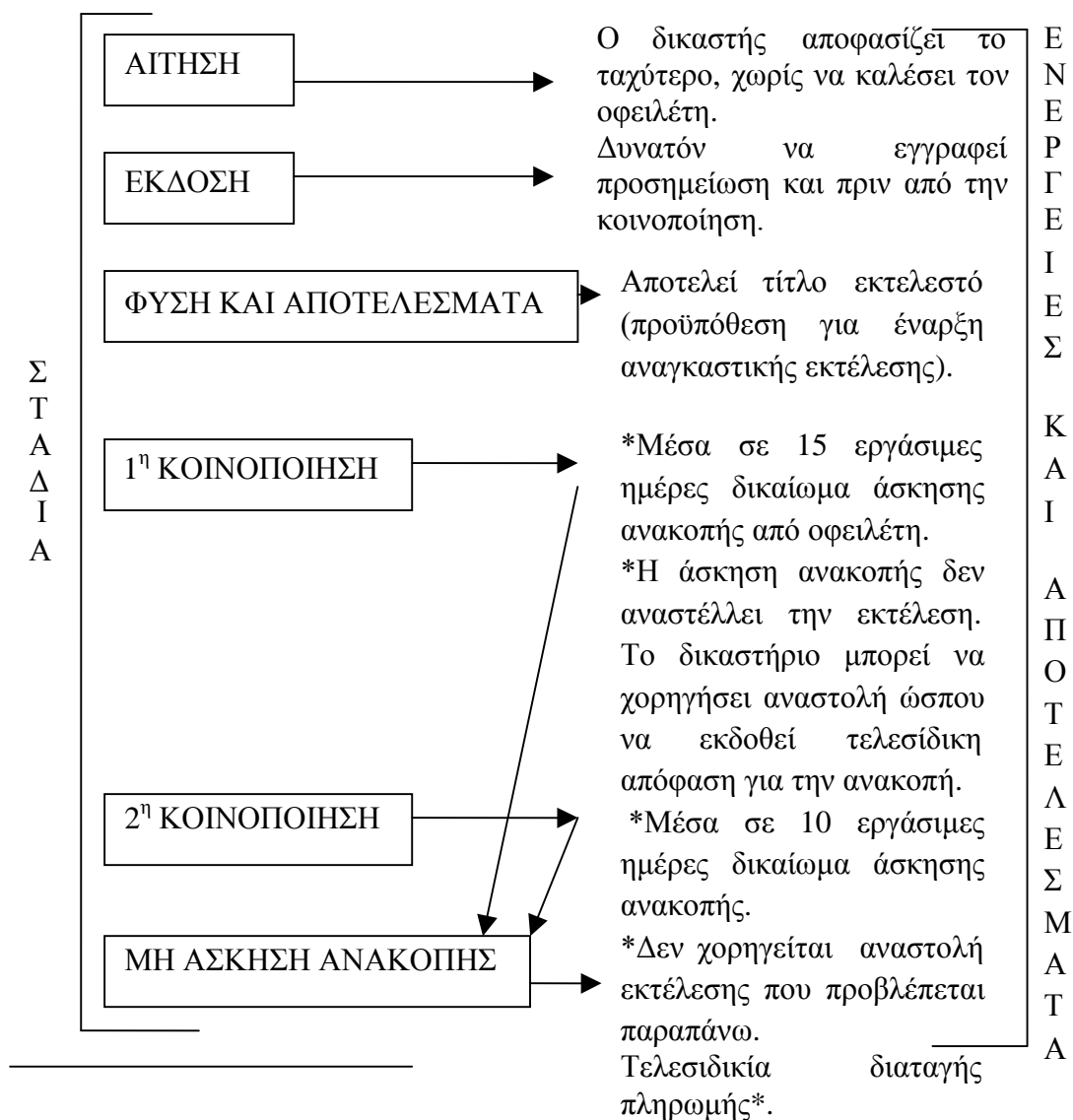
Σχηματική Παράσταση Διαταγής Πληρωμής

ΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

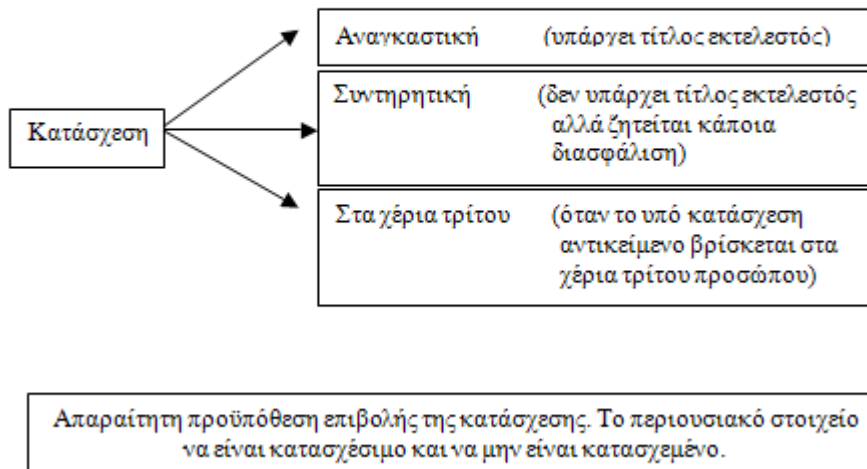
- Χρηματική απαίτηση
- Απαίτηση παροχής χρεογράφων
- Η απαίτηση και το οφειλόμενο ποσό να αποδεικνύονται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο

ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

- Άγνωστη διαμονή οφειλέτη
- Διαμονή οφειλέτη στο εξωτερικό
- Η απαίτηση να μην εξαρτάται από αίρεση, προθεσμία, όρο ή αντιπαροχή
- Το ποσό των χρημάτων ή των χρεογράφων να μην είναι αόριστο.

Σχηματική Παράσταση Κατάσχεσης

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3

ΠΗΓΗ: Μιχάλης Ε. Αγγελάκης, «χρηματοδοτήσεις-καθυστερήσεις, Νομικές εφαρμογές στην Τραπεζική πολιτική». (Αθήνα, 1996) σελ.164

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΟΡΟΙ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΥ : ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2013
- Μιχάλης Ε.Αγγελάκης: χρηματοδοτήσεις-καθυστερήσεις, Νομικές εφαρμογές στην Τραπεζική πολιτική.(Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος 1996)
- Αστικό Δίκαιο Ησαΐα Αβραμίδη. Θεσσαλονίκη 2004
- Παρακολούθηση δανείων σε προσωρινή καθυστέρηση: Αγγελόπουλος, Χρ, Π., (2005). Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα
- Πτυχιακή εργασία: Κουλουρά Κυριακή Α.Τ.Ε.Ι Κρήτης, 2007
- Διεθνής Χρηματοδότηση, Νούλας Α., 2008, σελ. 163-164

INTERNET

- Πολιτική Δικονομία- αναγκαστική εκτέλεση και σύνταγμα Τσέρμπου Βαρβάρα 2002-2003 <http://users.otenet.gr>
- Εκτινάχθηκαν στα ύψη τα επισφαλή δάνεια , Λίλυ Σπυροπούλου, <http://www.kerdos.gr/>
- Αυξάνονται και πληθύνονται τα δάνεια σε καθυστέρηση <http://www.fpress.gr/trapezes/>
- Δημήτριος Χ. Καραγιάννης : αναγκαστική εκτέλεση- αναγκαστική διαχείριση: <http://www.karagiannislawfirm.gr/> , <http://www.tetravivlos.gr/>

- **Αναγκαστική εκτέλεση:** <http://users.otenet.gr>,
<http://ec.europa.eu>
- **Αναγκαστική εκτέλεση κατά Δημοσίου:**
<http://kostasbeys.gr>
- **Τίτλος εκτελεστός** <http://kostasbeys.gr> <http://ec.europa.eu>,
- <http://el.wikipedia.org> πρόσβαση Φεβρουάριος
- **Διαταγή πληρωμής:** <http://siamakis-lawyers.gr>
- <http://www.provataslaw.gr>
- <http://www.xkarampagias.gr>
- <http://www.capital.gr>
- Κ.Παπαδάκης (2013) <http://www.agoraakinitoy.gr>
- Δ.Σκαρίπας (2013): <http://dskaripas.gr>
- **Ενημέρωση Δανειοδοτούμενου Οφειλέτη :** <http://sup.kathimerini.gr>
- **Σύμβαση** **δανείου:**
http://eureka.lib.teithe.gr:8080/bitstream/handle/10184/1219/andre_panag_main.pdf?sequence=3
- **Παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τα επιτόκια:**
<http://www.bankofgreece.gr>
- **Γενική αναφορά στον ΤΕΙΡΕΣΙΑ:** <http://www.tiresias.gr/>

- Ρυθμός δανείων σε καθυστέρηση σήμερα:
<http://www.iefimerida.gr/news>
- Ενέργειες της Τράπεζας για την παρακολούθηση όλων των απαιτήσεων: <ftp://teiser.gr/pliroforiki/Paidagogika>
- ΠΡΩΤΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΕ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ: <http://www.nbg.gr>
- Απαιτούμενα Δικαιολογητικά Για Την Επιδίκαση Απαίτησης Από Σύμβαση Δανείου: <http://www.ethemis.gr>
- Τρόποι άσκησης αγωγής: <http://www.newsnow.gr>
- Παραίτηση από του δικαιώματος και του δικογράφου της αγωγής:
www.taxlaw.gr/el/idika-themata/
- Ορισμός δανείου:
<https://www.moneyiq.gr/AllAboutCredit.aspx?s=32>